

МІНІСТЕРСТВО ОВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА БІЗНЕС-ДИЗАЙНУ
Кафедра фінансів та бізнес-консалтингу

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

«Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту основних засобів
на підприємстві»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма Міжнародний облік та бізнес-консалтинг

Виконала: студентка групи МгМок 1-23

Гавриш А.В.

Керівник: к.е.н., доц. Бунда О.М.

Рецензент: к.е.н., доц. МАТЮХА М.М.

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Факультет Управління та бізнес-дизайну
Кафедра Фінансів та бізнес-консалтингу
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітня програма Міжнародний облік та бізнес-консалтинг

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ФБК

_____ Ірина ТАРАСЕНКО

« ____ » _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТКИ

Гавриш Анастасії Валентинівни

1. Тема кваліфікаційної роботи «Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві»

Науковий керівник роботи Бунда Ольга Миколаївна к.е.н., доц. _____
затвержені наказом КНУТД від «03» вересня 2024 року №188-уч

2. Вихідні дані до роботи_законодавчі та нормативні документи, фінансова звітність та інша документація ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», підручники, посібники, наукові статті, періодичні видання.

3. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити) економічна сутність основних засобів та нормативно-правове регулювання операцій з основними засобами; аналіз ефективності використання основних засобів; оцінка використання основних засобів; організація облікових процесів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»; відображення у фінансовому обліку основних засобів підприємства; формування управлінської звітності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»; внутрішній контроль на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»; організація методики та проведення аудиту основних засобів на підприємстві.

4. Дата видачі завдання 16 вересня 2024 р.

5. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я.ю прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Бунда О.М. к.е.н. доц.	16.09.2024	16.09.2024
Розділ 1	Бунда О.М. к.е.н. доц.	17.09.2024	17.09.2024
Розділ 2	Бунда О.М. к.е.н. доц.	27.09.2024	27.09.2024
Розділ 3	Бунда О.М. к.е.н. доц.	11.10.2024	11.10.2024
Розділ 4	Бунда О.М. к.е.н. доц.	23.10.2024	23.10.2024
Висновки	Бунда О.М. к.е.н. доц.	30.10.2024	30.10.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Орієнтовний термін виконання	Примітка про виконання
1	Вступ	16.09.24 - 16.09.24	
2	Розділ 1. Економіко-правові засади здійснення операцій з основними засобами.	17.09.24 - 26.09.24	
3	Розділ 2 Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві «САН ЛІБЕРТІ»	27.09.24 – 10.10.24	
4	Розділ 3. Організація і методика обліку основних засобів на підприємстві «САН ЛІБЕРТІ»	11.10.24 – 22.10.24	
5	Розділ 4. Організація і методика аудиту основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	23.10.24 – 29.10.24	
6	Висновки	30.10.24 – 31.10.24	
7	Оформлення кваліфікаційної роботи (чистовий варіант)	01.11.2024	
8	Подача кваліфікаційної роботи науковому керівнику для відгуку	14.11.2024	
9	Подача кваліфікаційної роботи для рецензування (за 14 днів до захисту)	16.11.2024	
10	Перевірка кваліфікаційної роботи на наявність ознак плагіату та текстових співпадінь (за 10 днів до захисту)	18.11.2024	
11	Подання кваліфікаційної роботи завідувачу кафедри (за 7 днів до захисту)	21.11.2024	

З завданням ознайомена

Студентка

Науковий керівник

Анастасія ГАВРИШ

(підпис)

Ольга БУНДА

(підпис)

АНОТАЦІЯ

Гавриш А.В. Організаційні та методичні засади обліку, аналізу і аудиту основних засобів на підприємстві (на прикладі ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»).

Кваліфікаційна робота за спеціальністю 071 « Облік і оподаткування » – Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, 2024 рік.

Темою дослідження є комплекс теоретичних та практичних питань, пов'язаних з обліком, аналізом та аудитом основних засобів. Об'єкт дослідження представляє процеси організації та методики обліку та аудиту основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Мета дослідження полягає у вивченні особливостей організації обліку та аудиту основних засобів, розробленні рекомендацій для їх удосконалення, детальному розгляді практичних засад обліку та аудиту на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та аналізі господарської діяльності підприємства для визначення стану його господарських процесів.

Перший розділ присвячений розгляду економічної сутності основних засобів, їх класифікації та нормативно-правового регулювання.

У другому розділі аналізуються основні показники ефективності використання основних засобів, їх вплив на діяльність підприємства та оцінюється їх використання.

Третій розділ зосереджений на оцінці організації обліку основних засобів на підприємстві.

Четвертий розділ присвячений аудиту основних засобів на підприємстві.

На основі виконаної роботи сформульовано висновки та розроблено пропозиції щодо підвищення ефективності використання основних засобів на підприємстві.

Ключові слова: активи, основні засоби, оцінка, аналіз, аудит, організація, продуктивність.

ABSTRACT

Havrysh A.V. Organizational and Methodological Foundations of Accounting, Analysis, and Auditing of Fixed Assets in an Enterprise (based on the example of LLC "SAN LIBERTY").

Master's thesis in specialty 071 "Accounting and Taxation" – Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, 2024.

The research topic covers a comprehensive range of theoretical and practical issues related to the accounting, analysis, and auditing of fixed assets. The object of study is the organization and methodology of fixed assets accounting and auditing processes at LLC "SAN LIBERTY."

The purpose of the study is to explore the specifics of fixed assets accounting and auditing organization, to develop recommendations for their improvement, to conduct an in-depth review of the practical aspects of accounting and auditing at LLC "SAN LIBERTY," and to analyze the company's economic activities to assess its operational processes.

The first chapter is devoted to examining the economic essence of fixed assets, their classification, and regulatory framework.

The second chapter analyzes key indicators of fixed assets utilization efficiency, their impact on company performance, and evaluates their usage.

The third chapter focuses on the assessment of fixed assets accounting organization within the enterprise.

The fourth chapter is dedicated to the audit of fixed assets at the enterprise.

Based on the study, conclusions were drawn, and recommendations were developed to improve the efficiency of fixed assets utilization within the enterprise. Keywords: assets, fixed assets, evaluation, analysis, audit, organization, productivity.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1_ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ	10
1.1 Економічна сутність основних засобів та порядок їх оцінки	10
1.2. Класифікація основних засобів підприємства	17
1.3. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів	21
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2_АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	27
2.1. Аналіз основних показників діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	27
2.2. Формування методики економічного аналізу основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	42
2.3. Оцінка використання основних засобів та їх вплив на результати роботи ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	48
Висновки до розділу 2	53
РОЗДІЛ 3_ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	56
3.1. Організація обліку на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	56
3.2 Порядок відображення в фінансовому обліку основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	64
3.3 . Системи підтримки прийняття рішень в управлінні основними засобами ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	73
Висновок до розділу 3	78
РОЗДІЛ 4_ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	80
4.1. Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	80
4.2. Організація аудиту основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	84
4.3. Методика аудиту основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»	93
Висновок до розділу 4	101
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	103
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	105
ДОДАТКИ	115

ВСТУП

Актуальність теми полягає у необхідності впровадження новітніх методик управління основними фондами для підтримки стабільності української економіки та її подальшої інтеграції у глобальний економічний простір. В умовах ринкової економіки особливо акцентується увага на оперативність реагування на економічні зміни, пов'язані з використанням та управлінням основними засобами, які істотно впливають на виробничі можливості та фінансову стабільність підприємств.

Важливо підкреслити, що стратегічне управління фінансовою та господарською діяльністю відіграє ключову роль для керівників компаній. Це обумовлено тим, що стабільне та успішне функціонування будь-якої організації, її динамічний розвиток і зростаюча конкурентоспроможність неможливі без глибокої інтеграції стратегічного підходу в управління її діяльністю. Звідси випливає актуальність розробки та впровадження ефективних систем управління, що спираються на стратегічне планування, в контексті забезпечення економічного прогресу підприємства. Такий підхід сприяє збереженню та зміцненню позицій компанії на ринку. Крім того, в сучасних економічних умовах зростає значення фінансової стратегії в плануванні та прогнозуванні результатів діяльності організації, включаючи аналіз фінансових показників, що допомагає попереджати потенційні ризики і негативні наслідки.

Теоретичне розуміння та практична важливість систем обліку, аналізу та аудиту основних засобів підкреслюють значущість даного дослідження та напрямок роботи випускної кваліфікаційної роботи. Аналіз теоретичних основ та практичних аспектів щодо управління, обліку та аудиту операцій з основними засобами дозволив виявити низку проблем, які знижують їх ефективне використання. Серед ключових проблем можна виокремити розбіжності в інтерпретації економічної суті основних засобів, їх класифікації, недоліки уніфікованого підходу до відображення амортизації в

бухгалтерському та податковому обліку, а також відсутність чіткості в визначенні складу основних засобів.

Теоретико-інформаційну основу дослідження становлять роботи таких науковців: Томас Пікетті, Габріель Зукман, Денні Родрік, Естер Дуфло, Джозеф Стігліц, Кармен Рейнхарт, Тимофій Милованов, Дарина Марчак, Олександр Пасхавер, Ярослав Жаліло, Вероніка Мовчан, Олег Устенко та інші.

Мета цієї кваліфікаційної роботи полягає в розробці та удосконаленні наукових, методологічних і прикладних основ обліку, аналізу, та аудиту операцій з основними засобами в компанії.

Для досягнення цієї мети кваліфікаційна робота включає наступні завдання:

- дослідити різні інтерпретації економічної сутності основних засобів та методи оцінювання їх вартості;
- висвітлити основні класифікації основних засобів;
- проаналізувати наукову літературу та нормативно-правове регулювання обліку та аудиту операцій з основними засобами;
- визначити основні показники діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»
- охарактеризувати ефективний метод економічного аналізу основних засобів для ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»;
- оцінити ефективність використання основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»;
- проаналізувати стан бухгалтерського обліку в компанії;
- визначити процеси документування основних засобів у фінансовому обліку ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»;
- дослідити, як сучасні інформаційні технології впливають на управління основними засобами в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»;
- розглянути систему аудиту в Україні і її вплив на стан внутрішнього контролю в компанії;

- охарактеризувати особливості організації та методики аудиту основних засобів у компанії;
- висвітлити методичні рекомендації для удосконалення обліку, аналізу та аудиту основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процедури обліку, аналізу та аудиту операцій, пов'язаних з основними засобами у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Предмет дослідження охоплює теоретичні, методологічні та практичні аспекти обліку, аналізу та аудиту, які визначають стан, рух та використання основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Методологічна основа кваліфікаційної роботи базується на системному аналізі економічної природи основних засобів підприємства. Серед використаних наукових методів у кваліфікаційній роботі важливе місце займають: діалектичний метод пізнання, логічний аналіз, структурно-функціональний аналіз. Також були застосовані методи аналізу і синтезу, коефіцієнтний аналіз, порівняльний аналіз, наукова абстракція, вибіркоче дослідження та групування, індукція і дедукція, а також інші прийоми економіко-статистичного аналізу.

Наукова новизна дослідження полягає в досконаленні обліку аналізу і аудиту основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», а саме: у розробці та впровадженні стратегії розвитку підприємства через застосування методик та організаційних підходів до аналізу стану, обліку та аудиторської перевірки підприємства, запропоновано управлінську звітність щодо основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та створення відділу внутрішнього аудиту.

Для здійснення наукового дослідження використані законодавчі та нормативні документи, монографічні студії, періодичні економічні видання, фінансова звітність та інша документація ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Практичне значення отриманих результатів стає тим, що дослідження базується на результатах поглибленого вивчення методичних підходів до організації обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства в сучасних економічних умовах. Основні положення та отримані висновки впроваджені в

діяльність (довідка про впровадження №8/10-2024 від 08.10.2024) від ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Апробація результатів дослідження. Дослідження кваліфікаційної роботи були апробовані на таких конференціях: Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях : VI Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» (м. Київ, 4 жовтня 2024р), «Цифровізація сфери фінансів та обліку», Київ: КНУТД; матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів(29 березня 2024 року м. Київ); подано статтю в фаховий науково-практичний журнал "Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку" на тему «Аудиторські процедури щодо основних засобів підприємства».

Автором особисто проведено аналіз статистичних даних щодо фінансово-економічного аналізу господарської діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». Систематизовано отримані дані та узагальнено результати дослідження. Розроблено методичні рекомендації для вдосконалення методики обліку, аналізу та аудиту основних засобів на підприємстві та запропоновано впровадження управлінського звіту та внутрішнього аудиту.

Структура кваліфікаційної роботи організована наступним чином: вступ, чотири основних розділи, висновки, перелік літературних джерел та додатки. Повний обсяг кваліфікаційної роботи 144 сторінок. Список використаних джерел нараховує 81 найменування.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ

1.1 Економічна сутність основних засобів та порядок їх оцінки

Основними засобами називають матеріальні активи підприємства, які функціонують в натуральній формі протягом багатьох виробничих циклів(більше одного року), використовуються у виробничій та невиробничій сфері протягом всього терміну та зменшують свою вартість за рахунок зносу. Більш детально про термін «основні засоби» на рисунку 1.1, критерії для визначення "основних засобів» зображено на рисунку 1.2.

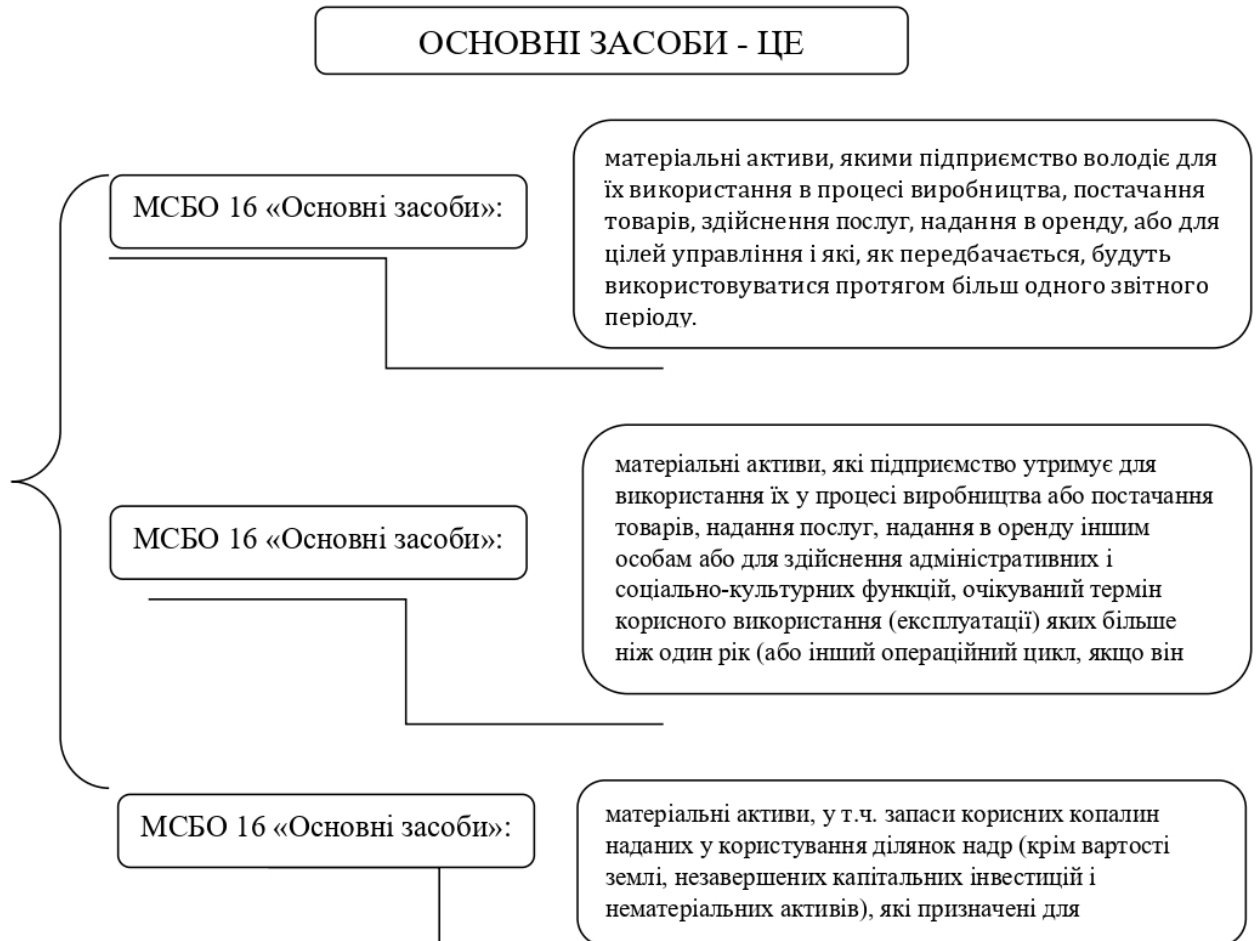

Рис. 1.1 Поняття «основні засоби» в українських нормативно-правових актах

Джерело: створено автором на основі[9,40,47]

На рисунку 1.1 подано визначення поняття «основні засоби» відповідно до трьох нормативних актів України: МСБО 16, П(С)БО 7 та Податкового кодексу України.

Рис. 1.2. Критерії основних засобів підприємства
Джерело: створено автором

Порядок обліку основних засобів регламентовано низкою нормативних документів, які визначають основні принципи їх відображення в бухгалтерському та податковому обліку: НП(С)БО 7 «Основні засоби» та М(С)БО 16 «Основні засоби», Податковий кодекс України, Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" та інші. Всі ці нормативні документи спрямовані на забезпечення точного та повного відображення їхнього стану у фінансовій звітності, що є важливою ланкою для управління активами підприємства та оцінки його фінансового стану[54].

Безліч зарубіжних та вітчизняних науковців обговорюють роль та значення основних засобів у розвитку економіки, вивчають вплив на розвиток у умовах сучасних викликів. Більш детально висловлювання з праць економічних науковців за 2022 – 2024 р.р. описано в таблиці 1.1, цитати не є

точними висловлюваннями, описано узагальнено інтерпретаціями або стислими підсумками ідей науковців.

Таблиця 1.1

Підходи до розуміння ролі основних засобів в економіці через погляди відомих науковців за 2022 – 2024 р.р.

Науковець	Висловлювання щодо основних засобів	Основний внесок / Пояснення
1	2	3
Томас Пікетті	"Інвестиції в основні засоби повинні бути рівномірно розподілені для скорочення нерівності."	Акцентує увагу на рівномірності розподілу капіталу для зменшення соціальної нерівності.
Габріель Зукман	"Оподаткування капіталу і основних засобів є ключовим інструментом для побудови справедливих економік."	Досліджує оподаткування та його вплив на розподіл основних засобів у суспільстві.
Денні Родрік	"Основні засоби, пов'язані з новими технологіями, є вирішальними для стійкого економічного розвитку."	Підкреслює значення технологічної трансформації та інновацій в основних засобах.
Естер Дуфло	"Інвестування в інфраструктуру та основні засоби у країнах, що розвиваються, є важливим для боротьби з бідністю."	Фокусується на розвитку інфраструктури через основні засоби для зменшення глобальної бідності.
Джозеф Стігліц	"Державні інвестиції в основні засоби, такі як інфраструктура, повинні бути пріоритетом у постпандемічний період."	Наголошує на необхідності державних інвестицій у відновленні економіки після COVID-19.
Кармен Рейнхарт	"Реформи у використанні державних основних засобів можуть запобігти майбутнім фінансовим кризам."	Акцентує увагу на фінансових реформах і важливості ефективного управління державними активами.
Тимофій Милованов	"Інвестування в основні засоби є ключем до економічної стабільності та зростання України."	Підкреслює важливість залучення інвестицій у виробничі засоби для розвитку.
Дарина Марчак	"Основні засоби повинні стати основою для цифровізації економіки України."	Фокусується на цифровій трансформації через модернізацію основних засобів.
Олександр Пасхавер	"Відновлення основних засобів, зруйнованих війною, є пріоритетом для економічного відновлення України."	Підкреслює важливість відбудови економіки України після руйнувань інфраструктури.
Ярослав Жаліло	"Спрямування коштів у інноваційні основні засоби є фундаментом для посткризового розвитку."	Акцентує на важливості інноваційних підходів у відновленні та зростанні економіки України.
Вероніка Мовчан	"Модернізація основних засобів у сфері енергетики є вирішальним чинником для сталого розвитку."	Фокусується на модернізації енергетичного сектора України як основи для майбутнього розвитку.
Олег Устенко	"Інвестиції в основні засоби є ключовими для зміцнення економічної стійкості України."	Підкреслює важливість залучення капіталу в інфраструктуру для зростання економіки.

Джерело: створено автором

Таблиця ґрунтується на роботах та ідеях відомих економістів, які відіграють ключову роль у формуванні економічної політики та наукових підходів до вирішення питань, пов'язаних з інвестиціями в основні засоби. Можна виділити лауреатів Нобелівських премій (Естер Дуффо та Джозеф Стігліц), радника президента України з економічних питань (Олег Устенко), колишній міністр економіки України (Тимофій Милованов). Всі вони сприяють розробці стратегій економічного розвитку, модернізації економіки, забезпечення соціальної рівності та подолання кризових ситуацій.

Обліковують основні засоби за первісною вартістю(є основою для розрахунку амортизації та відображенні активу в бухгалтерському обліку) – усі витрати, які понесені підприємством при придбанні чи створенні основних засобів, а також при введенні їх у стан для використання, детальніше розписано в рисунку 1.3.

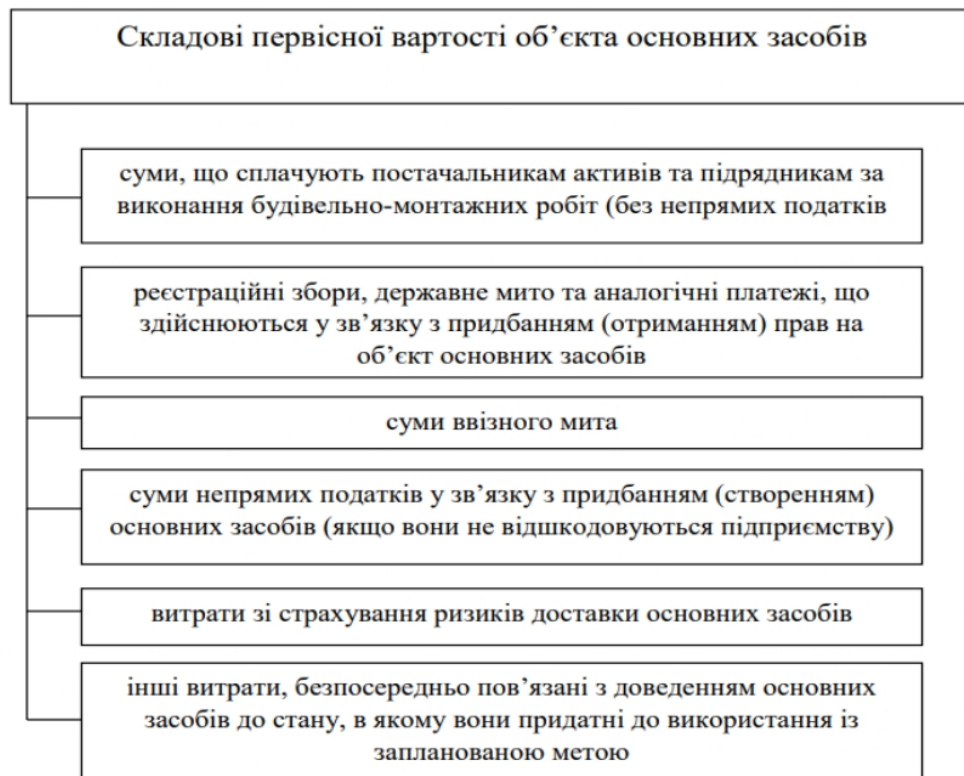

Рис. 1.3 Складові первісної вартості об'єкта основних засобів

Джерело: створено автором

Первісна вартість формується в наслідок переведення оборотних активів товарів, готової продукції в основні засоби; шляхом придбання при обміні на подібний об'єкт; повному чи частковому обміну на неподібний об'єкт; безкоштовому (безоплатному) одержанні; внеску до статутного капіталу, повна інформація зазначена в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Порядок визначення первісної вартості об'єкта основних засобів

№	Спосіб надходження	Складові та порядок формування первісної вартості	Примітки
1	Передача оборотних активів(товарів, готової продукції та ін.)	Собівартість зазначених оборотних активів	Відповідно до НП(С)БО 9 «Запаси» та НП(С)БО 16 «Витрати» обліковуються за собівартістю.
2	Збереження основних засобів шляхом обміну на аналогічний об'єкт	1) Залишкова вартість переданого активу 2) Справедлива вартість отриманого активу, якщо вона залишилася від залишкової.	При перевищенні вартості вартості над справедливістю, різниця враховується у витратах звітного періоду.
3	Зберігання основних засобів шляхом обміну на неаналогічний об'єкт (повний або частковий обмін)	Справедлива вартість переданого об'єкта, скоригована на додаткові виплати або компенсації, отримані під час обміну.	Справедлива вартість вартості на дату здійснення обміну.
4	Внесення основних засобів до статутного капіталу	Вартість активів, узгоджена засновниками, з урахуванням витрат на транспортування, монтаж та введення в експлуатацію.	Визначається на момент внесення до статутного капіталу.
5	Утримання основних засобів безкоштовно (безплатно)	Справедлива вартість об'єкта на момент отримання, з урахуванням витрат на транспортування та монтаж.	Вартість обліковується на дату безоплатного отримання.

Джерело: створено автором

Усі основні засоби піддаються фізичному та моральному износу, тобто з часом втрачають свої властивості під впливом фізичних сил, технічних і економічних чинників і зрештою залишаються непридатними для використання. Поступове перенесення вартості таких основних засобів на

вартість готової продукції та нарахування коштів для їх заміни називаються амортизацією

Згідно з Податковий кодекс України, амортизація — це поступове списання витрат на придбання, створення або покращення основних засобів, що враховується при зменшенні скоригованого отриманого платника податку в межах встановлених норм амортизаційних відрахувань[3].

Підвищення норм амортизаційних відрахувань розвитку збільшення внутрішнього інвестиційного потенціалу підприємств та підвищення їх фінансового стану. У свою чергу, зниження цих норм до збільшення надходжень до державного бюджету. Таким чином, амортизація в податковому обліку регулює взаємодію підприємств з бюджетом відповідно до державної політики економічного розвитку. Витрати на основні засоби, які амортизуються або враховуються у складі витрат у податковому обліку, показано на рис. 1.4.

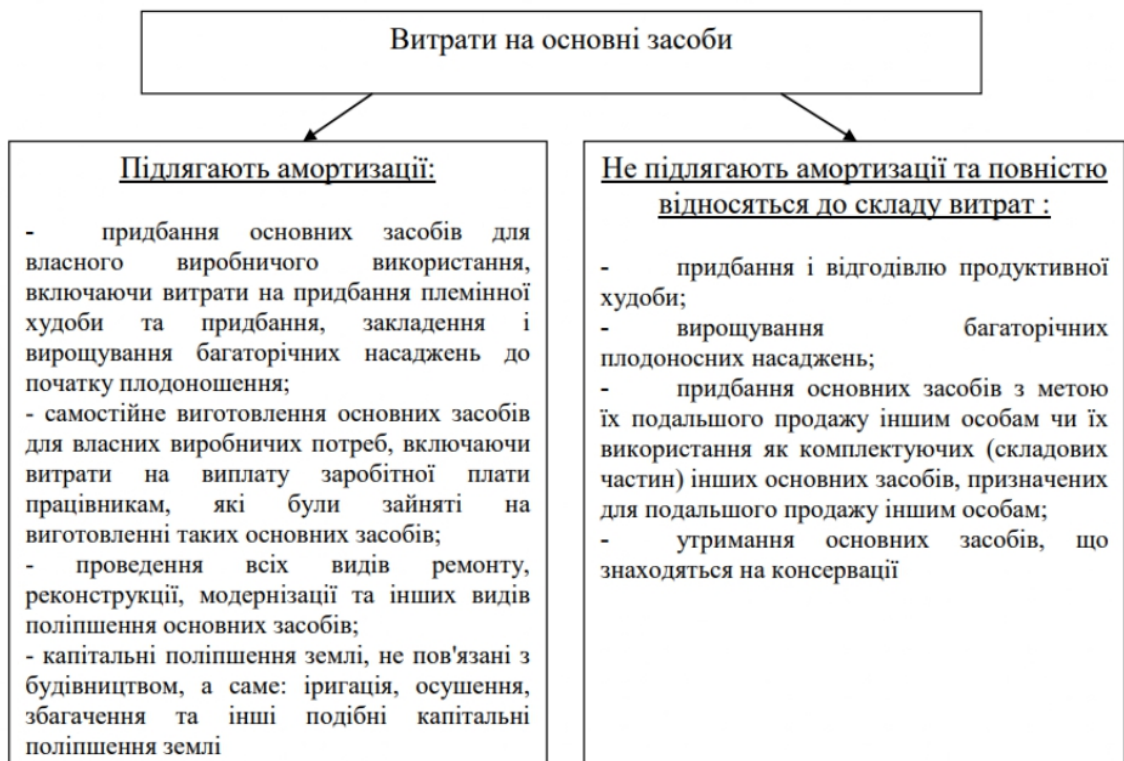

Рис. 1.4. Витрати на основні засоби, які амортизуються або враховуються у складі витрат

Джерело: створено автором на основі [42]

Підприємства можуть самостійно вибирати за яким методом нараховувати амортизацію, детальніше переваги та недоліки розглянемо в таблиці 1.3. Кожен з методів має різні підходи, але всі вони переслідують спільну мету — розподілити вартість основних засобів пропорційно до того, як активи вносять вклад у виробничий процес підприємства протягом їхнього корисного життя.

Таблиця 1.3

Переваги та недоліки методів амортизації

Метод нарахування амортизації	Переваги	Недоліки
Прямолінійний метод	Простота застосування	Недоліком цього методу є те, що, сума амортизації не залежить від обсягів виробленої продукції, що не дозволяє реально розрахувати собівартість.
Метод зменшення залишкової вартості	Основна частина амортизаційних відрахувань припадає на перші роки експлуатації, що є виправданим у випадку швидкого морального старіння об'єкта основних засобів	В перші роки застосування завищується показник собівартості продукції (товарів, робіт, послуг)
Метод прискореного зменшення залишкової вартості	Основна частина амортизаційних відрахувань припадає на перші роки експлуатації, що є виправданим у випадку швидкого морального старіння об'єкта основних засобів	Не дозволяє відобразити реальний фінансовий стан. При застосуванні даного методу в перші роки експлуатації об'єкта основних засобів показник собівартості завищується. Ну недоліком також є складність розрахунку
Кумулятивний метод	На відміну від інших прискорених методів суми нарахування, зменшення амортизаційних сум відбувається рівномірно	При застосуванні даного методу сума амортизації не залежить від обсягів виробленої продукції, що не дозволяє реально розрахувати собівартість
Виробничий метод	При застосуванні даного методу можна реально оцінити стан об'єкту основних засобів та сума амортизаційних відрахувань пропорційна обсягу випущеної продукції (товарів, робіт, послуг)	Застосування методу обмежене тим, що не завжди можливо визначити виробничу потужність об'єкта протягом всього терміну його експлуатації

Джерело: створено автором

Ми розглянули в таблиці 1.3 різні методи нарахування амортизації, їх сильні та слабкі сторони, які мають вплив на об'єктивність фінансової звітності підприємства. Найпростішим методом є прямолінійний метод, однак він не враховує змін у виробництві, що може вплинути на точність собівартості. Методи зменшення вартості допомагають відобразити швидке старіння активів, але часто призводять до підвищення собівартості на початкових етапах. Кумулятивний метод забезпечує поступовий розподіл амортизаційних витрат, а виробничий метод - найточніше відображає реальне використання активів.

1.2. Класифікація основних засобів підприємства

Для ефективної організації обліку основних засобів необхідна їх класифікація. Вона базується на загальних для всіх галузей економіки ознаках і передбачає поділ основних засобів на різні групи за функціональним призначенням у виробничому процесі, що є основою бухгалтерського обліку. Завдяки такому поділу основні засоби групуються для зручності обліку та контролю. Це забезпечує єдину систему групування об'єктів за видами у різних галузях, що дозволяє порівнювати облікові показники між підприємствами. На макрорівні класифікація потрібна для ведення обліку, складання звітності, планування відтворення, а також для переоцінок та інвентаризацій. Для цього підприємствам необхідно об'єднувати основні засоби в однорідні групи за певними ознаками.

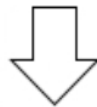
Для забезпечення точного та правильного обліку основних засобів, а також контролю за їх збереженням і раціональним використанням ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» повинне розробити економічно обгрунтовану класифікацію основних засобів. Така класифікація повинна виконувати ознаки: натурально-речовий склад, функціональне призначення, спосіб використання, належність та зв'язок із видом господарської діяльності. Розподіл основних засобів за цими характеристиками дозволяє удосконалити їхню структуру, що сприяє

більшій ефективності використання активів, покращенню їхнього фізичного стану.

Класифікація основних засобів має на меті впорядкування активів, акцентуючи увагу на систематизації за певними ознаками. Вагомість класифікації підкреслюється багатьма українськими економістами, серед них Любов Крута. Економіст у своїх коментарях до змін у Національних стандартах бухгалтерського обліку (НСБО) зазначає, що ефективна класифікація основних засобів сприяє полегшенню в управлінні та дозволяє уникати помилок у звітності.

У податковій системі згідно ст. 145 Податкового Кодексу України основні засоби та інші необоротних активів впорядковані в 16 груп. На рисунку 1.5 та 1,6 детальніше розглянемо групування основних засобів .

Перелік груп основних засобів:

1. Земельні ділянки;
2. Капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом;
3. Будівлі, споруди, передавальні пристрої;
4. Машини та обладнання;
5. Транспортні засоби;
6. Інструменти, прилади, інвентар (меблі);
7. Тварини;
8. Багаторічні насадження;
9. Інші основні засоби;
10. Бібліотечні фонди;
11. Малоцінні необоротні матеріальні активи;
12. Тимчасові (нетитульні) споруди;
13. Природні ресурси;
14. Інвентарна тара;
15. Предмети прокату;
16. Довгострокові біологічні активи.

Рис. 1.5. Перелік груп основних засобів на підприємстві

Джерело: складено автором на основі [64]

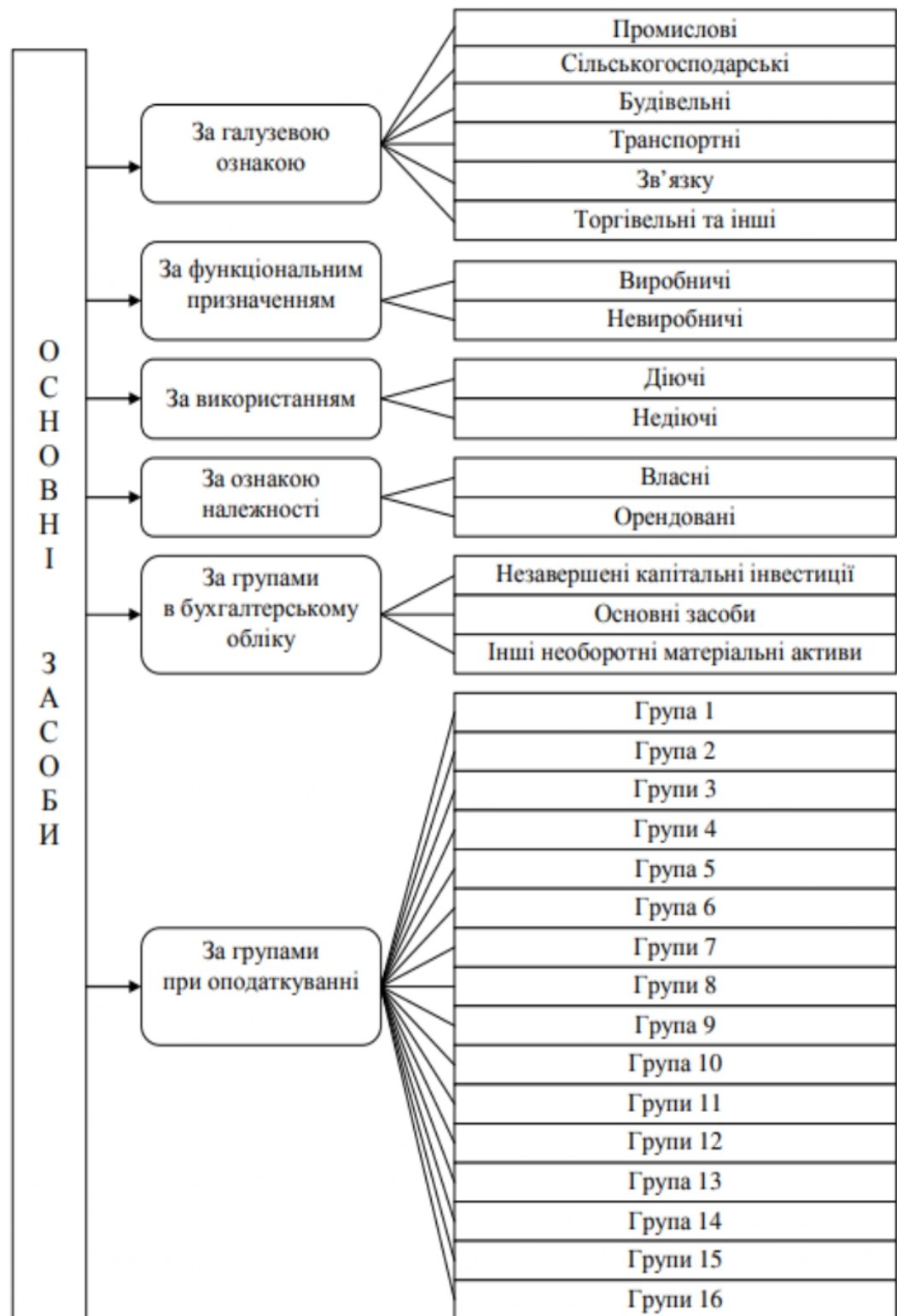

Рис. 1.6 Групування основних засобів

Джерело: складено автором на основі [58]

Згідно рисунку 1.5 поділ основних засобів розподілено згідно нормативно-правових актів України, а саме: стандарти бухгалтерського обліку(НП(С)БО) та Податкове законодавство України. Чітку класифікацію надають встановлені норми, що в свою чергу забезпечують зручність в обліку, уникненні путанини та контролі, управлінні та аналізі.

До кожної групи застосовуються різні методи для оцінки та підходи нарахування амортизації, адже вони мають різні призначення. Для прикладу розглянемо амортизаційні відрахування. Амортизація для 1 та 13 груп в обліку не нараховується, а для 10 і 11 групи визначається згідно облікової політики підприємства, для всіх інших груп проводиться з урахуванням мінімально допустимих строків.

Така структурована класифікація активів допомагає визначити специфічні вимоги до обліку залежно від сфери діяльності, ефективно відображати їх у обліку та управлінні на різних рівнях діяльності будь-якого підприємства.

Власні основні засоби підприємства формуються під час внеску засновників до статутного (пайового або акціонерного) капіталу, коштів від додаткового фінансування для розширення виробництва, а також з власних прибутків. Не є власними основні засоби, що орендовані, але, відповідно до умов орендного договору, використовуються у господарській діяльності. У бухгалтерському обліку орендовані основні засоби відображаються лише на балансі орендодавця, щоб уникнути їх подвійну реєстрацію.

Розглянемо діючі основні засоби підприємства, ті які перебувають в експлуатації, тимчасово не використовуються чи передані в оренду іншим підприємствам за договором. Недіючими основними засобами є ті, що перебувають у резерві, на складі або в запасі підприємства.

За галузевою класифікацією основні засоби розподіляються залежно від сфери їх застосування, а саме: промисловість, сільське господарство, транспорт, торгівля, зв'язок тощо. Кожна з галузь має свої вимоги та специфіки, які дозволяють організувати основні засоби.

Для прикладу, в промисловості основні засоби зазвичай включають великі машини та обладнання для виробництва, до транспорту — різноманітні засоби пересування, а в сільському господарстві — трактори та інше аграрне обладнання. Важливо розуміти специфіку підприємства, щоб оптимально використати активи та вірно їх класифікувати.

Також задля систематизування основних засобів та їх чіткого обліку розділяють на:

- Активні – входять лише ті основні засоби, які використовуються в процесах виробництва та мають прямий вплив на предмети праці. До них відносять: машини та устаткування, транспорт, генератори, знаряддя праці, інструменти, енергетичне обладнання, виробничі цехи, програмне забезпечення та комп'ютери(задіяні у виробництві) тощо.
- Пасивні –основні засоби, які забезпечують належні умови для безперебійного функціонування виробничого процесу, але безпосередньо не беруть участь у створенні продукції. До них належать: офісні приміщення та адміністративні центри; системи водопостачання, електромережі, опалення, каналізації, вентиляції та інші комунікації; складські приміщення (не виробничі); внутрішньозаводські дороги; їдальні та медичні пункти; пожежна сигналізація тощо.

1.3. Нормативно-правове регулювання обліку основних засобів

При веденні бухгалтерського обліку основних засобів та підготовці фінансової звітності потрібно проводити ретельний аналіз нормативно-правових документів. Регулювання існуючих законодавчих та нормативних актів надає змогу систематизувати їх та структурувати (рис. 1.8) на IV рівнях[36,37.38]:

- Законодавчий – I рівень – Найвищий рівень для збору, обробки та звітності фінансової інформації. Засади та методи ведення бухгалтерського обліку регулюють: Конституція України, Господарський кодекс України,

Податковий кодекс України та Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність", прийнятий 16 липня 1999 року № 996-XIV[19]

- Нормативний – II рівень – Надає детальні методичні засади ведення обліку, регулює облік основних засобів, їх класифікацію, оцінку, амортизацію та визнання в Національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку (П(С)БО)

- Методичний – III рівень – Включає детальні інструкції та методичні рекомендації для коректного обліку основних засобів: інструкція щодо застосування плану рахунків (визначає класифікацію та реєстри активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій на підприємствах та організаціях.); інструкція з проведення інвентаризації (описано процедури для інвентаризації основних засобів на підприємствах); методичні рекомендації щодо обліку основних засобів (надає рекомендації щодо амортизації, оцінки та способи реєстрації основних засобів); методичні рекомендації щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку (зазначено загально прийняті правила для ведення обліку за різними регістрами).

- Організаційний – IV рівень – Ця група включає в себе внутрішні документи та є ключовою складовою в управлінні підприємств та компаній. Регулюється Наказом про облікову політику підприємства (складається керівництвом компанії згідно з НП(С)БО та МСФЗ); Робочим планом рахунків для обліку необоротних матеріальних активів (розробляється під потреби підприємства, зазвичай на основі Плану рахунків); Наказом про проведення інвентаризації (відповідальними за складання є бухгалтер або внутрішній аудитор, визначає проведення періодичності перевірок активів); Регламентами бухгалтерських та інших адміністративних служб та порядок організації та реалізації внутрішнього контролю (Зазвичай розробляється керівництвом для точності обліку та дотримання законодавчих вимог).

У веденні бухгалтерського чи фінансового обліку, з коректним використанням всіх нормативно – правових документів, підприємства забезпечують прозорість фінансової діяльності перед зовнішніми інвесторами

та регуляторними органами, це в свою чергу створить найкращі умови для отримання інвестицій чи кредитів.

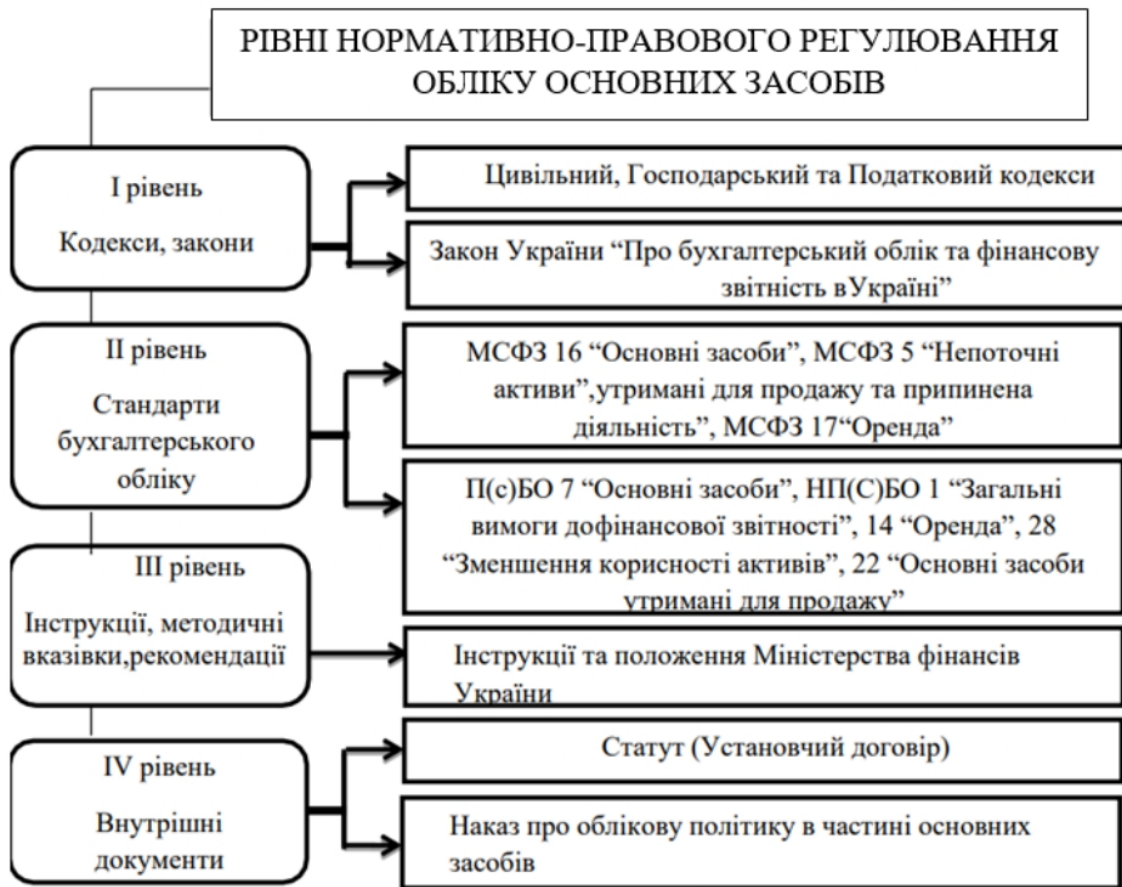

Рис. 1.7 Рівні нормативно – правового регулювання обліку

Джерело: складено автором на основі [64]

Не можна недооцінювати дотримання нормативно-правових вимог у бухгалтерському та фінансовому обліку, адже вони мають вагомий вплив на фінансове здоров'я та репутацію підприємства в загальному.

При аудиті основних засобів можуть бути включені всі необхідні міжнародні стандарти, кожен з яких охоплює різні елементи обліку, оцінки та амортизації.

Елементи нормативно-правових стандартів при аудиті основних засобів, які застосовуються для забезпечення відповідності звітності щодо основних засобів міжнародним вимогам розглянемо на рисунку 1.8.

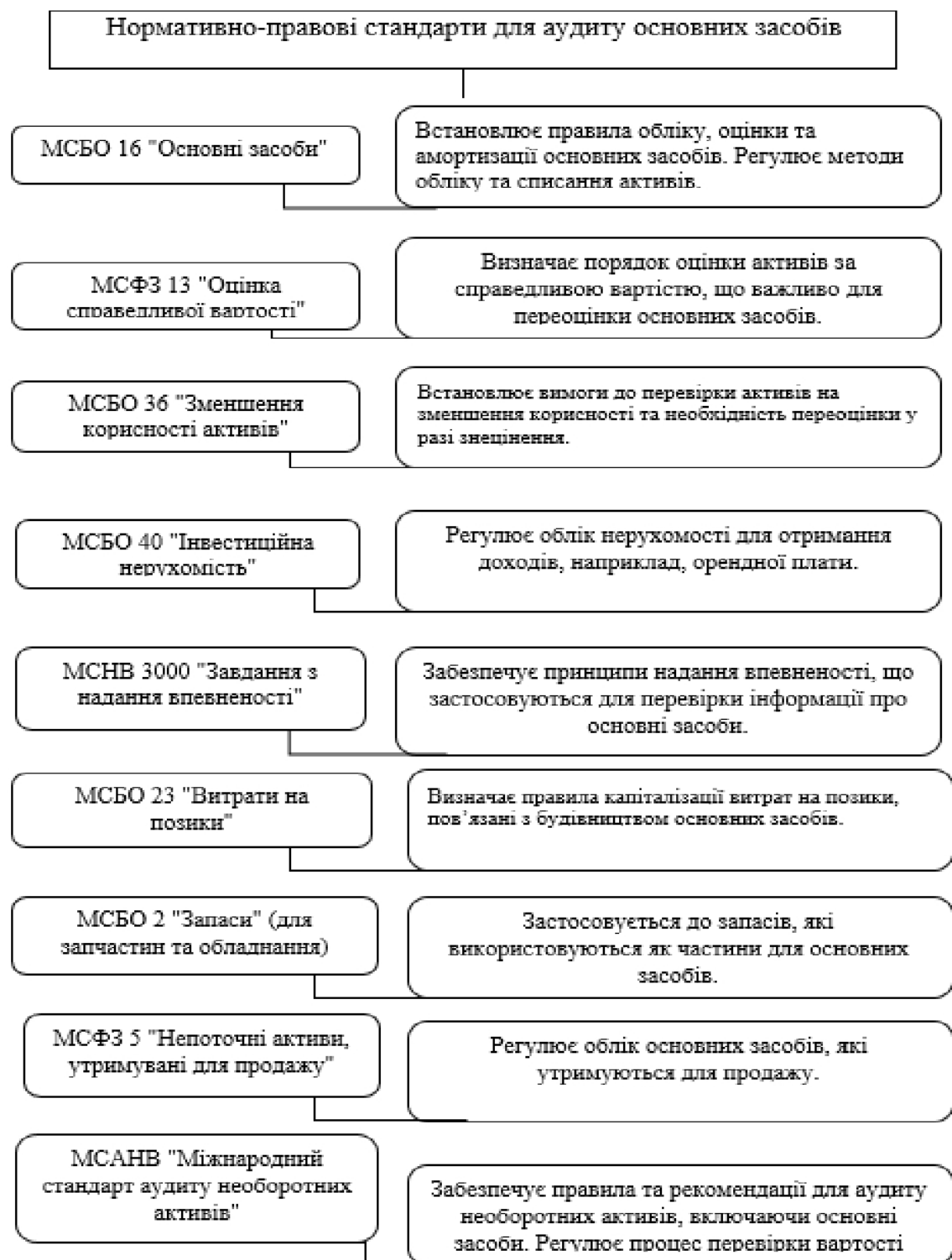

Рис.1.8. Нормативно-правові стандарти для аудиту основних засобів

Джерело: складено автором

На рисунку 1.5 ми бачимо всі необхідні нормативно-правові стандарти для аудиту основних засобів, використання яких підвищує якість контролю, активізує діяльність підприємств і забезпечує достовірне відображення інформації в бухгалтерському обліку та звітності.

Прозорість фінансової звітності надає зовнішнім стейкхолдерам якісну оцінку про фінансове становище компанії, фінансову стійкість, прибутковість та ліквідність. Потрібно систематично оприлюднювати точну фінансову інформацію, яка сприятиме оцінити підприємство на ринку та розглянути рівність серед всіма учасниками. Це в свою чергу дозволить мінімізувати ризики та санкції, які можуть бути виявлені під час порушеннях при податкових перевірках.

Правові та організаційні засади аудиторської діяльності регулюються законодавчими актами, а також нормами щодо сертифікації аудиторів та ліцензування їхньої роботи. Аудиторські стандарти застосовують основні принципи виконання аудиту, проте не містять в собі методичні рекомендації чи інструкції

Висновки до розділу 1

В першому розділі ми розглянули економіко-правові засади здійснення операцій з основними засобами. Спершу дали визначення основним засобам, відповідно до трьох нормативних актів (МСБО 16, П(С)БО 7 та Податкового кодексу України). Висвітлили визначення "основних засобів" як матеріальних активів, які зберігають свою форму протягом усього часу використання і частинами переносять свою вартість на результати діяльності підприємства.

Розглянули підходи до розуміння ролі основних засобів в економіці через погляди відомих науковців за 2022 – 2024 р.р., серед них виділили лауреатів Нобелівських премій (Естер Дуфло та Джозеф Стігліц), радника президента України з економічних питань (Олег Устенко), колишній міністр економіки України (Тимофій Милованов).

Охарактеризували складові та порядок визначення первісної вартості основних засобів, витрати на основні засоби, переваги та недоліки амортизації. Існуючі обліково-економічні класифікації основних засобів не завжди адекватно задовольняють вимоги аналітичного процесу. Система синтетичних рахунків і субрахунків часто не враховує певні класифікаційні особливості, що важливі для аналізу ефективності використання основних засобів.

Дослідили класифікацію основних засобів, їх поділ на групи та групування, все детально показали в рисунках та таблицях. Це забезпечить пряме формування інформації для аналітичних цілей, дозволяючи приймати економічно обґрунтовані рішення для оптимізації витрат на експлуатацію основних засобів і підвищення загальної ефективності господарської діяльності підприємства.

Розглянули нормативно-правове регулювання обліку основних засобів на чотирьох рівнях(законодавчий, нормативний, методичний та організаційний), а також стандарти аудиту основних засобів, необхідні для прозорості підприємства на ринку, забезпечення рівності серед всіма учасниками ринку та мінімізації порушень.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

2.1. Аналіз основних показників діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Ефективне переміщення товарів та вантажів є основою функціонування всієї торгової системи. Транспортні компанії мають важливе значення, оскільки мають здатність адаптуватися до запитів клієнтів і безпечно доставляти будь-які вантажі в заплановані терміни.

З початком бойових дій в Україні прямі морські поставки та авіап перевезення були заборонені чи обмежені, задля безпеки та контролю держави. Попри складності логістичні компанії надалі продовжують працювати та надавати послуги як всередині країни, так і за її межами. Розглянемо на рисунку 1.6 динаміку обсягів перевезення вантажів автомобільним транспортом (млн. тонн) 2021 – 2024 р.р.

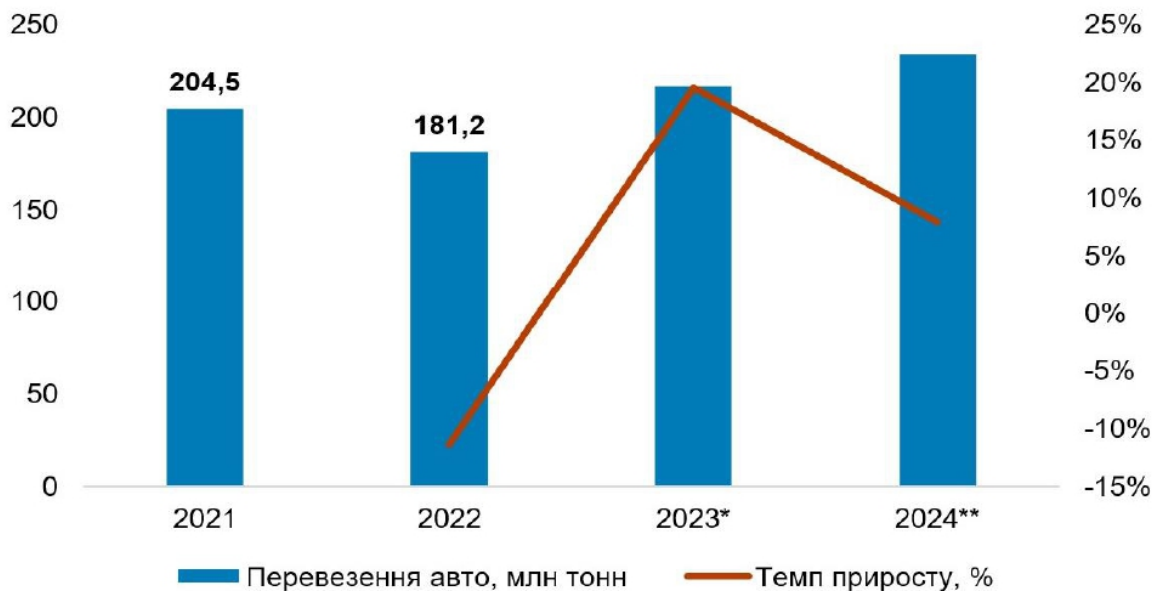

Рис. 2.1. Аналіз динаміки обсягів перевезення вантажів автомобільним транспортом 2021 – 2024 р.р.

* прогнозовано за 2024 рік

Джерело: за даними Державної служби статистики України, оцінка Impulse Consulting

Згідно з рисунком 2.1 ми бачимо: падіння перевезень у 2022 році, це може бути спричинене воєнними діями; етап відновлення відбувається у 2023 році, про це свідчить адаптацію бізнесу до нових умов та поновлення перевезень; у 2024 році продовжується відновлення обсягів перевезень, хоча темп приросту трохи знизився, можливо, через конкуренцію або певні обмеження в середині країни.

Для повноти інформації про логістичні компанії, розглянемо SWOT-аналіз перевезення вантажів автомобільним транспортом за період 2021-2024 рр. на рисунку 2.2.

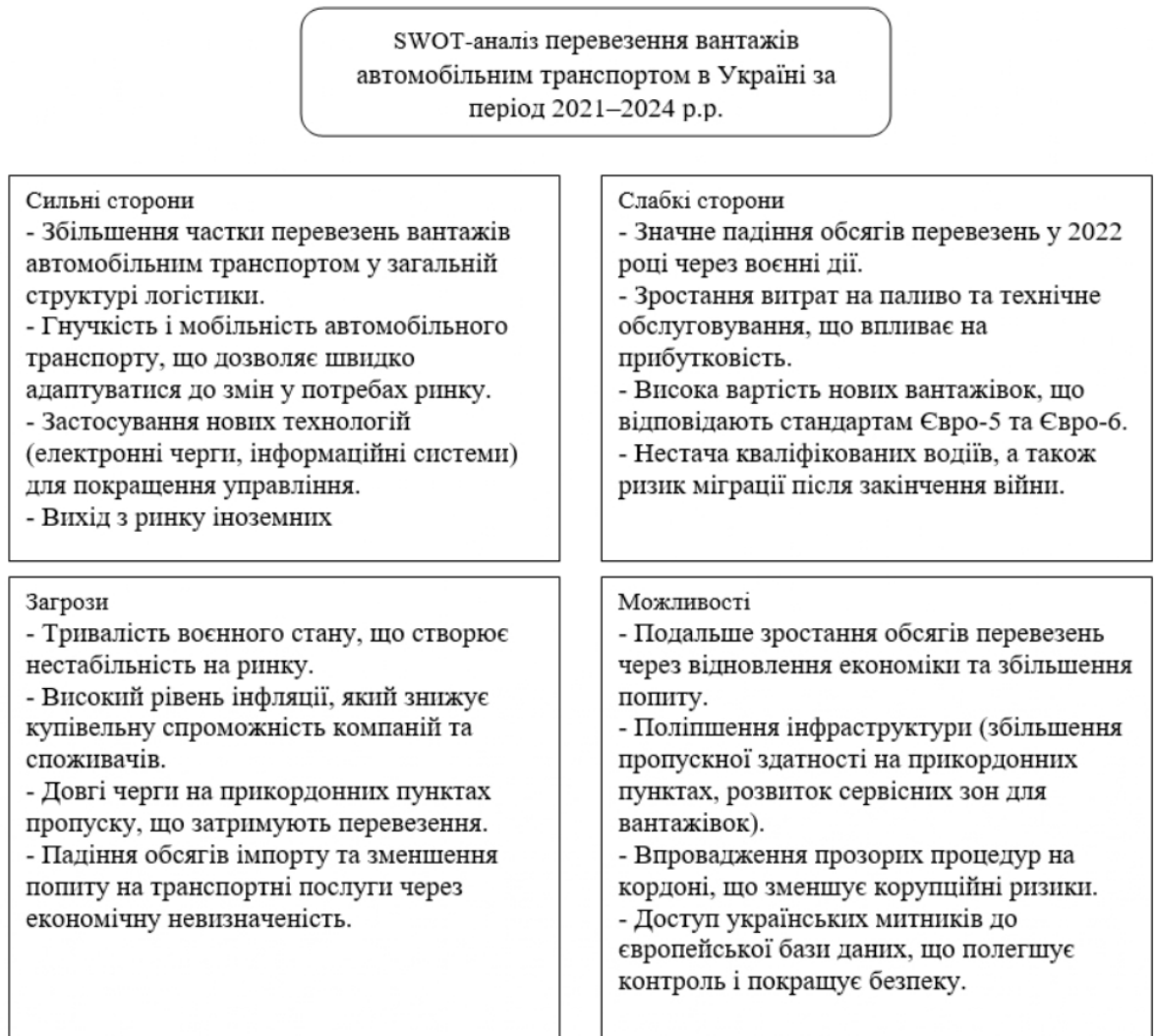

Рис.2.2 SWOT-аналіз перевезення вантажів автомобільним транспортом за період 2021-2024 рр.

Джерело: складено автором

За допомогою SWOT-аналізу, зображеним на рисунку 2.2 можна зробити висновки про поточний стан ринку, використати нові можливості для бізнесу, вчасно попередити можливі загрози та мінімізувати майбутні витрати, спланувати стратегію роботи, що сприятиме швидше адаптуватися до змін у нестабільних умовах.

Конкуренція в сфері надання в оренду вантажних автомобілів представляє собою процес економічної взаємодії та боротьби орендарями. Основною ідеєю конкуренції полягає в тому, що орендарі змушені постійно удосконалювати свою техніку, слідкувати за справністю та шукати нові способи залучення клієнтів для того, щоб зберігати або підвищувати свою частку на ринку. Це, в свою чергу, призводить до покращення економічного становища споживачів, що мають доступ до кращої, різноманітної та якісної техніки за доступними цінами.

Серед конкурентів виділяються такі підприємства, як ТОВ "ТРАНС-АВТО", ТОВ "ЛОГІСТИКА ПЛЮС", ТОВ "АВТОПРОКАТ ЛТД", ТОВ "ТРАНСКОМПАНІ ЛТД" та ТОВ "СПЕЦТРАНС", більш детально розписано в таблиці 2.1. Всі ці компанії розташовані в Києві та спеціалізуються на оренді вантажних автомобілів, послугах перевезення вантажів та спеціалізованого транспорту.

Таблиця 2.1

Компанії, які спеціалізуються на наданні вантажного транспорту в оренду

Назва постачальника	Вид продукції чи послуг	Код ЄДРПОУ	Юридична адреса
1	2	3	4
ТОВ "ТРАНС-АВТО"	Оренда вантажних автомобілів	38765432	03150, м. Київ, вул. Ломоносова, 50/2
ТОВ "ЛОГІСТИКА ПЛЮС"	Послуги з перевезення вантажів, оренда транспорту	41354678	04136, м. Київ, вул. Стеценка, 30/2

Продовження табл 2.1

1	2	3	4
ТОВ "АВТОПРОКАТ ЛТД"	Оренда вантажних автомобілів	41236589	02090, м. Київ, вул. Харківське шосе, 201
ТОВ "ТРАНСКОМПАНІ ЛТД"	Послуги оренди вантажних авто, перевезення вантажів	40985321	04080, м. Київ, вул. Кирилівська, 104А
ТОВ "СПЕЦТРАНС"	Оренда спеціалізованих вантажних автомобілів	42756319	02152, м. Київ, вул. Євгена Сверстюка, 11А

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Товариство з обмеженою відповідальністю «САН ЛІБЕРТІ» засноване 10.02.2017 році, шляхом об'єднання внесків (вкладів) Учасників відповідно до Господарського кодексу України, Законів України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та іншого чинного законодавства України для здійснення підприємницької діяльності та отримання прибутку на основі повного господарського розрахунку, самофінансування та самоокупності.

Розглянемо структуру власності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» на рисунку 2.3.

Рис.2.3. Структура власності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Деталізація ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» представлена в реєстраційній картці, таблиця 2.2 В таблиці вказано всі необхідні дані для ідентифікації підприємства.

Таблиця 2.2

Реєстраційна картка ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Статус юридичної особи	Зареєстровано
Відомості про банкрутство	Відсутні
Код ЄДРПОУ	41145207
ПІН	411452026595
Організаційно-правова форма	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі	10.02.2017 (7 р. 6 міс.)
Місцезнаходження юридичної особи	місто Київ, ВУЛИЦЯ ВАСИЛЬКІВСЬКА
Уповноважені особи	Сачук Сергій Анатолійович
Країна громадянства/резидентства	Україна
Розмір внеску до статутного фонду	100 000 грн.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» має відкритий рахунок в АТ КБ «ПРИВАТБАНК», який використовується з дня відкриття підприємства[додаток В]

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» надає широкий спектр послуг з планування ґрунту, риття котлованів, знесення (демонтажу) будівель із застосуванням екскаваторів і навантажувачів в Києві та Київській області.

Основним видом діяльності «САН ЛІБЕРТІ» - 77.12 Надання в оренду вантажних автомобілів, також використовуються інші, які наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Види діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Вид діяльності	Шифр за КВЕД	Назва
1	2	3
Основний вид діяльності	77.12	Надання в оренду вантажних автомобілів

Продовження табл. 2.2

1	2	3
Інші види діяльності	43.11	Знесення
	43.12	Підготовчі роботи на будівельному майданчику
	43.39	Інші роботи із завершення будівництва
	43.91	Покрівельні роботи
	43.11	Знесення
	43.39	Інші роботи із завершення будівництва
	43.91	Покрівельні роботи
	43.99	Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.
	77.32	Надання в оренду будівельних машин і устаткування
	77.39	Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.
	81.30	Надання ландшафтних послуг
	46.83	Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням
	49.41	Вантажний автомобільний транспорт
	41.20	Будівництво житлових і нежитлових будівель
	42.13	Будівництво житлових і нежитлових будівель
81.29	Інші види діяльності із прибирання	

Джерело: складено автором

Компанія «САН ЛІБЕРТІ» виконує наступні роботи: Земельні (розробка котлованів, розробка траншей і каналів, вертикальне планування, переміщення ґрунту у відвал, зворотнє засипання, ущільнення ґрунтів, пристрої ґрунтових подушок) ;

- Професійний демонтаж та знос будівель (механізованого демонтажу, демонтаж металоконструкцій, навантаження та вивезення будівельного сміття);
- Транспортні Послуги (перевезення будівельних сипучих вантажів, вантажно-розвантажувальні операції, надання самоскидів на умовах

оренди, послуги будівельної спецтехніки, надання будівельної спецтехніки на умовах оренди, вивоз будівельного сміття, доставка піску, гранітного щебня, ґрунту, підсіпка, родючий ґрунт (чорнозем));

Вся техніка «САН ЛІБЕРТІ» перебуває у належному технічному стані, експлуатується відповідно до вимог нормативно-технічної документації (паспорт, свідоцтво про ТО), що забезпечує високу продуктивність, безпеку та надійність виконуваних робіт. Компанія надає гарантії на вчасну доставку техніки, передбачений договором оренди.

Асортимент «САН ЛІБЕРТІ» пропонуваної в оренду будівельної спецтехніки представлений наступними одиницями:

1. Гусеничні екскаватори. Дана спецтехніка незамінна на будівництвах з низькою прохідністю. База шасі дозволить переміщати екскаватор по ґрунтових насипах без пробуксовки. З мінусів екскаватора є необхідність його доставки спецтранспортом;

2. Колісні екскаватори. Машина ідеально підходить для міського будівництва; автокрани і маніпулятори. Використовується для збільшення ефективності праці, за рахунок завантаження великих будівельних матеріалів.

3. Самоскиди. Потрібні для доставки насипних вантажів. Для зручного завантаження та вивантаження піску, цементу або щебню вручну в зазначену точку[65].

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» використовує два основні методи у формуванні відносин зі своїми постачальниками. Перший метод полягає у встановленні партнерських зв'язків з ними. Другий метод полягає в захисті організації від негативних факторів навколишнього середовища за допомогою використання прийомів, призначених для стабілізації і прогнозування стану її зовнішнього середовища. Ці прийоми, зокрема, включають маркетингові дослідження, зусилля щодо забезпечення погоджувальних процедур, зміцнення зв'язків організації з професійною громадськістю. Розглянемо дані основних постачальників ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» в таблиці 2.3. В таблиці представлено компанії, з якими ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» співпрацює протягом тривалого

періоду та має налагоджені довірливі зв'язки.

Таблиця 2.3

Дані про основних постачальників ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Назва постачальника	Вид продукції чи послуг	Код ЄДРПОУ	Юридична адреса
1	2	3	4
ТОВ "INTER CARS UKRAINE"	45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів	30865632	29009, Хмельницька обл., місто Хмельницький, ВУЛИЦЯ ТОЛСТОГО, будинок 1/1
ТОВ "АВТОДІСТР ІБ'ЮШН КАРГО ПАРТС"	45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів	37141112	Україна, 02222, місто Київ, вулиця Закревського, будинок 16
ТОВ "АСПЕКТ ПЛАС"	45.32 Роздрібна торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів	41140848	Україна, 04203, місто Київ, вулиця Олександра Олеся, будинок 8/17, квартира Б194
ТОВ "ДИЗЕЛЬ ОК"	46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами	38061164	Україна, 04050, місто Київ, вулиця Майбороди Платона, будинок 21, квартира 26
ТОВ "ЕКСПРЕС-Т"	49.41 Вантажний автомобільний транспорт	37445259	Україна, 04209, місто Київ, вулиця Озерна, будинок 10, квартира 115

Джерело: створено автором

В таблиці представлений список постачальників «САН ЛІБЕРТІ» з інформацією про їхню продукцію та юридичні адреси. Охоплює постачальників різного профілю, а саме компанії що займаються торгівлею автозапчастинами, так і послугами з транспортних перевезень.

Для аналізу фінансово-економічного стану ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» розглянемо узагальнюючі показники його діяльності, зокрема: динаміку активів, обсяг виручки від реалізації (чистого доходу), собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток, чистий прибуток та вартість основних виробничих фондів. Зміни цих показників дозволять оцінити ефективність роботи ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», фінансову стійкість та

перспективи розвитку. Деталізовані дані щодо динаміки зазначених показників наведені в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка основних економічних показників ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»
за 2021-2023 рр.

Показники, тис.грн.	Роки			Відхилення		
	2021р.	2022 р.	2023р.	Абсолютне 2022/2023 р.р.	Абсолютне 2023/2022 р.р.	Відносне, % 2023/2021
1	2	3	4	5	6	7
Сума активів	13155,6	17451,1	13544,7	-3906,39	+389,1	2,96
Основні засоби	5708,3	1762,9	155,0	-1607,9	-553,3	97,28
Чистий дохід від реалізації продукції	2830,26	1801,9	21246,5	+19444,6	+18416,23	650,59
Собівартість реалізованої продукції	13601,0	11178,4	13155,4	+1977,0	-445,6	-3,27
Валовий прибуток	410,0	4197,6	539,3	-3658,3	+129,29	31,53
Чистий прибуток	336,2	4197,6	539,3	-3658,3	+203,09	60,41

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Сума активів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» має абсолютне відхилення між 2022 і 2023 роками становить -3906,4 тис. грн, що вказує на зменшення активів у 2023 році порівняно з 2022 роком. У порівнянні з 2021 роком спостерігається незначне збільшення на 2,96%, що свідчить про стабільність активів за три роки.

Спостерігається значне скорочення основних засобів у 2023 році відносно 2022 року на -1607,9 тис. грн та на -97,28% у порівнянні з 2021 роком. Це може свідчити про продаж або списання основних засобів, що зменшує виробничу базу підприємства.

Значне зростання доходу у 2023 році порівняно з 2022 роком на 19444,6 тис. грн та у 7,5 разів більше, ніж у 2021 році (+650,69%). Це позитивна динаміка, яка може свідчити про ефективні продажі або розширення ринку.

Невелике збільшення собівартості у 2023 році порівняно з 2022 роком на 1977,0 тис. грн, але в порівнянні з 2021 роком спостерігається зниження на -3,28%. Це вказує на контрольовані витрати або зміну структури виробництва.

У 2023 році спостерігається значне скорочення прибутку порівняно з 2022 роком на -3658,3 тис. грн. Проте у порівнянні з 2021 роком прибуток все ж збільшився на 31,54%, що свідчить про поступове зростання рентабельності.

Чистий прибуток значно знизився у 2023 році на -3658,3 тис. грн порівняно з 2022 роком. У порівнянні з 2021 роком спостерігається приріст на 31,54%, що говорить про стабільність діяльності підприємства.

Таблиця 2.5

Показники ліквідності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2021-2023 рр.

Коефіцієнт	Значення показників			Оптимальний рівень
	2021 р.	2022 р.	2023 р.	
Поточної ліквідності	0,87	0,85	0,89	≥ 1.0
Швидкої ліквідності	0,89	0,88	0,93	≥ 1.0
Абсолютної ліквідності	0,5	0,85	0,89	0.2 - 0.5

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Показник поточної ліквідності залишався нижчим за оптимальний рівень у всі три роки. Це означає, що підприємство не має достатнього обсягу оборотних активів для покриття короткострокових зобов'язань. У 2022 році показник знизився порівняно з 2021 роком (з 0,87 до 0,85), що може свідчити про збільшення короткострокових зобов'язань або зменшення оборотних активів. У 2023 році показник дещо зріс до 0,89, але все ще не досяг оптимального рівня. Це вказує на поступове поліпшення, але воно недостатнє для забезпечення фінансової стійкості.

Коефіцієнт швидкої ліквідності має значення за 2022 рік (0.88) та 2023 рік (0.93). Цей коефіцієнт вимірює здатність ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» покрити короткострокові зобов'язання без залучення запасів, які можуть бути менш ліквідними. Збільшення цього показника свідчить про зростання ліквідності,

що є позитивним сигналом, але все ще потребує досягнення рівня 1.0 для більшої фінансової безпеки.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності У 2021 році перебував в межах оптимального рівня, що свідчить про збалансоване використання грошових коштів. У 2022 році показник значно зріс до 0,85, що може вказувати на надмірне накопичення грошових коштів, які не використовуються ефективно. У 2023 році показник зріс до 0,89, що є ще більшою концентрацією грошових ресурсів. Це може свідчити про те, що підприємство недостатньо інвестує в активи або має проблеми з використанням надлишкових коштів..

У всі три роки основні показники ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». (поточна і швидка ліквідність) залишаються нижчими за нормативні значення. Це свідчить про потенційні ризики для фінансової стійкості підприємства. Незначне покращення у 2023 році свідчить про зусилля підприємства щодо покращення ліквідності, але цього недостатньо

Варто звернути увагу на показники фінансової стійкості ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», адже він є ключовим інструментом у фінансовому аналізі. За допомогою якого можна оцінити здатність підприємства витримувати фінансові труднощі та виконувати свої зобов'язання у довгостроковій перспективі, аналіз проведено в таблиці 2.7. До складу входять:

1. Оцінка кредитоспроможності. Ці показники відображають залучення зовнішнього фінансування та здатність . ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» віддавати борги. Ця інформація є важливою для кредиторів та інвесторів для оцінки ризиків

1. Стратегічне планування. Ці показники показують оцінку росту та потенціалу . ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», розробляються керівництву компанії для стратегічних планів, для капіталовкладень, розширення бізнесу та управління зобов'язаннями

2. Фінансовий здоров'я компанії. Свідчить про фінансову стійкість з достатнім рівнем власного капіталу або низьким фінансовим становищем.

3. Ризики банкрутства. Ці показники створені для попередження підприємства про можливі фінансові труднощі або навіть банкрутство. Це спонукає до дій з боку керівництва чи вжиття заходів для знайдення нових джерел капіталу.

4. Індикатор для акціонерів. Ці показники використовують акціонери для оцінки ризиків і потенціалу своїх інвестицій

Таблиця 2.6

Показники фінансової стійкості ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2021-2023 р.р.

№	Показник	Норматив	2021 р.	2022р.	2023р.	Абсолютне відхилення 2023/2021 р.р.
1	Коефіцієнт економічної незалежності	<0.5	0,29	0,67	0,41	+0,12
2	Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	<0.5	0,30	0,33	0,59	+0,29
3	Коефіцієнт фінансової залежності	<2	1,44	1,50	2,45	+1,01
4	Коефіцієнт фінансування	<1	1,46	2,02	0,69	-0,77
5	Коефіцієнт заборгованості	<1	0,70	0,50	1,45	+0,75
6	Коефіцієнт маневреності	>0.5	0,9	0,11	0,13	-0,77

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Згідно проведеного аналізу фінансової стійкості ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» в таблиці вище можна зробити такі висновки:

- Коефіцієнт економічної незалежності зазвичай вказує на частку активів компанії, фінансовану за рахунок власного капіталу. Норматив <0.5 означає, що бажано, аби менше ніж половина активів була фінансована за рахунок боргів. У 2021 році коефіцієнт був нижчим за норматив, що свідчило про залежність підприємства від позикового капіталу. У 2022 році показник значно покращився (0,67), перевищуючи норматив, але в 2023 році він знову знизився до 0,41, залишаючись у межах норми.

- У 2021 та 2022 роках коефіцієнт концентрації позикового капіталу перебував у межах норми, що свідчило про невисокий рівень залежності від позикових коштів. У 2023 році показник суттєво зріс до 0,59, що вказує на підвищення залежності від позикового капіталу.

- Коефіцієнт фінансової залежності вказує на ступінь залежності компанії від зовнішнього фінансування (позик). У 2021 та 2022 роках коефіцієнт перебував у межах норми, що вказувало на прийнятний рівень залежності від позикових коштів. У 2023 році коефіцієнт суттєво зріс до 2,45, що перевищує норматив, сигналізуючи про критичну залежність від зовнішнього фінансування.

- Коефіцієнт фінансування відображає співвідношення між власним капіталом та загальною сумою активів. У 2021 та 2022 роках коефіцієнт перевищував норматив, що свідчило про високий рівень фінансової стійкості за рахунок власного капіталу. У 2023 році показник суттєво знизився до 0,69, що свідчить про зміну структури капіталу на користь позикових коштів.

- Коефіцієнт заборгованості має норматив <1 , що вимагає, аби загальні борги були менші, ніж загальні активи. У 2021 та 2022 роках коефіцієнт перебував у межах норми, що свідчило про прийнятний рівень заборгованості. У 2023 році він суттєво зріс до 1,45, що вказує на перевищення нормативу і зростання боргового навантаження.

- Коефіцієнт маневреності відображає частку власного капіталу, яка вільно доступна для використання (не інвестована в необоротні активи). У 2021 році коефіцієнт був значно вищим за норматив, що свідчило про високу здатність власного капіталу забезпечувати оборотні активи. У 2022 та 2023 роках показник різко знизився і залишився нижчим за норматив, що вказує на втрату фінансової маневреності.

Також не менш важливим інструментом для фінансового аналізу ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» є аналіз динаміки активів. За допомогою якого можна оцінити загальний стан підприємства та ефективність управління активами.

Наведемо аналіз динаміки активів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022-2023 рр. в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз динаміки активів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022 -2023 рр.

Показники, тис.грн	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення, %
1	2	3	4	5
1. Необоротні активи				
Основні засоби	5708,3	1762,9	-3945,4	-69,12
2. Оборотні активи				
Запаси	196,6	299,1	102,5	52,14
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1619,9	912,5	-707,4	-43,67
Дебіторська заборгованість за розрахунками	1,2	1,7	0,5	47,67
Гроші та їх еквіваленти	6500,7	6392,1	-108,6	-1,67
Витрати майбутніх періодів	2,9	12,9	10,0	34483
Інші оборотні активи	1291,3	1397,0	105,7	8,19

Джерело: створено автором на основі додатків А,Б

Значне зменшення вартості основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» на 69,12% свідчить про суттєве скорочення матеріально-технічної бази підприємства. Це може бути наслідком продажу частини основних засобів, їх знецінення або списання. Таке скорочення негативно впливає на виробничі потужності та довгострокову перспективу розвитку компанії.

Збільшення запасів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» на 52,14% може вказувати на підготовку до підвищення обсягів виробництва або продажів. Також це може свідчити про нагромадження нереалізованої продукції, що вказує на можливі проблеми зі збутом.

Суттєве зменшення дебіторської заборгованості ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» на 43,67% є позитивним показником, оскільки свідчить про поліпшення платіжної дисципліни контрагентів або скорочення обсягів продажу на умовах відтермінованої оплати. Це позитивно впливає на ліквідність ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та знижує ризики неплатежів.

Збільшення дебіторської заборгованості за розрахунками може свідчити про зростання нарахувань, які мають бути повернуті ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». Однак, порівняно невеликий обсяг змін не є значним для загального фінансового стану підприємства.

Незначне зниження грошових коштів на 1,67% свідчить про стабільність грошових потоків підприємства. Це може означати, що ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» використовує грошові кошти для операційної діяльності без суттєвого впливу на ліквідність. Однак, варто звернути увагу на можливу потребу в додаткових фінансових ресурсах для інвестицій чи розвитку.

Значне зростання витрат майбутніх періодів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» на 344,83% може вказувати на збільшення авансів або передоплат, що свідчить про підготовку до майбутніх витрат, пов'язаних з розширенням виробництва чи реалізацією проектів. Це може бути індикатором стратегічних інвестицій у розвиток або оновлення технологій.

Зростання інших оборотних активів на 8,19% може свідчити про збільшення короткострокових вкладень або інших активів, що не були класифіковані у вищенаведених категоріях. Це незначне збільшення не матиме суттєвого впливу на загальну фінансову ситуацію ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Також при аналізі було проведено аналіз показників оборотності та ділової активності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022 та 2023 роки, а також заплановані дані на 2024 рік, в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Показників оборотності та ділової активності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за
2022 та 2023 роки

Показник	2022 р.	2023 р.	Відхилення
1	2	3	4
Показник оборотності активів	1,19	2,12	0,93
Показник оборотності запасів	73,51	65,94	-7,57

Продовження табл. 2.8

Показник оборотності дебіторської заборгованості	14,39	42,32	27,93
Показник оборотності кредиторської заборгованості	1,91	3,05	1,14
Показник оборотності основних засобів	4,88	29,59	24,74

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Показники оборотності активів, оборотності дебіторської заборгованості та оборотності основних активів значно зросли, про це свідчить ефективне використання активів, швидку інкасацію дебіторської заборгованості та ефективне використання основних фондів. Знизився лише показник оборотності запасів, про це свідчить уповільнення обертання запасів у 2023 році зрівняно з 2022 роком.

Загалом, ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» демонструє різноспрямовані тенденції в динаміці активів. З одного боку, значне зменшення основних засобів і дебіторської заборгованості може свідчити про погіршення фінансового стану та потенційні проблеми з ліквідністю. З іншого боку, збільшення запасів і витрат майбутніх періодів може вказувати на стратегічні інвестиції в розвиток або підготовку до збільшення виробничих потужностей.

2.2. Формування методики економічного аналізу основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Формування методики економічного аналізу основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» має важливі етапи, з якими можна глибоко оцінити їх ефективність використання, стан та вплив на фінансові результати діяльності підприємства.

Кожна розвинена галузь науки, виключаючи використання загально-філософських методів, застосовує свої унікальні техніки, які формуються на основі певного розуміння характеру її предмета дослідження. Тому часто в науковому дискурсі виділено окрему категорію так званих специфічних або спеціалізованих методів. Ключові аспекти аналізу використання основних

засобів, які відображають стан та динаміку основних фондів підприємства, та порядок їх розгляду на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Схема алгоритму аналізу основних засобів

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором на основі [57]

До основних методологічних підходів належать: спостереження за економічними явищами, детальний аналіз та синтез отриманих даних, застосування індукції та дедукції для формулювання висновків, використання аналогій і порівнянь для кращого розуміння проблеми.

Алгоритм аналізу та послідовність етапів дослідження основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» мають важливе значення, втративши можливість поетапно оцінити їх стан і ефективність використання.

Другим кроком є аналіз використання виробничих потужностей ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», який є важливим етапом у дослідженні основних засобів. Ступінь завантаження оцінюють за такими показниками: коефіцієнт використання потужностей, коефіцієнт інтенсивного завантаження, середньодобовий обсяг випуску продукції, а також коефіцієнт екстенсивного завантаження потужності.

Наведемо основні коефіцієнти, які використовують для обчислення та аналізу показників, таблиця 2.9.

Аналіз динаміки основних засобів включає оцінку змін загальної вартості цих засобів та розрахунок темпів їх зростання (або приросту). Це дозволяє визначити тенденції зміни виробничого потенціалу ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та виявити чинники, що на це впливають. На цьому етапі аналізу темпи зростання (або приросту) загального обсягу основних засобів порівнюються з темпами зростання (приросту) обсягу виробництва чи реалізації продукції.

Коефіцієнти придатності та вибуття основних засобів дозволяють оцінити їхній стан на підприємстві, ступінь зношеності та потребу в оновленні

Третій етап включає оцінку технічного стану основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», яка базується на таких основних індикаторах, як коефіцієнт зносу та коефіцієнт придатності.

Четвертий етап аналізу спрямований на узагальнення даних про рух основних засобів і характер їх змін ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». На цьому етапі розраховують і аналізують коефіцієнти введення, оновлення та вибуття основних засобів. Введення нових потужностей призводить до оновлення основних засобів, що виражається через коефіцієнт оновлення. Це дозволяє оцінити додавання нових об'єктів і потужностей, уникнути впровадження

застарілої техніки, своєчасно вилучити з виробництва обладнання, що не відповідає сучасним вимогам.

Таблиця 2.9

Коефіцієнти та показники ефективності використання основних засобів
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

№	Коефіцієнти	Завдання та мета	Формула визначення	Нюанси
1	Коефіцієнти зносу основних засобів	Визначає відсоток зносу основних засобів до їх первісної вартості, показуючи ступінь зношеності активів.	Знос основних засобів / Первісна вартість основних засобів	Потрібен точний облік амортизації та оцінки первісної вартості.
2	Коефіцієнти оновлення основних засобів	Вказує вартість основних засобів, що була оновлена за звітний період, відображаючи інвестиції в модернізацію.	Вартість нових основних засобів / Первісна вартість основних засобів	Залежить від інвестиційної активності та стратегії компанії.
3	Коефіцієнт виведення основних засобів	Показує відсоток основних засобів, які були вибуті з експлуатації в течії періоду.	Вартість вибутих основних засобів / Первісна вартість основних засобів	Важливий для планування вибуття старого обладнання.
4	Коефіцієнт придатності основних засобів	Відображає запас основних засобів, які залишаються в експлуатаційно придатному стані.	1 - Коефіцієнт износу основних засобів	Дає змогу оцінити поточний стан та ефективність використання активів.
5	Фондовіддача	Розраховується як відношення доходів від продажу до середньої балансової вартості основних засобів.	Доходи від продажу / Середня балансова вартість основних засобів	Високий показник показника про високу ефективність використання фондів.
6	Фондомісткість	Інверсія фондівіддачі, вказує на вартість основних засобів, деякі для виробництва одиниці продукції.	1 / Фондовіддача	Дозволяє оцінити фондомісткість процесів на підприємствах.
7	Фондоозброєність	Показує вартість основних засобів на одного працівника, відображаючи рівень технічного оснащення праці.	Вартість основних засобів / Кількість працівників	Корисний для оцінки рівня технологічного оснащення робочих місць.

Джерело: складено автором на основі [43]

На п'ятому етапі проводиться аналіз економічної ефективності роботи основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», що відображає результативність їх використання. Основними показниками, що характеризують ефективність, є фондovіддача, фондovмісткість та рентабельність. Для цього порівнюють фактичний рівень показників за звітний період із відповідними показниками попереднього періоду.

Шостий етап передбачає факторний аналіз фондovіддачі основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», що дає змогу виявити вплив різних факторів на ефективність використання виробничих активів. Дослідження проводять у двох напрямках: аналіз впливу фондovіддачі на обсяги виробництва та дослідження факторів, що впливають на зміну фондovіддачі.

Останній, сьомий етап аналізу забезпечує підготовку висновків та пропозицій для керівництва щодо збільшення обсягів виробництва та зростання фондovіддачі основних засобів.

Розглянемо основні фактори, що впливають на зміну фондovіддачі основних засобів в контексті діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» на рисунку 2.4.

Основними напрямками для підвищення фондovіддачі в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» можуть бути оновлення і модернізація основних засобів, збільшення продуктивності обладнання, а також оптимізація графіку його роботи для зменшення простоїв. Зосередження на цих факторах сприятиме більш ефективному використанню активів підприємства та зниженню витрат ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Він допомагає визначити, скільки доходу ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» отримує з кожної одиниці основних засобів.

Важливо також враховувати, що зменшення коефіцієнта може свідчити про недостатню ефективність або зниження продуктивності основних засобів, що вимагає детального аналізу.

Рис.2.4. Основні фактори, що впливають на зміну фондівдачі основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

Регулярний моніторинг і порівняння цього показника з аналогічними періодами або з іншими підприємствами в галузі дозволяє вчасно виявляти проблеми та вживати коригувальних заходів. Таким чином, ефективне управління основними засобами і контроль за коефіцієнтом фондівдачі є ключовими факторами для підвищення фінансової стабільності та прибутковості ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

2.3. Оцінка використання основних засобів та їх вплив на результати роботи ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Аналіз основних засобів дозволяє ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» ефективно управляти своїми активами, забезпечувати їх оптимальне використання та планувати майбутні інвестиції. Це допомагає виявити слабкі місця у використанні активів, оптимізувати витрати на їх обслуговування та модернізацію, а також покращити фінансові результати.

Для початку варто проаналізувати динаміку зміни елементів основних засобів за 2022 – 2023 р.р., розглянемо в таблиці в таблицю 2.10. Аналіз дозволить дізнатися первісну вартість основних засобів та темп росту ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022 – 2023 р.р.

Таблиця 2.10

Аналіз динаміки первісної вартості основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022 та 2023 рр.

Субрахунок	Найменування	Первісна вартість, тис. грн		Темп росту
		2022	2023	
1	2	3	4	5
104	Гідромолоти з відкритим кожухом	5140,73	5140,78	+0,05
	Екскаватори-навантажувачі	4097,36	4096,07	-1,29
105	Автомобілі	437,00	431,00	-6,00
106	Холодильник	37,00	37,06	+0,06
113	Побутівка	42,50	42,54	+0,04

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

По даним з таблиці відбулися такі зміни:

- Гідромолоти з відкритим кожухом (Субрахунок 104) +0,05 тис.грн. Відбулося мінімальне зменшення вартості, з можливим ремонтом або коригуванням вартості через інфляцію.
- Екскаватори-навантажувачі (Субрахунок 104) -1,29 тис.грн. Відбулося незначне зниження вартості, з можливою амортизацією або списанням застарілих елементів.

- Автомобілі (Субрахунок 105) -6,00 тис.грн. Зниження вартості може свідчити про списання старих автомобілів або зниження ринкової вартості даного основного засобу.
- Холодильник (Субрахунок 106) +0,06 тис.грн. Маємо невелике збільшення вартості, з можливими інвестиціями в оновлення або поліпшення холодильних установок.
- Побутівка (Субрахунок 113) +0,04 тис.грн. Підвищення незначне, може вказувати на невеликі поліпшення чи ремонти для підпримки робочого стану побутовки.

Необхідно також аналізувати стан основних засобів, розраховуючи коефіцієнти експорту та коефіцієнти придатності. Ці показники обрховані як для окремих елементів активів, так і для загальної маси основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022 та 2023 рр., табл 2.11.

Таблиця 2.11

Розрахунок коефіцієнтів придатності та експорту на основі фінансової звітності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2022 і 2023 р.р.

Коефіцієнти, тис. грн.	2022 р.	2023 р.
1	2	3
Первісна вартість основних засобів	14218,0	14218,4
Знос основних засобів	8509,27	12455,5
Наявна вартість основних засобів	5708,3	1762,9
Коефіцієнт зносу	0,599	0,876
Коефіцієнт придатності	0,401	0,154

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Коефіцієнт зносу значно підвищився у 2023 р. зрівняно з попереднім роком, зобразимо в діаграмі на рисунку 2.11. Згідно таблиці та діаграми, ми бачимо значне зменшення придатності основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» протягом 2023 року, показує, що лише 15.4% вартості активів залишається придатним для використання, що може вказувати на критичний стан обладнання та потребу в його оновленні або заміні.

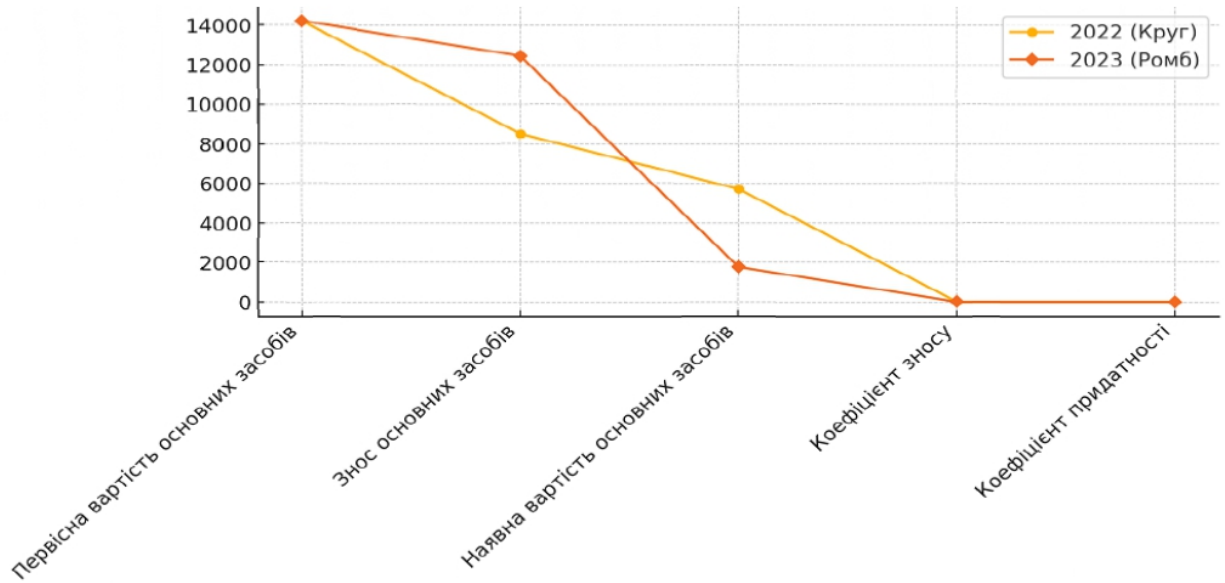

Рис. 2.11. Показників щодо основних засобів
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» 2022-2023 р.р.

Джерело: складено автором

Розрахунок коефіцієнта амортизації є важливим, оскільки він показує, яку частину вартості основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» списує на витрати за певний період, зазвичай за рік. Цей коефіцієнт відображає інтенсивність зносу активів та дозволяє оцінити, наскільки швидко підприємство втрачає вартість своїх основних засобів у процесі їх експлуатації. Також завдяки цьому показнику ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» має змогу планувати майбутні витрати на оновлення та заміну обладнання, а також ефективніше контролювати фінансовий стан. Детально коефіцієнт розглянемо в таблиці 2.12.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» використовує прямолінійний та прискорений метод нарахування амортизації. У таблиці відображено річну суму амортизаційних відрахувань, первісну вартість основних засобів і коефіцієнт амортизації з урахуванням змін між роками.

Первісна вартість основних засобів залишилася незмінною на рівні 12,479.02 тис. грн. Це може означати стабільність ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» у використанні основних засобів або відсутність необхідності в їх оновленні.

Таблиця 2.12

Розрахунок коефіцієнту амортизації на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

2022-2023 р.р.

Показник, тис.грн	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення	Фактичне відхилення
1	2	3	4	5
Первісна вартість основних засобів	12479,02	12479,02	-	-
Річна сума амортизації	2123,58	1434,16	689,42	-32,46
Коефіцієнт амортизації	0,17	0,12	0,05	-32,49

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Річна сума амортизації знизилася з 2,123.58 тис. грн у 2022 році до 1,434.16 тис. грн у 2023 році, що становить абсолютне відхилення 689.42 тис. грн і фактичне відхилення -32.46%. Це може бути пов'язано зі зміною амортизаційної політики ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», впровадженням нового методу амортизації або зменшенням використання активів. Зниження амортизаційних витрат може позитивно вплинути на фінансовий результат ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», оскільки зменшується сума витрат, що списуються з прибутку.

Коефіцієнт амортизації знизився з 0.17 до 0.12, з абсолютним відхиленням 0.05 та фактичним відхиленням -32.49%. Зниження коефіцієнта амортизації може вказувати на продовження терміну експлуатації активів або зменшення їх зносу. Проте зменшення коефіцієнта амортизації призводить до скорочення річних амортизаційних відрахувань, що залишає значну частину вартості активів незамортизованою.

Для аналізу оцінки майнового стану варто проаналізувати такі коефіцієнти: фондомісткість, фондівдачу, фондоозброєність, таблиця 2.13.

При аналізі наданих показників можна звернути увагу на зміни, що сталися з 2022 по 2023 рік, та їх значення для фінансового стану ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Коефіцієнт зносу основних засобів +0,247, свідчить про збільшення частки амортизованих основних засобів. Для ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» це вказує

на необхідність модернізації обладнання або заміни застарілих активів, що впливає на ефективність

Таблиця 2.13

Показники використання основних виробничих засобів
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» 2022-2023 р.р.

Показник	2022 р.	2023 р.	Відхилення(+,-)
1	2	3	4
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,599	0,846	+0,247
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,401	0,154	-0,247
Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,976	0,988	+0,012
Коефіцієнт фондovіддачі	1,03	2,15	1,12
Фондомісткість	0,972	0,635	-0,337
Фондоозброєність	1,03	1,57	+0,54

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Коефіцієнт придатності основних засобів має відхилення -0,247. Про це може свідчити погіршення стану основних фондів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», що в свою чергу, а може мати негативний вплив на продуктивність та ефективність виробництва.

Коефіцієнт оновлення основних засобів з 2022 по 2023 р.р. має показник 0. Про це свідчить що в ці роки не відбувалися змін та значних інвестицій.

Коефіцієнт реальної вартості основних засобі за зазначений період збільшився на 0,012. Можна зробити висновок про покращення стану основних засобів чи зменшення амортизації відносно первісної вартості.

Коефіцієнт вибуття основних засобів не має відхилення і дорівнює 0 за період. Свідчить про відсутність вибуття основних засобів та вказує на стабільність основних фондів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Значне зростання фондovіддачі означає, що підприємство стало ефективніше використовувати свої основні засоби для генерування доходів. Це позитивний сигнал про покращення виробничої діяльності.

Зниження фондомісткості свідчить про зменшення кількості основних засобів, необхідних для отримання одиниці продукції.

Зниження фондоозброєності на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» може свідчити про зменшення інвестицій в основні засоби або про зниження якості технічного забезпечення виробництва.

Зміни в показниках свідчать про те, що підприємство стало ефективніше використовувати свої ресурси, однак збільшення зносу основних засобів викликає занепокоєння. Рекомендується ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» провести аналіз стану основних засобів і планувати оновлення чи модернізацію для підтримки ефективності в майбутньому.

Висновки до розділу 2

Компанія «САН ЛІБЕРТІ» спеціалізується на виконанні таких видів робіт: розробка котлованів, створення траншей і каналів, вертикальне планування територій, переміщення ґрунту у відвали, зворотне засипання, ущільнення ґрунту, а також облаштування ґрунтових подушок.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» демонструє ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» демонструє погіршення фінансової стійкості, зокрема збільшення залежності від позикового капіталу та зростання боргового навантаження. Основна увага має бути спрямована на: зменшення залежності від позикових коштів, оптимізацію структури капіталу для підвищення фінансової стійкості та підвищення маневреності власного капіталу.

Сума активів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» у 2023 році зменшилася порівняно з 2022 роком на 3906,4 тис. грн, але зросла на 2,96% порівняно з 2021 роком, що свідчить про загальну стабільність активів за три роки. Основні засоби у 2023 році скоротилися на 1607,9 тис. грн порівняно з 2022 роком і на 97,28% відносно 2021 року, що може свідчити про продаж чи списання активів.

Доходи у 2023 році зросли на 19444,6 тис. грн порівняно з 2022 роком і на 650,69% відносно 2021 року, що вказує на значне розширення діяльності. Собівартість продукції у 2023 році зросла на 1977,0 тис. грн порівняно з 2022

роком, але знизилася на 3,28% відносно 2021 року, що свідчить про оптимізацію витрат.

Чистий прибуток у 2023 році скоротився на 3658,3 тис. грн порівняно з 2022 роком, але зріс на 31,54% відносно 2021 року, демонструючи поступове покращення рентабельності підприємства.

Аналіз показників ліквідності показав незначне поліпшення в 2023 році. Коефіцієнт поточної ліквідності зріс з 0,85 до 0,89, а коефіцієнт швидкої ліквідності — з 0,88 до 0,93, але вони залишаються нижчими за оптимальний рівень ≥ 1.0 , що вказує на ризики у покритті короткострокових зобов'язань. Водночас коефіцієнт абсолютної ліквідності перебуває на рівні 0,89, що значно вище за рекомендований діапазон 0,2-0,5, вказуючи на достатню наявність грошових коштів.

Фінансовий аналіз показує посилення залежності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» від позикових коштів. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу зріс до 0,59, що перевищує оптимальний рівень, тоді як коефіцієнт фінансової залежності зріс до 2,45 (при нормативі < 2). Це свідчить про підвищений фінансовий ризик і залежність підприємства від зовнішнього фінансування, що може створювати труднощі в майбутньому.

Протягом 2023 року коефіцієнт зносу основних засобів зріс до 0,876, що вказує на значне амортизаційне навантаження на підприємство, а коефіцієнт придатності впав до 0,154. Це означає, що лише 15,4% основних засобів є придатними для використання, що може свідчити про необхідність їхнього оновлення. Зниження коефіцієнта амортизації з 0,17 до 0,12 вказує на можливе подовження терміну експлуатації активів або зниження їх зносу.

Показник оборотності активів у 2023 році покращився до 2,12, що свідчить про ефективніше використання ресурсів. Також зросли показники оборотності дебіторської заборгованості та основних засобів, що вказує на швидке інкасацію заборгованостей і використання активів для генерування доходів. Зниження оборотності запасів, з іншого боку, свідчить про деякі затримки у реалізації продукції.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» слід звернути увагу на модернізацію основних засобів, зокрема тих, що знаходяться в критичному стані, для забезпечення стабільної продуктивності. Важливо також скоротити непрофільні витрати та зосередитися на оптимізації управління витратами для покращення рентабельності. Підприємству рекомендується посилити контроль за ліквідністю та розробити стратегії зниження залежності від позикового капіталу, зокрема шляхом пошуку нових інвестицій або покращення структури фінансування.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

3.1. Організація обліку на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» займається наданням різноманітних послуг у сфері будівництва та транспорту, а саме: спеціалізується на оренді вантажних автомобілів і будівельної техніки; виконує роботи зі знесення та підготовки будівельних майданчиків; покрівельними роботами та іншими спеціалізованими будівельними послугами. Окрім цього, компанія надає ландшафтні послуги та здійснює вантажні перевезення.

Основні засоби ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» є важливою складовою його виробничих потужностей, оцінка сучасного стану обліку і аудиту є критично важливою для забезпечення фінансової стабільності та відповідності законодавству підприємства.

Для ефективного ведення бухгалтерського обліку, підприємство може самостійно визначати оптимальну форму своєї організаційної структури. Ось кілька можливих варіантів:

- Призначення бухгалтера на штатну посаду або створення відділу бухгалтерії як окремого структурного підрозділу під керівництвом головного бухгалтера.
- Користування послугами зовнішнього бухгалтера, який працює як самозайнята особа без створення юридичної особи.
- Ведення бухгалтерського обліку на основі договору з централізованою бухгалтерією або аудиторською компанією.
- Незалежне ведення обліку та звітності безпосередньо власником або керівником підприємства.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» користується послугами аутсорсинга в компанії FIN24, яка веде повністю веде бухгалтерський та управлінський облік компанії. Згідно підписаного договору, облік ведеться з моменту заснування

підприємства, всі необхідні документи зберігають у FIN24, за правильність ведення відповідає керівники ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та FIN24. Відповідальні особи які задіяні в обліку компанії детальніше розглянемо на рисунку 3.1.

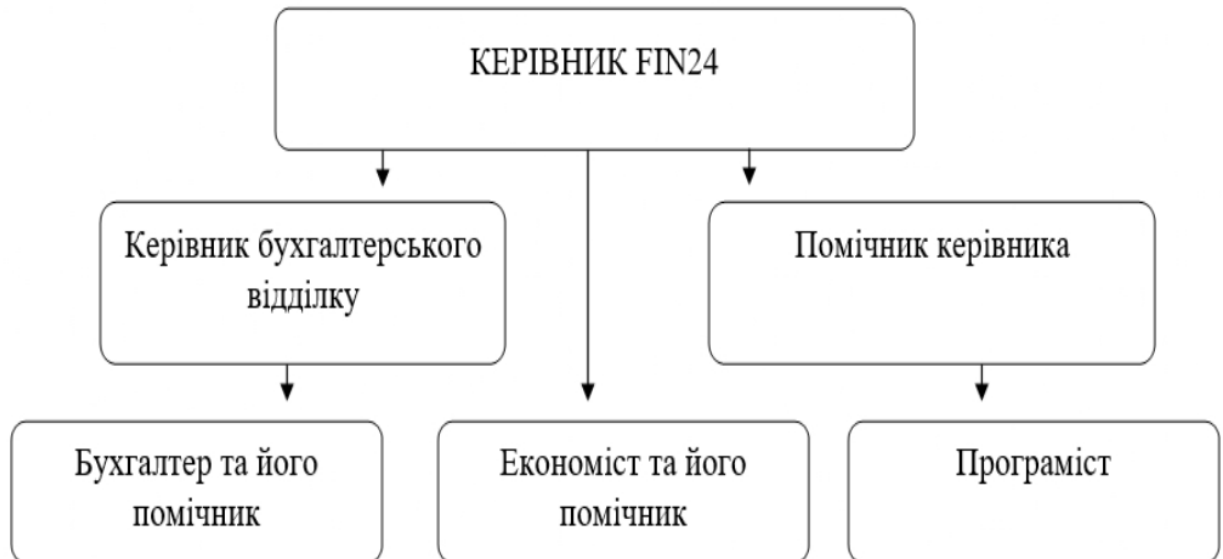

Рис. 3.1 Відповідальні особи, які задіяні в обліку ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

Згідно схеми вище ми бачимо, що на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» для правильного обліку задіяно достатня кількість спеціалістів.

Веденням податкового обліку займається бухгалтер та його помічник, під контролем керівника бухгалтерського відділку, а для внутрішнього обліку задіяні економісти. Програміст в свою чергу, відповідає за розробку обробок до програми BAS, щоб полегшити облік та мінімізувати помилки.

Щоб належно організувати роботу бухгалтерської служби на підприємстві, необхідно чітко визначити обсяг обов'язків, права і відповідальність кожного працівника, розглянемо в таблиці 3.1. Для цього розробляються посадові інструкції ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», які затверджуються директором [додаток Д, Е].

Таблиця 3.1

Функції бухгалтерської служби ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Посада	Основні функції
1	2
Бухгалтер	<ul style="list-style-type: none"> - Ведення бухгалтерського обліку в системі та реєстрація всіх господарських операцій - Підготовка первинної документації, облік активів і пасивів, касових і банківських операцій - Розрахунок заробітної плати, податків, зборів, інших обов'язкових платежів - Контроль за обліком дебіторської та кредиторської заборгованості, складання актів звірки з контрагентами - Підготовка податкових декларацій та фінансової звітності для податкових органів - Проведення інвентаризації, коригування облікових даних, участь у внутрішніх та зовнішніх аудитах
Помічник бухгалтер	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка і обробка первинної документації (рахунки, накладні, акти) - Внесення даних у бухгалтерську систему та допомога в обліку матеріальних цінностей - Оформлення авансових звітів і розрахункових документів - Архівування документів, ведення реєстрів - Допомога в підготовці фінансової звітності, формування та аналіз звітів для внутрішніх потреб бухгалтерії - Співпраця з іншими відділами для забезпечення повноти та точності облікових даних
Фінансист	<ul style="list-style-type: none"> - Фінансове планування, складання бюджету і моніторинг його виконання - Оцінка та аналіз фінансової діяльності підприємства, підготовка прогнозів - Визначення та аналіз ключових фінансових показників, оцінка рентабельності і витрат - Контроль за виконанням фінансової політики компанії - Оцінка інвестиційних проектів, аналіз ризиків та їх мінімізація - Підготовка звітів для керівництва, робота з банками та інвесторами - Управління фінансовими потоками, складання платіжного календаря, моніторинг ліквідності

Продовження табл. 3.1

1	2
Помічник фінансиста	<ul style="list-style-type: none"> - Збір та аналіз фінансових даних, обробка великих обсягів інформації - Підготовка аналітичних звітів і фінансових документів - Допомога в складанні бюджету, формування планів і прогнозів - Моніторинг виконання бюджету, збір інформації для аналізу відхилень - Підтримка зв'язку з банками, інвесторами, підготовка документації для переговорів - Створення та ведення бази даних фінансової звітності, аналіз результатів фінансової діяльності
Керівник бухгалтерського відділу	<ul style="list-style-type: none"> - Координація роботи бухгалтерії і фінансистів, контроль за дотриманням стандартів обліку і податкових норм - Організація роботи з клієнтами, розробка та впровадження облікової політики для різних компаній - Перевірка та підписання фінансової звітності, звірка з податковими органами - Управління податковими ризиками, оптимізація податкових платежів - Підтримка клієнтів у питаннях бухгалтерського та податкового обліку, консультування - Підготовка компаній до проведення зовнішніх і внутрішніх аудитів, участь у перевітках
Помічник керівника бухгалтерського відділу	<ul style="list-style-type: none"> - Організаційна та адміністративна підтримка роботи керівника бухгалтерського відділу - Координація роботи помічників і бухгалтерів, складання розкладу та розподіл завдань - Допомога у формуванні звітів та перевірці документів для клієнтів - Ведення бази даних клієнтів, контроль за своєчасністю надання послуг - Складання актів звірок та підготовка звітів для клієнтів, комунікація з ними - Підготовка бухгалтерії клієнтів до аудиторських перевірок, надання необхідної інформації
Програміст	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка та підтримка бухгалтерських програм і спеціалізованого ПЗ для фінансових операцій (наприклад, автоматизація звітності) - Інтеграція бухгалтерських систем з іншими корпоративними системами (ERP, CRM, інтернет-банкінг) - Налаштування, підтримка та модернізація облікових систем - Розробка та налаштування звітів у бухгалтерських програмах, підготовка аналітичних інструментів - Технічна підтримка співробітників бухгалтерії, навчання користуванню ПЗ - Забезпечення безпеки даних та резервного копіювання

Джерело: складено автором на основі додатків А,Б

Чітко визначені обсяги обов'язків, прав і відповідальність кожного працівника у розроблених посадових інструкції ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», які затверджуються директором [додаток Д].

Ефективне та раціональне ведення бухгалтерського обліку в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» починається з розробки облікової політики, яка включає вибір оптимальних методів, процедур та принципів організації обліку, доступних відповідно до загальнодержавних стандартів. Ця політика залежить від державного регулювання бухгалтерського обліку.

Розглянемо на рисунку 3.2, Основні принципи облікової політики ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

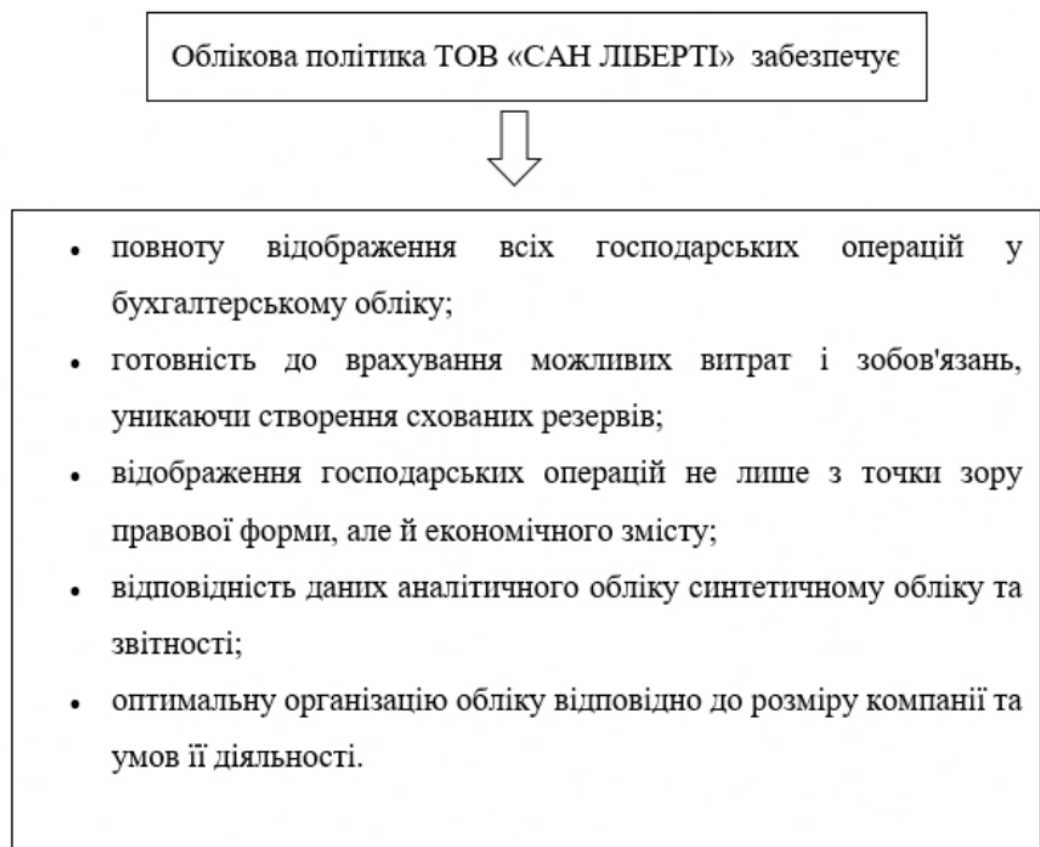

Рис.3.2. Основні принципи облікової політики ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором на основі [43]

Облікова політика ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» служить основою для нормалізації облікових процесів і встановлює правила та методологію, що забезпечують дотримання загальних і детальних принципів обліку відповідно до національних стандартів на визначений період.

Діюче законодавство чітко визначає процедуру зміни облікової політики підприємства. Згідно з пунктом 9 П(С)БО 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах", зміни можуть виникати з-за змін у статуті ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», вимог органу, що затверджує положення бухгалтерського обліку, або для поліпшення достовірності та повноти відображення подій чи операцій у фінансовій звітності.[38]

Наприклад, зміни в статуті ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», такі як зміна форми власності чи виду діяльності, можуть вимагати адаптації облікової політики. Також внесення поправок до чинних стандартів бухгалтерського обліку або прийняття нових може послужити підставою для зміни облікової політики з метою відповідності новим вимогам.

Діюче законодавство в Україні визначає облікову політику як "сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності". Облікова політика ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» включає три складові: принципи, методи і процедури.

На ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» облікова політика обліку затверджується у вигляді наказу, який є основним внутрішнім документом, що регулює процес ведення обліку. Цей наказ обов'язковий для виконання всіх структурних підрозділів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Таким чином, облікова політика ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» охоплює всі необхідні елементи обліку, які компанія встановлює, враховуючи специфіку своєї та загальноприйнятих правил діяльності.

Обрані методи ведення обліку застосовуються з 1 січня кожного року в усіх структурних підрозділах, що забезпечують відповідність фінансової звітності. Це дозволяє зацікавленим сторонам оцінити, завдяки чому порівнюються фінансові дані компаній у різні звітні періоди.

Облікова політика постійно розробляється на тривалий час, і її зміни допускаються лише за певних умов, детально розглянемо на рисунку 3.3.

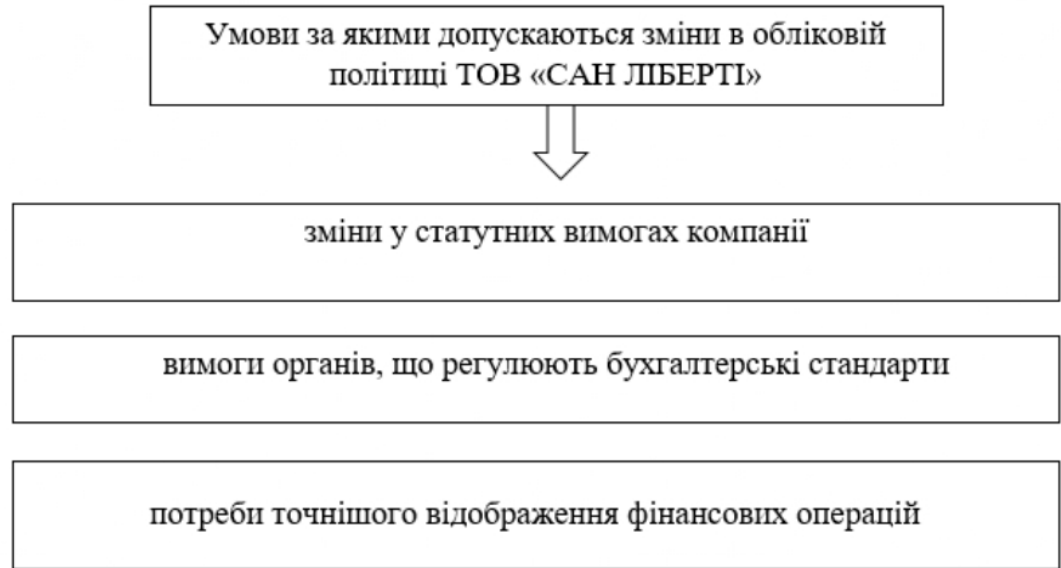

Рис.3.3. Умови для внесення змін в облікову політику ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

При цій інсталяції нової політики для подій або операцій, які суттєво відрізняються від попередніх або відбулися вперше, не змінені обліковою політикою.

Якщо зміни облікової політики вносяться, у зауваженнях до фінансової звітності компанії мають бути вказані причини та характер змін, а також пояснено їх вплив на нерозподілений прибуток. Наказ про облікову політику ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» є одним із ключових документів для податкових і аудиторських перевірок діяльності компанії.

У міжнародних стандартах відсутній єдиний план рахунків, відмінно від українського обліку, і компаніям надається можливість скласти план рахунків, що максимально відповідає їхній діяльності. Українські бухгалтери, застосовуючи МСФЗ, продовжують використовувати звичайний план рахунків, але з урахуванням специфіки підприємства та потреби отримання облікової інформації для різних цілей, яке відображено в Наказі про облікову політику та його додатках.

Основна інформація, яку містить облікова політика, включає опис принципів та методики ведення обліку в організації. Це означає вибір одного з

можливих методів обліку, які передбачені стандартами, з урахуванням економічної суті. Зараз, з двох методів обліку за МСФЗ - основного і допустимого - можна використовувати тільки один в поточному періоді, який обирається підприємством. Вибір між ними залежить від бажаного впливу на фінансову звітність, і облікова політика повинна чітко відображати цей вибір.

На ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» інформація про основні засоби не деталізується в управлінських звітах. Ми розробили та запропонували форму такого звіту для використання на підприємстві, таблиця 3.2.

Таблиця 3.2

Управлінський звіт щодо основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за
2022 р.

№ з/п	Найменування основного засобу	Дата введення в експлуатацію	Ремонти (списання запчастин)	Ремонти (послуг і сторонніх організацій)	Витрати періоду / Капітальні витрати	Дата списання	Оприбуткування ТМЦ після списання	Підстава для списання
1	Гідромолот з відкритим кожухом	05.01.2022	500 грн (гідравлічна система)	1000 грн (заміна деталей)	2000 грн (повна модернізація)	-	-	-
2	Екскаватор-навантажувач	20.02.2022	700 грн (шасі)	1500 грн (ремонт гідравліки)	3000 грн (капітальний ремонт)	-	-	-
3	Автомобіль	25.03.2022	300 грн (двигун)	800 грн (кузовні роботи)	1500 грн (додашкове оснащення)	-	-	-

Джерело: складено автором

Запропонована форма управлінського звіту для ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» включає деталізовану інформацію про основні засоби. Звіт дозволить здійснювати контроль за процесом списання основних засобів, аналізувати причини затримки введення основних засобів в експлуатацію, контролювати витрати на ремонти основних засобів та суми, спрямовані на капіталізацію (збільшення первісної вартості). Також необхідно звіряти дати списання об'єктів із фактичними документами та визначати активи, що перебувають у заставі, обмежуючи можливість їх використання підприємством.

3.2 Порядок відображення в фінансовому обліку основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Основні засоби, визначені як матеріальні активи з очікуваним терміном корисного використання понад один рік (або один операційний цикл, якщо він триваліший), вимагають ретельного бухгалтерського обліку на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Всі ці операції структуровані та систематизовані для забезпечення точності обліку на кожному етапі життєвого циклу основних засобів компанії, детальніше розглянемо на рисунку 3.4.[84]

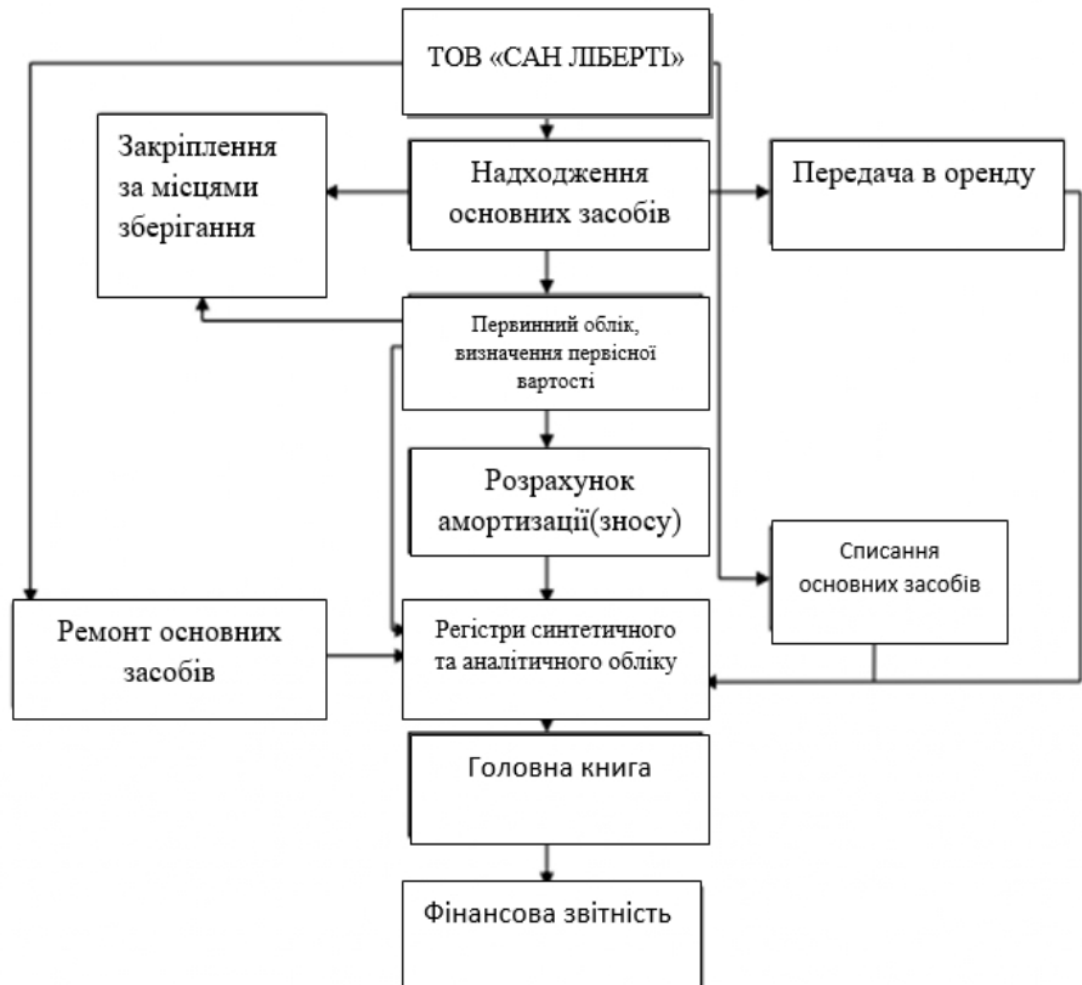

Рис. 3.4 Схема організації обліку основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

Документування операцій, пов'язаних з придбанням, внутрішнім переміщенням, та списанням основних засобів, виконується за допомогою первинних документів. Перелік відповідних первинних документів викладено в таблиці 3.3.[84]

Таблиця 3.3

Порядок оформлення основних первинних документів з синтетичного обліку основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Документ	Форма	Обов'язкові реквізити	Застосування
Акт приймання-передачі	Форма ОЗ-1	Дата складання, назва об'єкта, кількість, вартість, підписи сторін	Використовується при передачі основних засобів від постачальника до покупця або між структурними підрозділами.
Акт введення в експлуатацію	Форма ОЗ-2	Дата введення, найменування основних засобів, параметри, підписи	Використовується для підтвердження готовності основних засобів до використання після їх придбання чи ремонту.
Акт на списання основних засобів	Форма ОЗ-3	Дата списання, причина списання, відомості про основний засіб, підписи	Застосовується для оформлення виведення з експлуатації пошкоджених або застарілих основних засобів.
Інвентарна картка основних засобів	Форма ОЗ-6	Ідентифікатор основного засобу, найменування, первісна вартість	Використовується для детального обліку кожного основного засобу на підприємстві.
Інвентаризаційний опис основних засобів	Форма ОЗ-9	Найменування, кількість, стан, місцезнаходження, вартість	Використовується під час інвентаризації для перевірки наявності та стану основних засобів.
Рахунок-фактура	Форма РФ	Номер рахунку, дата виставлення, дані постачальника, дані покупця	Використовується для документального оформлення купівлі-продажу товарів і послуг.
Податкова накладна	Форма ПН	Найменування товару, ціна, кількість, сума ПДВ, загальна сума	Необхідна для ведення податкового обліку, відображає обсяг податку на додану вартість.
Товарно-транспортна накладна	Форма ТТН	Відправник, отримувач, перевізник, найменування товару, кількість	Використовується для оформлення відправлення та отримання товарів, забезпечує контроль за їх переміщенням.

Джерело: складено автором

Дана таблиця охоплює обов'язкові документи на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» для забезпечення законного та ефективного управління основними засобами на підприємстві, гарантуючи їх належний облік та контроль.

Далі наведемо якими господарськими операціями відбувається відображення придбання основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за умови попередньої оплати та наступної сплати, таблиця 3.4. Розглянемо всі необхідні операції та документацію, що забезпечують повний та прозорий облік.

Таблиця 3.4

Кореспонденція разунків з придбання основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за умови попередньої оплати та наступної сплати

Етап	Опис операції	Кореспонденція рахунків	Відповідні документи
Перераховано аванс постачальнику	Передоплата за майбутнє надходження основних засобів.	Дт 371 Розрахунки за виданими авансами Кт 311 Поточні рахунки в національній валюті	Платіжне доручення, Рахунок-фактура постачальника
Відображено виникнення податкового кредиту з ПДВ	Фіксація податкового кредиту в обліку.	Дт 6415 Розрахунки за податками Кт 644 Податковий кредит	Податкова накладна
Отримання основного засобу	Зарахування основного засобу на баланс підприємства	Дт 152 Придбання (виготовлення) основних засобів Кт 631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	Прибуткова накладна
Відображено суму податкового кредиту з ПДВ	Віднесення ПДВ до податкового кредиту після прийняття основних засобів.	Дт 644 Податковий кредит Кт 631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	Податкова накладна
Введення в експлуатацію	Офіційне введення основних засобів в експлуатацію.	Дт 106 Інструменти, прилади та інвентар Кт 152 Придбання (виготовлення) основних засобів	Акт введення в експлуатацію (Форма ОЗ-2)
Відображено взаємозалік заборгованостей	Взаємозалік авансу, який було видано, з належною сумою за основні засоби.	631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками Кт 371 Розрахунки за виданими авансами	Бухгалтерська довідка

Джерело: складено автором

При отриманні основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» після виплати коштів, зокрема із застосуванням авансових платежів, необхідно врахувати кілька важливих аспектів, щоб забезпечити правильність та повноту бухгалтерського обліку:

1. Підтвердження оплати. Необхідно перевірити, що всі авансові платежі були оформлені належним чином та мали підтвердження банківськими виписками.

2. Документальне оформлення приймання. Необхідно детально перевіряти інформацію про об'єкт, кількість, стан та інші характеристики, скласти акт приймання-передачі.

3. Перевірка комплектності. Необхідно перевірити, чи вся інформація про основні засоби відповідають умовам договору, зокрема, чи повністю комплектні або чи відповідають заявленим специфікаціям.

4. Юридичне оформлення права власності. Провести перевірку юридичних аспектів, які пов'язані з передачею права власності на основні засоби.

5. Внесення до обліку. Перевірити чи належним чином оформленні облікові рахунки для відображення основних засобів при придбанні та введенні.

6. Захист від можливих ризиків. Використовувати належне страхування основних засобів для захисту від втрат або пошкоджень.

7. Інвентаризація. Регулярно проводити інвентаризацію основних засобів, що підтверджує їх фактичну наявність та стан. Ця перевірка обов'язковою для точності фінансової звітності.

При отриманні основних засобів після сплати варто дотримуватися аспектів перерахованих вище, з доповнення варто додати перевірку правильно відобразити податковий кредит із ПДВ, що дозволяє зменшити податкові навантаження. Неправильне відображення може призвести до податкових наслідків.

Таблиця 3.5

Кореспонденція рахунків з придбання основних засобів на ТОВ «САН
ЛІБЕРТІ» за умови після сплати

Етап	Опис операції	Кореспонденція рахунків	Відповідні документи
Отримано основний засіб	Основний засіб надходить на підприємство і зараховується на облік як актив.	Дт 152 Придбання (виготовлення) основних засобів Кт 631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	Прибуткова накладна
Відображено суму податкового кредиту	Відображення податкового кредиту з ПДВ, який включений у вартість отриманого основного результату.	Дт 6415 Розрахунки за податками Кт 631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками	Податкова накладна
Введено об'єкт основних засобів в експлуатацію	Офіційне введення основного завдання в експлуатацію після завершення установки або монтажу.	Дт 104 Машини й обладнання Кт 08 "Інвестиції в необоротні активи"	Акт вводу в експлуатацію
Перераховано оплату постачальнику	Завершення розрахунків з постачальником за придбаний основний засіб.	Дт 631 Розрахунки з вітчизняними постачальниками. Кт 311 Поточні рахунки в національній валюті	Рахунок-фактура, платіжне доручення, банківська виписка

Джерело: складено автором

Розглянемо облік і оподаткування при вибутті основних засобів, вони можуть вибувати по різним причинам: продаж; ліквідація, у зв'язку невідповідності критеріїв визнання активів; при безоплатній передачі іншим організаціям; при списанні у випадку нестачі. Реалізація здійснюється по узгодженими цінами між сторонами.

Для відображення амортизаційних відрахувань у бухгалтерському обліку ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» використовують рахунок 13 «Знос (амортизація) необоротних активів» згідно з Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій № 291.

На підприємствах сума основних засобів відображаються на субрахунку 131 «Знос основних засобів». Кредитний рахунок використовується для запису щомісячних амортизаційних відрахувань, спрямованих на амортизацію та реконструкцію основних засобів. Водночас дебетуються рахунки витрат, залежно від місця розташування основних засобів, розглянемо на рисунку 3.5.

Аналітичний облік износу основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» ведеться для кожного об'єкта та кожної групи основних засобів окремо. Інформація про суми нарахованого износу узагальнюється автоматизовано.

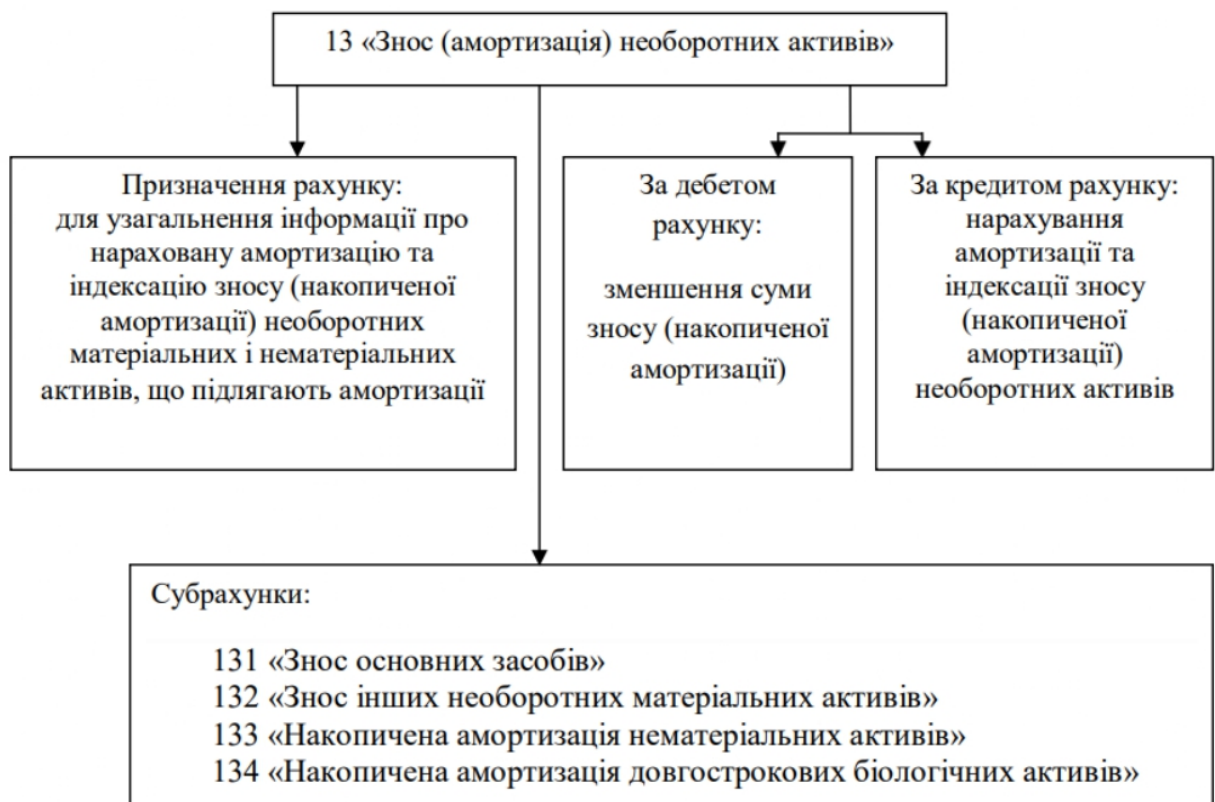

Рис. 3.5. Характеристика рахунку 13 «Знос (амортизація) необоротних активів»

Джерело: складено автором на основі [44]

Наведемо приклад реалізації вантажного автомобіля на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» для вітчизняної компанії за ціною 300000 (ціна включає в себе ПДВ). Первісна вартість – 660000, сума зносу – 500000 грн. Основні

господарські операції при вибутті основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» розглянемо детально в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Кореспонденція рахунків при вибутті основних засобів
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» за 2023 р.

№	Зміст операції	Документи	Кореспонденція рахунків	Сума, грн
1	2	3	4	5
1	Відображено дохід від реалізації основних засобів (з ПДВ)	Акт, накладна	Дт 37 Розрахунки з різними дебіторами Кт 712 Доходи від реалізації інших оборотних активів	300000
2	Відображено суми ПДВ від реалізації	Податкова накладна	Дт 712 Доходи від реалізації інших оборотних активів Кт 641 Розрахунки за податками	50000
3	Спишемо знос автомобіля	Акт, бухгалтерська довідка	Дт 131 Знос основних засобів Кт 10 Основні засоби	500000
4	Залишкова вартість переводиться до складу товарів, утримуваних для продаж	Акт, бухгалтерська довідка	Дт 286 Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу Кт 10 Основні засоби	160000
5	Списуємо собівартість товарів та інші операційні витрати	Бухгалтерська довідка	Дт 943 Собівартість реалізованих виробничих запасів Кт 286 Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу	160000
6	Віднесено доходи на збільшення фінансових результатів	Бухгалтерська довідка	Дт 712 Доходи від реалізації інших оборотних активів Кт 791 Результат операційної діяльності	250000
7	Віднесено витрати на зменшення фінансових результатів	Бухгалтерська довідка	Дт 791 Результат операційної діяльності Кт 943 Собівартість реалізованих виробничих запасів	160000

Джерело: складено автором

Ліквідація основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» відбувається в результаті фізичного чи морального зносу, аварій чи стихійного лиха. Для підтвердження складається акт списання типової форми №ОЗ-3, вказують об'єкт, який ліквідується, вартість, сума зносу та причина вибуття.

Безоплатна передача об'єкту основного засобу регулюється бухгалтерськими та податковими нормами, та включає в себе: підготовку

пакету необхідних документів(договір, акт приймання-передачі, та інші супутні документи), правильно відобразити виникнення витрат у вигляді втрати активів(зі сторони компанії яка списує основний засіб з балансу), прослідкувати та врахувати які податкові витрати виникнуть при передачі, належним чином відобразити у фінансових звітах. Основні господарські операції ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» розглянемо в таблиці нище.

Таблиця 3.7

Кореспонденція рахунків операції для відображення безоплатної передачі об'єктів основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» 2023 р.

№	Зміст операції	Документи	Кореспонденція рахунків
1	2	3	4
1	Списується вартість переданих основних засобів у частині нарахованого зносу	Бухгалтерська довідка	Дт 131 Знос основних засобів Кт 10 Основні засоби
2	Списується залишкова вартість об'єкту	Акт передачі	Дт 976 Списання необоротних активів Кт 10 Основні засоби
3	Нараховано сума ПДВ на залишкову вартість	Податкова накладна	Дт 976 Списання необоротних активів Кт 641 Розрахунки за податками

Джерело: складено автором

Інвентаризація основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» виконується у відповідності з встановленими правилами, зазначеними в Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів та інших ресурсів, що була затверджена Міністерством фінансів України 11 серпня 1994 році.

Згідно з цією інструкцією, перевірка стану основних засобів повинна проводитись щонайменше раз на рік, до 1 жовтня. Інвентаризація об'єктів нерухомості, таких як будівлі та споруди, може здійснюватись кожні три роки, тоді як бібліотечні фонди перевіряються кожні п'ять років, окрім випадків, коли інвентаризація є обов'язковою з інших причин.

Процес інвентаризації на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» здійснює спеціально призначена комісія, створена за наказом керівника компанії. Ця комісія складається з кваліфікованих працівників, котрі мають глибокі знання про

об'єкти перевірки, їх вартість та облік. Керівництво комісії зазвичай здійснює керівник підприємства або його заступник. Результати інвентаризації фіксуються в інвентаризаційних відомостях, які формуються для кожного місця зберігання активів окремо відповідальними особами. Розглянемо господарські операції при відображенні нестачі чи псуванні основних засобів в таблиці 3.8

Таблиця 3.8

Кореспонденція рахунків відображення нестачі чи псуванні основних засобів
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» 2023 р.

№	Зміст операції	Документи	Кореспонденція рахунків
1	2	3	4
1	Списується вартість нестачі чи псування основних засобів в частині зносу	Бухгалтерська довідка	Дт 131 Знос основних засобів Кт 10 Основні засоби
2	Списується залишкова вартість	Акт на списання	Дт 976 Списання необоротних активів Кт 10 Основні засоби
3	Визначено дохід у вигляді суми, що підлягає відшкодуванню	Акт на списання	Дт 375 Розрахунки з іншими дебіторами Кт 746 Інші доходи від звичайної діяльності
4	Відображено суми ПДВ, до сплати в бюджет	Податкова накладна	Дт 746 Інші доходи від звичайної діяльності Кт 641 Розрахунки за податками
5	Відображено суми нестачі, яка справляється до бюджету	Бухгалтерська довідка	Дт 746 Інші доходи від звичайної діяльності Кт 642 Податковий кредит
6	Одержання суми відшкодування від винних осіб	Прибутковий ордер, виписка банку	Дт 30 Каса / Дт 31 Рахунки в банках Кт 375 Розрахунки з іншими дебіторами

Джерело: складено автором

У разі виявлення недостач основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», їх залишкова вартість списується з кредиту бухгалтерського рахунку 10 "Основні засоби" на дебет рахунку 976 "Списання необоротних активів". Також відображається сума зносу, яка була нарахована на ці об'єкти, з дебету рахунку 131 "Знос основних засобів" у кредит рахунку 10 "Основні засоби".

3.3. Системи підтримки прийняття рішень в управлінні основними засобами ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Підприємство активно розвивається, і тому необхідно детально проаналізувати облікові системи та процеси аудиту для виявлення їхньої ефективності та виявлення можливих проблем.

Бухгалтерський облік, реалізований у програмі BAS, відповідає поточній методології бухгалтерського та податкового обліку в Україні.

Загальна структура програми BAS представлена на рисунку 3.6.

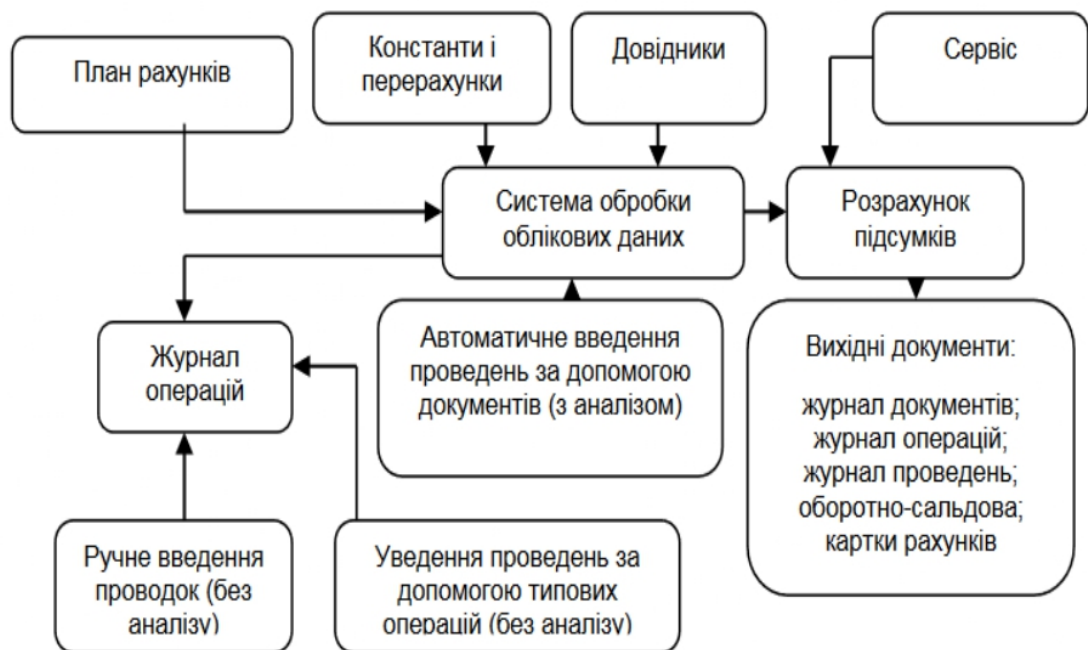

Рис. 3.6. Загальна структура програми BAS

Джерело: складено автором

В рамках програми BAS облік основних засобів здійснюється в гривнях, за винятком тих випадків, коли згідно з чинними методиками обліку необхідно вести облік у валюті (наприклад, у взаєморозрахунках з іноземними контрагентами або обліку коштів на валютних рахунках).

Сутність цієї системи полягає у тому, що склади ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та його структурні підрозділи мають доступ до комп'ютерних засобів. Це надає

можливість працівникам складу вести облік за допомогою інформаційної техніки та вносити всі дані у комп'ютерну базу даних згідно з первинними документами.

Підприємства, які використовують цю сучасну інформаційну систему, можуть вести облік декількох організацій в єдиній інформаційній базі та розширювати застосування типового рішення. Зокрема, це дозволяє використовувати різні методи оцінки матеріально-виробничих запасів, такі як середня собівартість, ФІФО.

Інтерфейс програми BAS є сучасним і зручним, надаючи можливості BAS навіть для невеликих організацій. Програма підтримує різні методи оцінки матеріально-виробничих запасів при їх вибутті, що дозволяє вибрати оптимальний спосіб для конкретного підприємства.

У порівнянні з неавтоматизованим обліком основних засобів, автоматизована програма BAS забезпечує численні переваги. Зокрема, підвищується продуктивність роботи аналітиків, звільняючи їх від технічної рутини та дозволяючи зосередитися на більш складних завданнях. Також програма надає можливість глибше досліджувати економічні процеси та виявляти резерви для підвищення ефективності діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ».

Для опрацювання бухгалтери та економісти ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», отримують різноманітні первинні документи від постачальників та покупців. Серед них є прибуткові та товарно-транспортні накладні, акти виконаних робіт, податкові накладні, видаткові накладні для відпуску товарів, документи про рух і переміщення товарно-матеріальних цінностей, рахунки-фактури, накази та таблиці обліку робочого часу, та інші необхідні.

Вся інформація, що міститься у первинних документах, приймається до обліку і ретельно перевіряється, систематизується в регістрах синтетичного та аналітичного обліку за допомогою подвійного запису на взаємопов'язаних бухгалтерських рахунках.

Бухгалтери ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» також готують авансові звіти, податкові накладні, прибуткові та видаткові касові ордери, бухгалтерські довідки, акти звіряння розрахунків, платіжні доручення та інші необхідні документи.

Веденням кадрового обліку займається головний бухгалтер, згідно з вимогами законодавства. Бухгалтер відповідає за правильність утримання і збереження інформації, реєстрацію трудових договорів та їх змін. Головний бухгалтер відповідає за процеси ведення особових справ, обліку відпусток, лікарняних, а також нарахування заробітної плати та інших виплат згідно із трудовим законодавством. Важливою частиною його обов'язків є також підготовка звітності для податкових та соціальних органів, що вимагає точності та відповідальності у роботі з конфіденційними даними працівників.

Для обміну документів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» використовує Укрпошту та Нову пошту, адже ці компанії надають широкий спектр поштових та логістичних послуг.

Між контрагентами для обміну первинної документації ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» використовує програми «Медок» та «Вчасно». Розглянемо програми детальніше в таблиці 3.9. «Медок» використовується для електронного документообігу, обміну податковими накладними та подання звітності в державні органи. Програма «Вчасно» також спрямована на автоматизацію документообігу та дозволяє ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» підписувати та обмінюватися електронними документами безпечно та швидко. Завдяки цим програмам ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» зберігає час на оформлення паперової документації, що підвищує ефективність виконання інших завдань. Також зручність програм полягає в інтеграція з іншими системами обліку. Інструкція для користування «Медок» та «Вчасно» є в загальному доступі, а також є можливість підключити пробні версії для оцінки програми перед купівлею необхідного тарифу.

Таблиця 3.9

Особливості та функції програм «Медок» та «Вчасно»

Програми	«Медок»	«Вчасно»
1	2	3
Призначення	Програмний комплекс для автоматизації звітності та обліку, що широко використовується для ведення податкового та бухгалтерського обліку.	Онлайн-сервіс для ведення обліку, звітності та управління персоналом, спрямований на спрощення ведення бухгалтерії для малих та середніх підприємств.
Основні функції	<ul style="list-style-type: none"> - Подання звітності до фіскальних органів через Інтернет; - Облік доходів і витрат; - Кадровий облік; - Розрахунок заробітної плати; - Управління податковими накладними. 	<ul style="list-style-type: none"> - Автоматизація обліку заробітної плати; - Управління кадрами та облік робочого часу; - Створення та подання звітності до контролюючих органів; - Облік товарів і матеріальних цінностей.
Переваги	<ul style="list-style-type: none"> - Інтеграція з банківськими системами для автоматизації платежів; - Можливість роботи з електронним цифровим підписом; - Підтримка різноманітних форм звітності згідно з українським законодавством. 	<ul style="list-style-type: none"> - Простий та інтуїтивний інтерфейс; - Можливість доступу з будь-якого пристрою через Інтернет; - Ефективне управління персоналом та заробітною платою; - Надійність і безпека даних завдяки хмарному зберіганню.
Цільова аудиторія	Підходить для великих компаній та корпорацій з складною структурою обліку та великою кількістю звітності.	Оптимальний для малих та середніх підприємств, стартапів, а також підприємців, які потребують простого рішення для обліку.

Джерело: складено автором

Загальне використання комп'ютерної техніки для обліку та аналізу фінансово-господарської діяльності є важливим для покращення результатів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». Оновлення програмного забезпечення та використання сучасних програм та інформаційних технологій є ключовими для досягнення поставлених цілей ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». Зокрема, це заощадження відведеного часу на документацію, спростування внесення даних та перевірка правильності введення.

Повний огляд облікових систем вказано в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Огляд облікових систем ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

№	Система	Опис	Проблеми	Рекомендації
1	BAS	Комплексне програмне забезпечення для бухгалтерського та управлінського обліку. Включає модулі для обліку основних засобів, дебіторської та кредиторської заборгованості, фінансової звітності.	Потребує оновлення для поліпшення інтеграції з іншими системами. Виявлено проблеми з автоматизацією формування звітів	Оновити до останньої версії. Перевірити інтеграцію з іншими системами. Автоматизувати процес формування звітів.
2	SAP ERP	Система ERP для інтегрованого управлінського обліку, включаючи фінансовий, управлінський та виробничий облік. Має потужні функції для управління активами і звітності.	Висока складність налаштування і підтримки. Необхідне додаткове навчання персоналу.	Налаштувати систему відповідно до специфіки підприємства. Провести навчання для персоналу.
3	Microsoft Dynamics 365	Інтегрована система управлінського обліку з можливістю налаштування під конкретні потреби підприємства. Включає фінансовий, управлінський та CRM облік.	Висока вартість впровадження і підтримки. Необхідна адаптація до особливостей обліку підприємства.	Оцінити доцільність впровадження з точки зору витрат і вигод. Налаштувати систему відповідно до потреб.
4	QuickBooks	Програмне забезпечення для малого та середнього бізнесу, яке забезпечує основний бухгалтерський облік, облік витрат і доходів, складання звітів.	Обмежені можливості для комплексного управління великою кількістю даних. Потребує інтеграції з іншими системами для більшої функціональності.	Впровадити додаткові модулі для розширення можливостей обліку. Інтегрувати з іншими системами для поліпшення функціональності.

Джерело: складено автором

Ця таблиця надає загальний огляд основних облікових систем, використовуваних ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», і допомагає визначити, які з них можуть потребувати вдосконалення або заміни для покращення ефективності облікових процесів на підприємстві.

Аналіз точності та повноти обліку є критично важливим для забезпечення достовірності фінансової інформації, яка використовується для прийняття управлінських рішень та звітності перед зовнішніми користувачами. Для ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» аналіз облікових даних показує як переваги, так і області для покращення.

Висновок до розділу 3

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» користується послугами ведення бухгалтерського обліку компанії у FIN24. Це рішення дозволяє оптимізувати внутрішні ресурси і зосередитися на основній діяльності, зокрема будівництві та транспорту. Відповідальність за точність і повноту облікових операцій розподіляється між керівництвом ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» та компанією FIN24.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» розробило облікову політику, яка відповідає державним стандартам та регламентує правила і методи ведення обліку. Ця політика включає три основні складові: принципи, методи та процедури обліку. Облікова політика затверджена у вигляді наказу, який є обов'язковим для всіх структурних підрозділів підприємства.

Основні засоби є важливою складовою виробничою потужністю компанії. ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» впровадило стандартизовані процедури обліку основних засобів, що включають придбання, введення в експлуатацію, модернізацію та списання. Запропоновано приклад управлінських звітів, які будуть надавати детальну інформацію про стан основних засобів, що дозволяє контролювати їх використання.

Для підвищення ефективності та точності обліку ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» впровадило сучасне програмне забезпечення, зокрема BAS для ведення бухгалтерського обліку, а також «Медок» та «Вчасно» для електронного документообігу. Це дозволяє значно зменшити час, витрачений на обробку документів, та мінімізувати ризик людських помилок.

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» проводить інвентаризацію основних засобів відповідно до вимог законодавства, що забезпечують актуальність облікових

даних і точне відображення залишкової вартості активів. Регулярна інвентаризація поступово виявляє можливості нестачі, псування або необхідності списання застарілих засобів, що сприяє підтриманню точності фінансової звітності

Проведений аналіз облікових систем ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» показує, що автоматизовані рішення, такі як BAS, «Медок» і «Вчасно», ефективно підтримують облікові процеси. Водночас можливо подальше вдосконалення інформаційних систем для підвищення продуктивності та забезпечення оперативності облікових даних, особливо для великих обсягів інформації та складних звітів.

Таким чином, облікові процеси в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» належним чином організовані, автоматизовані та відповідають законодавчим вимогам.

РОЗДІЛ 4

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

4.1. Вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Сучасний стан аудиторської теорії та практики визначається відповідністю національним умовам, а основа аудиторських стандартів і практики базується на фундаментальних постулатах та концепціях аудиту.

Закон № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» встановлює основні положення для цієї сфери, регулює процес сертифікації аудиторів, визначає повноваження, порядок створення та функціонування Аудиторської палати України та Співки аудиторів України.

Аудит базується на системі методичних компонентів, до яких належать концепції, постулати та стандарти. Ці компоненти складають теоретичну основу аудиту як виду професійної діяльності, формуючи загальну структуру для застосування теорії та практики аудиту в діяльності.

Далі розглянемо типи аудиторських перевірок (рис. 4.1).

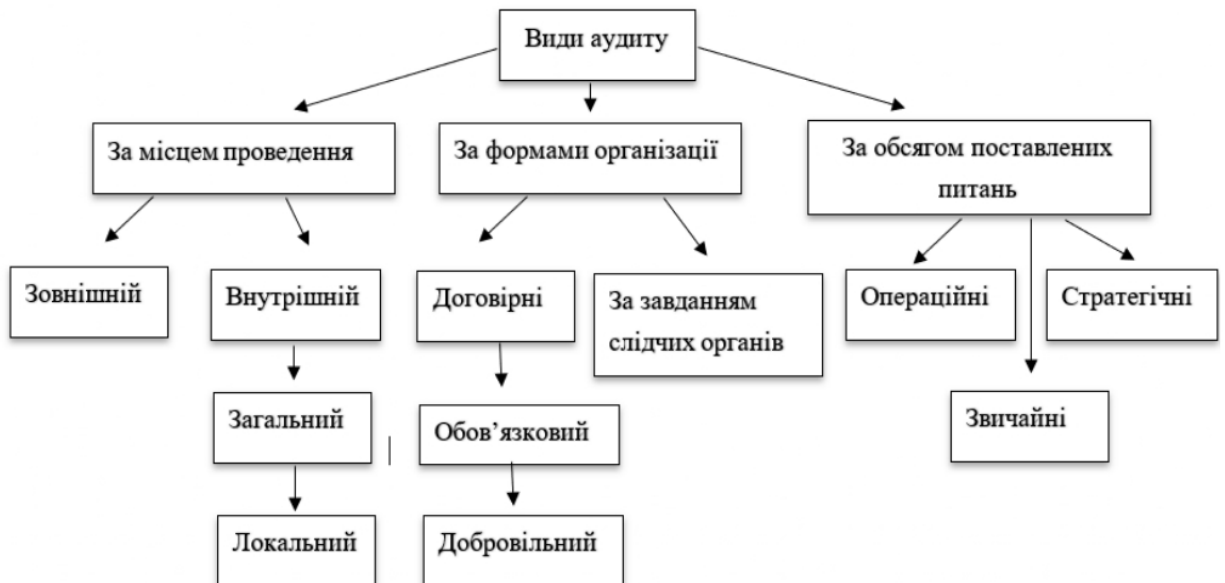

Рис. 4.1 Види аудиторських перевірок

Джерело: складено автором на основі [69]

Українське законодавство та нормативні документи регулюють організацію аудиторської діяльності, що впливає на розвиток системи контролю якості і механізмів оцінки аудиторських послуг.

Основна мета внутрішнього контролю полягає в об'єктивному аналізі актуального стану справ суб'єкта господарювання, ідентифікації та запобіганні факторів та умов, які негативно впливають на виконання рішень та досягнення цілей.

Завдання внутрішнього контролю розглянемо на рисунку 4.2.

Рис. 4.2. Завдання внутрішнього контролю «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

Орган громадського нагляду регулює аудиторську діяльність відповідно до законодавства, контролюючи виконання Аудиторською палатою України делегованих їй обов'язків.

Атестаційні аудитори проводять атестаційну комісію, що складається з дев'яти членів, сформованих за рекомендаціями:

- вищих навчальних закладів – на підставі подання відповідного держоргану освіти;
- двох членів від професійних аудиторських і бухгалтерських організацій;
- представника від Аудиторської палати України;
- по одному представнику від національних регуляторних органів.
- Голова комісії вибирається голосуванням членів комісії.

Термін повноважень комісії становить три роки. Положення про комісію узгоджується з Органом суспільного перегляду та затверджується відповідним наказом.

Основні аспекти ревізії операцій, пов'язаних із придбанням та списанням основних засобів, включають:

- оцінку раціональності купівлі активів з урахуванням потреби виробництва, спеціалізації підприємства та ефективності їх майбутнього використання;
- аналіз повноти та актуальності документації, пов'язаної з реєстрацією активів, включаючи такі джерела, як нове будівництво, купівля обладнання та отримання активів безкоштовно;
- перевірку вартості основних засобів у разі: а) введення в експлуатацію після капітального будівництва; б) отримання через викуп державної майни; в) приватизація державної майни; г) отримати безоплатно; г) переоцінка основних засобів;
- перевірку законності процедур з вибуття основних фондів: а) при знесенні непридатних для використання або знесених активів; б) під час

продажу інших організацій (оцінка ціни, належне оподаткування); в) у разі незавершеного будівництва, з оцінкою вартості на основі поточних цін та наявних на дозволах;

- контроль за умовами оперативної оренди включає, які орендують приміщення та обладнання іншим компаніям або особам, з перевіркою умов оренди та оформленням договорів;

- перевірка відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку за допомогою аналізу кореспонденції рахунків з урахуванням деталей господарських операцій, задокументованих у первинних документах.

Ознаками того, що аудитор має достатнє розуміння бухгалтерського обліку та системи внутрішнього контролю, є його знання про слабкі місця у цих системах, що дозволяє йому ідентифікувати потенційні зони ризику у фінансових операціях.

Детальніше розглянемо схему перевірки з надходження та вибуття основних засобів на рисунку 4.3.

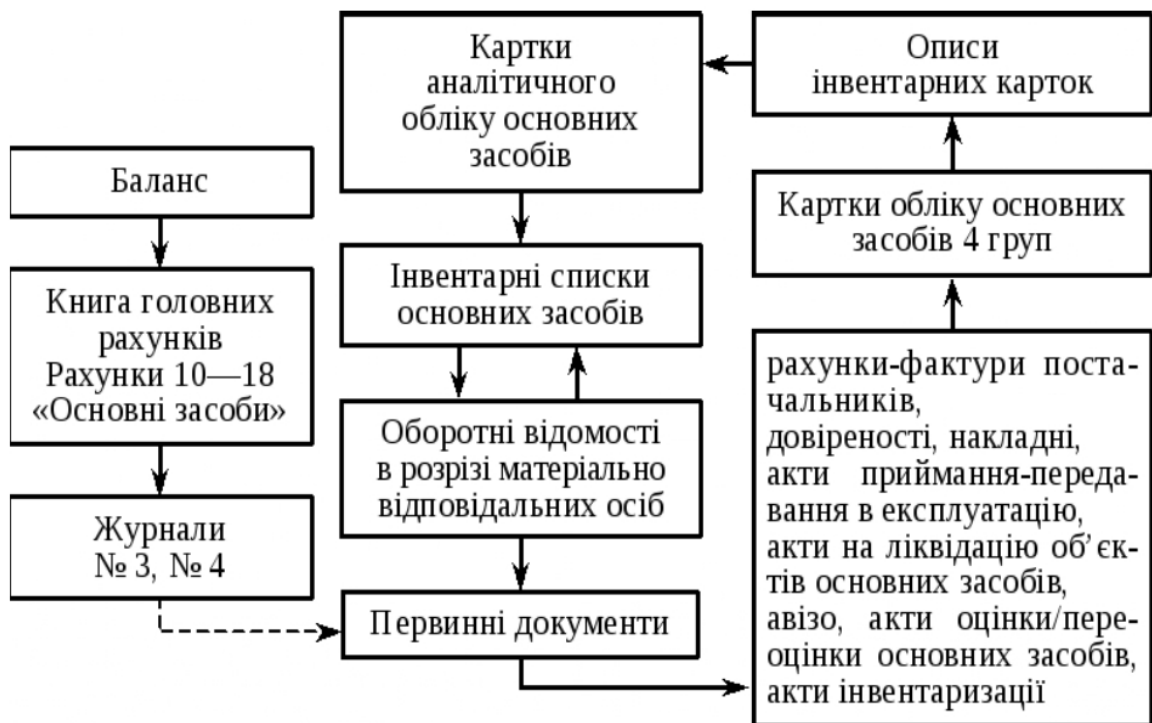

Рис. 4.3. Схема перевірки з надходження та вибуття основних засобів

Джерело: складено автором

У процесі контролю широко використовуються методи нормативної перевірки для забезпечення відповідності операцій з основними фондами вимогам законодавства, правильності оцінки майна, умовам продажу, а також документальному оформленню.

4.2. Організація аудиту основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Основні засоби представляють собою довготривалі матеріальні активи, які «САН ЛІБЕРТІ» зберігає з метою використання у виробничому процесі, надання послуг, доставки товарів або для передачі в оренду. Ці активи мають очікуваний строк використання, який перевищує один рік або тривалість операційного циклу, якщо він довший.

Управління активами в «САН ЛІБЕРТІ» регулюється Положенням про бухгалтерський облік 7 "Основні засоби", а облік ведеться на рахунок 10 "Основні засоби", який містить дев'ять субрахунків для детального відображення надходжень та отримання основних засобів.[37]

В організаційній структурі ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» підрозділ внутрішнього аудиту відсутній. Внутрішній контроль за діяльністю виробничих підрозділів, бригад, ділянок та інших внутрішніх господарських структур випускається їх керівниками та спеціалістами в процесі виконання ними своїх функціональних обов'язків. Контрольні функції посадових осіб закріплені в їх посадових інструкціях. Наприклад, головний бухгалтер під час виконання своїх професійних обов'язків виконує контрольні функції, спрямовані на забезпечення користувачів фінансової звітності достовірною, повною інформацією про фінансовий стан підприємства, результати діяльності та рух грошових коштів.

Суб'єкти внутрішнього контролю в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» розглянемо на рисунку 4.4.

Об'єктами аудиту основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» є такі аспекти: класифікація та оцінка різних груп основних засобів, включаючи їхню первісну, залишкову, справедливую, ліквідаційну та відшкодовану вартість.

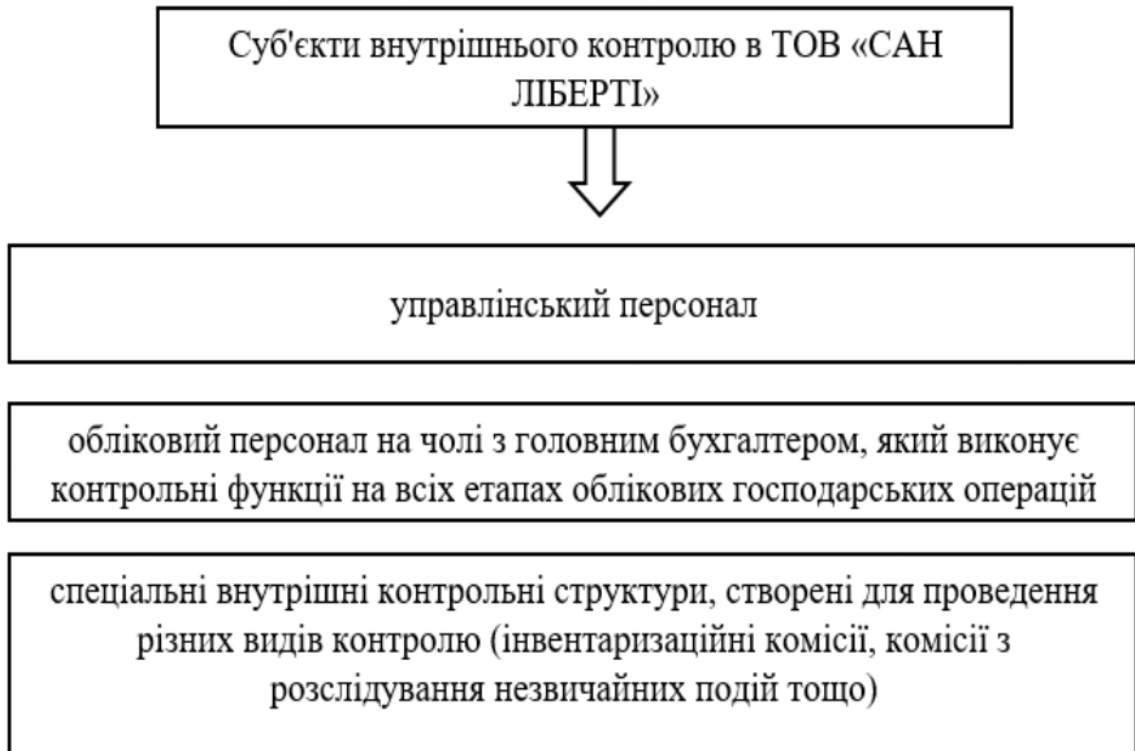

Рис.4.4. Суб'єкти внутрішнього контролю в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

Також до аудиту ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» входить перевірка правильності документального оформлення операцій з основними засобами. Проводиться аналіз економіко-технічних показників використання основних засобів, організація їхнього обліку та ефективність внутрішнього контролю.

Таблиця 4.1

Перевірка внутрішнього контролю обліку основних засобів для
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

№	Зміст питання	Відповідь Так/Ні	Доступна інформація Так/Ні
1	2	3	4
1	Чи забезпечені робітники бухгалтерії законодавчо-нормативними документами з обліку основних засобів?	Так	Так
2	Чи забезпечений робітник бухгалтерії внутрішніми корпоративними документами які регламентують облік основних засобів?	Так	Так

Продовження табл.4.1

1	2	3	4
3	Чи використовують обрані методологічні принципи обліку основних засобів відповідно до МСФО/МСБО "Основні засоби"?	Так	Так
4	Чи знають працівники бухгалтерії з МСФО або МСБО "Основні засоби"?	Так	Так
5	Чи використовують всі типи форм первинних документів для обліку основних засобів?	Так	Так
6	Чи використовується оцінка основних засобів на кінець звітного періоду за справедливою вартістю?	Так	Так
7	Чи змінюєте ви типи форм обліку основних засобів протягом року?	Так	Так
8	Чи проводиться постачальної інвентаризації основних засобів?	Так	Так
9	Чи виявляються факти порушення за результатами проведених інвентаризацій?	Так	Так
10	На Вашу думку система внутрішнього контролю є дієвою?	Так	Так
11	Чи укладені договори з матеріально відповідальними особами?	Так	Так
12	Відомості про облікових реєстрах і Головної книги контролюються:	Так	Так
	- головним бухгалтером	Так	Так
	- заступником головного бухгалтера	Так	Так
	- робітником матеріального відділу бухгалтерії	Так	Так
	- іншими працівниками бухгалтерії	Так	Так
13	Чи визнаються активами об'єкти основних засобів, які не використовуються в експлуатації?	Так	Так
14	Чи проводилася перевірка обліку основних засобів зовнішніми контрольними органами?	Так	Так
15	Чи виявлені помилки за результатами зовнішніх перевірок?	Так	Так
16	Чи змінювались методи нарахування амортизації протягом звітного періоду?	Так	Так
17	Чи проводиться аналіз інформації про основні засоби у фінансовій звітності на її відповідність обліковим реєстрам	Так	Так
18	Чи вважаєте організацію бухгалтерського обліку основних засобів на підприємстві ефективною?	Так	Так

Джерело: складено автором

Програма аудиту та план аудиту — це два важливі інструменти в процесі аудиторської діяльності, кожен з яких має своє специфічне призначення та роль, детальніше план та програму аудиту ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», табл. 4.2 та 4.3.

Програма аудиту, в свою чергу, є деталізованим керівництвом до виконання конкретних аудиторських процедур. Вона містить інструкції щодо

проведення аудиту, чіткі завдання для аудиторської команди та методи, які будуть використані для збору доказів[додатки Ж,З].

Таблиця 4.2

Загальний план проведення аудиту надходження основних засобів на
ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Етап аудиторської перевірки	Завдання	Аудиторські процедури	Терміни виконання	Виконавці
Підготовчий етап	Розробка плану аудиторської перевірки надходження основних засобів, проведення тестів внутрішнього контролю, формування програми аудиту.	Співбесіди з персоналом; аналіз попередніх перевірок; огляд процедур і політик внутрішнього контролю.	05.08.2024 - 09.08.2024	Гариш А.В.
Основний етап	Перевірка наявності основних засобів та їх обліку. Оцінка правильності класифікації основних засобів та їх відображення на рахунках обліку.	Фактичний огляд основних засобів. Перевірка правильності відображення вартості активів у бухгалтерських записах. Аналіз відповідності даних в аналітичних та синтетичних рахунках.	12.08.2024 - 20.08.2024	Гариш А.В.
	Оцінка правильності складання первинних документів і реєстрації операцій з надходження основних засобів.	Перевірка первинних документів: акти приймання-передачі, накладні, рахунки.	21.08.2024 - 30.08.2024	Гариш А.В.
	Оцінка відповідності складання Балансу підприємства щодо основних засобів.	Порівняння даних Балансу з обліковими записами та Головною книгою.	01.09.2024 - 08.09.2024	Гариш А.В.
Заключний етап	Підготовка аудиторського звіту, визначення слабких місць і надання рекомендацій для поліпшення обліку основних засобів.	Аналіз отриманої інформації та підготовка звіту з пропозиціями щодо вдосконалення облікових процедур.	09.09.2024 - 14.09.2024	Гариш А.В.

Джерело: складено автором

Таблиця 4.3

Програма аудиту ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» надходження основних засобів

№	Захід	Критерій виконання	Перелік документації	Методи дослідження	Код процесу	Термін робочої документації	Відповідальний	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Оцінка документації при надходженні основних засобів	Перевірка комплектиності документів, їх правильності	Накладні, акти прийняття, специфікації	Документальний аналіз	04-1	01.08.2024	Гавриш А.В.	-
2.	Аналіз умов закупівлі основних засобів	Відповідність умовам закупівлі, ринковим цінам	Договори купівлі-продажу, комерційні пропозиції	Порівняльний аналіз	04-2	01.08.2024	Гавриш А.В.	Перевірка ринкових цін
3.	Верифікація вартості надходжень в облікових реєстрах	Адекватне відображення вартості в облікових системах	Бухгалтерські реєстри, журнали-ордери	Перевірка записів	04-3	09.08.2024	Гавриш А.В.	-
4.	Перевірка фізичної наявності основних засобів	Відповідність між документальними та фактичними даними	Фізичний облік, інвентаризаційні відомості	Інвентаризація	04-4	15.08.2024	Гавриш А.В.	-
5.	Оцінка ефективності процедури надходження основних засобів	Ефективність та своєчасність процедури	Процедури закупівлі, звіти про виконання	Процедура аудиту	04-5	01.09.2024	Гавриш А.В.	-
6.	Забезпечення відповідності обліку основних засобів законодавства	Дотримання нормативно-правових актів	Законодавство, нормативи	Правовий аналіз	04-6	11.09.2024	Гавриш А.В.	Перевірка нормативів
7.	Підготовка звіту про аудит надходження основних засобів	Повнота та об'єктивність аудиторського звіту	Аудиторські звіти, висновки	Складання звіту	04-7	14.09.2024	Гавриш А.В.	Заключний етап

Джерело: складено автором

План аудиту допомагає ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» визначити загальну структуру аудиторської перевірки. Він включає основні етапи аудиту, їхню послідовність та координацію. Такий план допомагає аудитору організувати свою роботу, обрати відповідні ресурси та визначити загальний обсяг робіт.

Зміст і форма загального плану можуть варіюватись, залишаючись аудитором самостійно вибирати структуру та зміст документа, виходячи з професійних критеріїв та особливостей кожного випадку.

Далі розглянемо, як можуть бути заповнені робочі документи для аудиту надходження основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», в наступних таблицях. Це допоможе уявити, як інформація вноситься в кожен документ під час аудиторського процесу. Робочі документи важливі для участі в аудиторській діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»:

- вони є підтвердженням для тверджень, викладених в аудиторському звіті, та демонструють, що проведені аудиторні процедури відповідають встановленим стандартам.
- робочі документи сприяють ефективному управлінню та контролю за якістю аудиту, забезпечуючи систематизацію та координацію процесу.
- вони допомагають формуванню методологічного підходу до аудиторської перевірки, вносячи ясність і послідовність у процедури аудиту.
- робочі документи також є необхідними для підтримки аудиторії в їхній професійній діяльності.

Ці документи відображають важливу інформацію, яка є предметом аудиторської перевірки:

- Вони фіксують застосовані методи аудиту;
- Результати тестів, проведених під час аудиту;
- Висновки, зроблені аудитором, та рішення чи рекомендації, які були прийняті в ході аудиту.

Для аналізу ефективності управління основними засобами ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», аудитор розглядає ряд ключових питань: зміни в методах розрахунку амортизації поточного періоду; нарахування амортизації в періоди, коли актив знаходиться на стадії реконструкції, модернізації, добудови, дооснащення або консервації; присутність у переліку основних засобів активів, які повністю амортизовані; наявність основних засобів, які залучені у судові спори; наявність основних засобів, що перебувають у заставі, та інші аспекти, важливі для проведення аудиту.

Розглянемо детальніше методичні прийоми, які застосовуються в аудиті на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»(рис. 4.5).

Методичні прийоми аудиту	органолептичні	
		інвентаризація
	вибіркове спостереження	
	суцільне спостереження	
	експертиза	
	службове розслідування	
розрахункові, аналітичні	економічний аналіз	
	статистичні розрахунки	
	економіко математичні методи	
	інформаційне моделювання	
документальні	дослідження документів	- за формою;
		- за змістом;
		- арифметична перевірка;
		- вналітична перевірка;
		- зустрічна перевірка.
	групування	- хронологічне;
		- статистичне;
		- хронологічно - систематизовано.

Рис. 4.5 Методичні прийоми які застосовуються в аудиті на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором на основі [73]

На зображенні представлена таблиця, яка класифікує різні методи аудиту, розділені на кілька категорій залежно від їх застосування і призначення. Методи організовані в групи, такі як організаційні, розрахункові, аналітичні, інформаційні, документальні, та групування. Кожна категорія

включає специфічні методи, які детально вказані під відповідним заголовком, ілюструючи різноманітність підходів і технік, що використовуються в аудиторській практиці для аналізу і верифікації фінансової інформації.

Під час проведення аудиту основних засобів аудитор має використовувати джерела інформації, зазначені на рисунку 4.7. Це дозволяє на початковому етапі перевірки отримати загальні уявлення про організацію обліку основних засобів на підприємстві, які, у свою чергу, допоможуть виділити ключові питання, на які варто звернути особливу увагу.

№	Інформаційна база для аудиту основних засобів					
1	Наказ (рішення) керівника про зарахування на баланс підприємства та введення в експлуатацію придбаних об'єктів за місцем їх експлуатації					
2	Первинні документи з обліку основних засобів	«Акт приймання-передачі основних засобів»	«Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів»	«Інвентарна картка обліку основних засобів»	«Опис інвентарних карток з обліку основних засобів»	Інші первинні документи
3	Облікові реєстри синтетичного обліку основних засобів					
4	Рахунки Головної книги, що призначені для обліку основних засобів та їх зносу					
5	Документація внутрішнього аудитора щодо контролю основних засобів.					
6	Відповіді на запит від постачальників основних засобів або підрядників					
7	Договори, контракти, страхові поліси					
8	Наказ про облікову політику в частині обліку основних засобів					

Рис. 4.7 Джерела інформації під час проведення аудиту основних засобів

Джерело: складено автором

Ця таблиця являє собою комплексний інструмент, що допомагає в структуруванні та організації документації ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», що є критично важливим для точного і законного обліку основних засобів.

Розглянемо перевірку введення в експлуатацію основних засобів на рисунку 4.6. Процес введення в експлуатацію основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» можна описати як ретельно структурований і чітко

регламентований. Він включає кілька ключових етапів, починаючи з придбання активів і закінчуючи їх реєстрацією у бухгалтерському обліку.

Перевірка введення в експлуатацію основних засобів має критичне значення для ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» з кількох причин, що забезпечують ефективність бізнес-процесів і точність фінансового обліку.

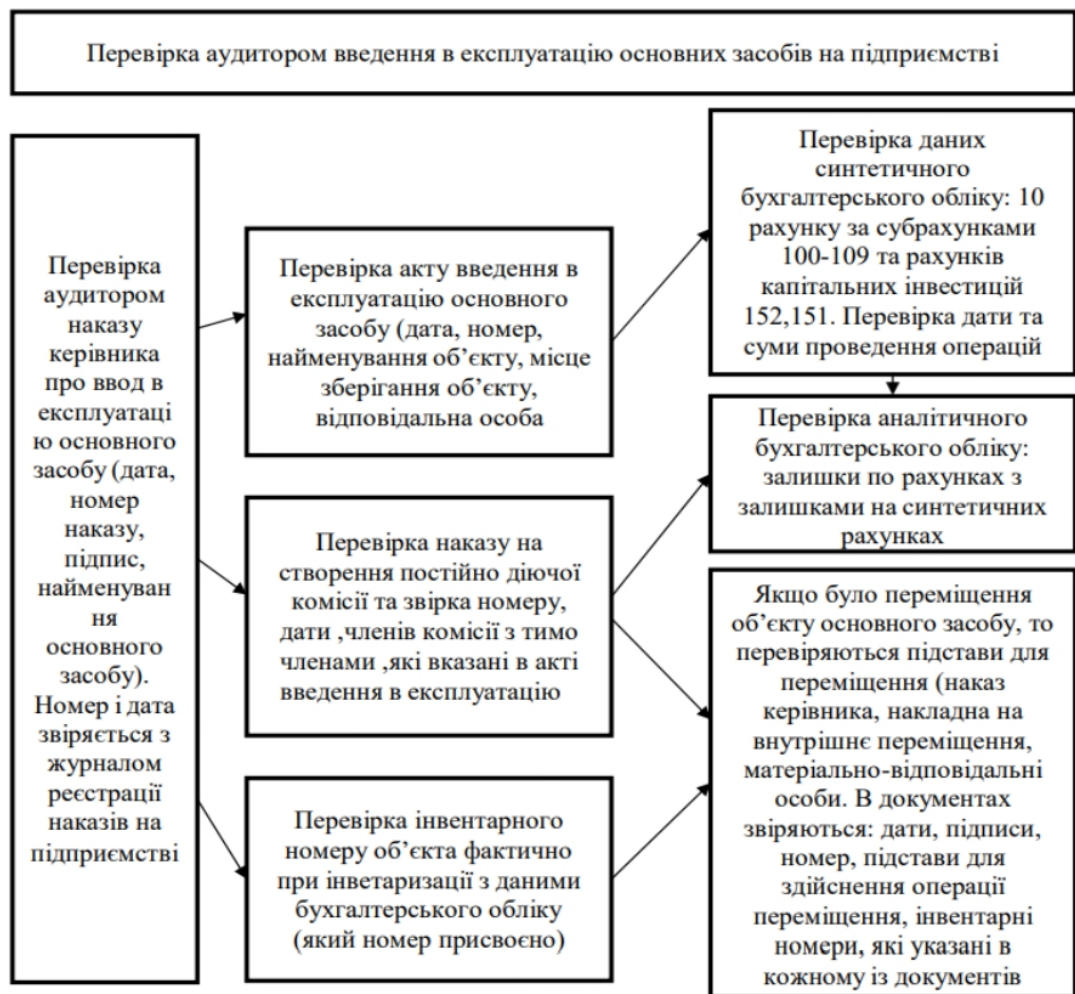

Рис. 4.6 Перевірка аудитором введення в експлуатацію основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором на основі [35]

Під час аудиту секції обліку основних засобів аудитор створює робочі документи, що відображають зібрану інформацію про ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» в цілому. На основі аудиторської програми, що зосереджена на амортизації основних засобів, формуються документи, які узагальнюють результати

перевірки. Ці документи документують зібрані дані та висновки щодо помічених невідповідностей та порушень.

4.3. Методика аудиту основних засобів на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

На початковому етапі аудиту основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» рекомендується зосередитись на оцінці точності та достовірності первісної вартості активів на момент їх придбання, детальніше розглянемо на рис. 4.7.

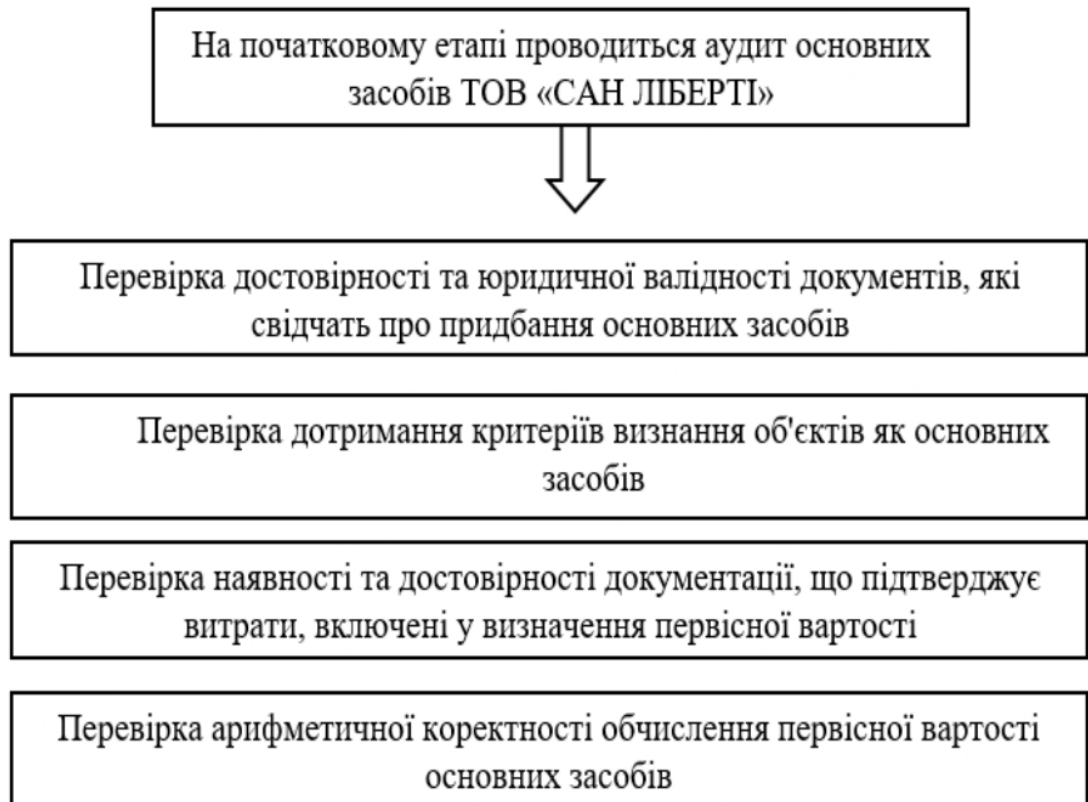

Рис.4.7. Процедури аудиту основних засобів на початковому етапі для ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Джерело: складено автором

Після завершення аудиторських процедур ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», результати фіксуються у вигляді робочого документа.

Приклади робочих документа, які можуть бути використані для документування результатів перевірки правильності визначення первісної вартості придбаних основних засобів, таблиця 4.4.

Таблиця 4.4

Результати перевірки правильності встановлення строку корисного використання основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

№	Субрахунок	Найменування	Первісна вартість, тис. грн	Встановлений строк	Перевірений строк	Висновки аудитора
1	104	Гідромолот JAB	105 833,33	10 років	10 років	Відповідність
2	104	Гідромолот з закритим кожухом	425 000,00	10 років	10 років	Відповідність
3	104	Гідромолот з відкритим кожухом	133 333,34	10 років	9 років	Невідповідність, перегляд
4	104	Екскаватор-навантажувач JCB	1658 333,33	15 років	15 років	Відповідність
5	104	Екскаватор-навантажувач JCB	1648 573,49	15 років	14 років	Невідповідність, перегляд
6	104	Екскаватор-навантажувач JCB	2001 761,88	15 років	15 років	Відповідність
7	104	Ноутбук LENOVO	14 478,33	5 років	5 років	Відповідність
8	104	Автомобіль	1000 952,12	10 років	10 років	Відповідність
9	104	Автомобіль	904 466,59	10 років	10 років	Відповідність
10	104	Автомобіль	741 666,67	10 років	10 років	Відповідність
11	104	Самоскид DAF	945 000,00	15 років	15 років	Відповідність

Джерело: складено автором

Таблиця включає результати аудиту строку корисного використання основних засобів на підприємстві ТОВ "САН ЛІБЕРТІ". Аудиторський огляд охоплює різні типи активів, від машин до транспортних засобів, кожен з яких перевіряється на відповідність встановленому строку корисного використання:

Гідромолоти JAB та з закритим кожухом мають встановлений та перевірений термін використання 10 років, що підтверджується аудитором як відповідність вимогам.

1. Гідромолот з відкритим кожухом показує невідповідність, оскільки перевірений строк корисного використання на рік коротший від очікуваного, що вимагає перегляду.

2. Три екскаватори-навантажувачі JCB проаналізовані на відповідність їхнього строку користування, з яких два підтверджені як відповідні, та один, зі строком на рік меншим, вимагає перегляду.

3. Основні засоби такі як ноутбук Lenovo і три автомобілі, а також самоскид DAF мають відповідність встановленим термінам використання, що свідчить про їх відповідність політикам амортизації підприємства.

Кожен актив ретельно перевіряється для забезпечення точності фінансових звітів та дотримання внутрішніх політик амортизації.

Таблиця 4.5

Приклад інвентарні картки під час проведення аудиту

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Субрахунок	Найменування	Первісна вартість, тис. грн	Місце-знаходження	Стан	Примітки
104	Гідромолот	105,833.33	Будівельний майданчик №1	Робочий стан	Немає потреби в ремонті
104	Гідромолот з відкритим кожухом	133,333.34	Будівельний майданчик №2	Робочий стан	Немає потреби в ремонті
104	Гідромолот з закритим кожухом	425,000.00	Будівельний майданчик №3	Робочий стан	Потребує технічного обслуговування

Джерело: складено автором

Для прикладу на бухгалтерському субрахунку 104 ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» взято три одиниці обладнання гідротипу. Перша одиниця, розміщена на будівельному майданчику №1, має первісну вартість 105 833,33 тис. грн і знаходиться в робочому стані без необхідності ремонту. Друга одиниця,

гідромолот з відкритим кожухом, вартістю 133,333.34 тис. грн, розташована також в робочому стані на будівельному майданчику №2 і не потребує ремонтних робіт. Третій гідромолот, обладнаний закритим кожухом та розташований на майданчику №3, вказує первісну вартість 425 000,00 тис. грн і вимагає проведення технічного обслуговування.

Таблиця 4.6

Приклад документів з придбання під час проведення аудиту

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Субрахунок	Найменування	Дата придбання	Постачальник	Сума, тис. грн	Умови оплати
104	Гідромолот	15.01.2022	ЗАТ "БудТехніка"	105,833.33	Попередня оплата
104	Гідромолот з відкритим кожухом	20.01.2022	ТОВ "Техно-Максимум"	133,333.34	50% аванс, решта — при отриманні

Джерело: складено автором

На субрахунку 104 обрали дві одиниці обладнання категорії гідромолот. Перша покупка, здійснена 15 січня 2022 року від постачальника ЗАТ "БудТехніка", оформлена за угодою з умовою 100% передоплати, загальною вартістю 105,833.33 тис. грн. Другий гідромолот, який має відкритий кожух, був придбаний 20 січня 2022 року у ТОВ "САН ЛІБЕРТІ". Ця угода передбачала часткову передоплату у розмірі 50% від загальної вартості 133,333.34 тис. грн, з рештою суми, що мала бути сплачена при фактичному отриманні обладнання. Обидва гідромолоти були придбані для підтримки оперативних потреб будівельних майданчиків, сприяючи ефективності та продуктивності виконання робіт.

Далі розглянемо приклад технічних звітів під час проведення аудиту ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», таблиця 4.7.

Для перевірки на субрахунку 104 взяли два гідромолоти, які були піддані ретельному технічному огляду в квітні 2024 року.

Таблиця 4.7

Приклад технічних звітів під час проведення аудиту

ТОВ «САН ЛІБЕРТІ»

Субрахунок	Найменування	Дата перевірки	Висновки інспектування	Наступне ТО
104	Гідромолот	03.04.2024	Стан задовільний, без потреби в ремонті	03.04.2025
104	Гідромолот з закритим кожухом	05.04.2024	Потрібна заміна масла і фільтрів	05.10.2025

Джерело: складено автором

Перший гідромолот пройшов перевірку 3 квітня 2024 року, і результати показали, що його стан є повністю задовільним без видимих ознак зносу чи потреби в негайному ремонті. Відповідно до графіка обслуговування, наступне технічне обслуговування для цього обладнання заплановано на 3 квітня 2025 року.

Другий гідромолот, оснащений закритим кожухом, був оглянутий 5 квітня 2024 року. В ході інспекції було виявлено, що необхідно провести заміну масла і фільтрів для підтримки його належного функціонування та продовження терміну служби.

Враховуючи це, наступне технічне обслуговування було заплановано на 5 жовтня 2025 року. Ці заходи забезпечать безперебійну роботу устаткування та його високу продуктивність на будівельних майданчиках.

Таблиця 4.8

Приклад бухгалтерських реєстрів під час проведення аудиту ТОВ

«САН ЛІБЕРТІ»

Субрахунок	Найменування	Первісна вартість, тис. грн	Амортизація, тис. грн/міс	Залишкова вартість, тис. грн
104	Гідромолот	105,833.33	882.78	104,950.55
104	Гідромолот з закритим кожухом	425,000.00	3541.67	421,458.33

Джерело: складено автором

На субрахунку 104 ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» для перевірки використали два активи категорії гідромолот, які відрізняються своїми технічними характеристиками та економічними показниками. Перший гідромолот, з первісною вартістю 105,833.33 тис. грн, піддається амортизації на суму 882.78 тис. грн щомісяця, що залишає його з залишковою вартістю на рівні 104,950.55 тис. грн. Цей актив ефективно використовується на будівельному майданчику, його регулярна амортизація відображає стандартні витрати на знос обладнання, що входить в загальні виробничі процеси компанії.

Другий гідромолот, який має закритий кожух та значно вищу первісну вартість 425,000.00 тис. грн, амортизується з швидкістю 3541.67 тис. грн щомісяця. Це призводить до залишкової вартості 421,458.33 тис. грн. Значна вартість амортизації цього обладнання вказує на його інтенсивне використання та критичну роль у важких будівельних роботах, де потрібна висока продуктивність і надійність.

Така детальна амортизація обладнання дозволяє компанії точно відстежувати фінансові витрати пов'язані з експлуатацією активів і планувати бюджет на майбутні інвестиції та ремонти, що забезпечує ефективне управління ресурсами та подальший розвиток операційної діяльності.

Наступним кроком, буде перевірка віднесення основних засобів на відповідні субрахунки, таблиця 4.9.

В таблиці вказано чотири основних засоби: два гідромолоти, екскаватор-навантажувач та один автомобіль. Кожен з них проходить детальний аналіз, який включає перевірку вартості активів, що вказує на їхню первісну собівартість, і порівняння планових облікових записів з фактичними.

Такий підхід дозволяє аудиторам формулювати обґрунтовані висновки щодо точності фінансової документації та виявити помилки чи неузгодженості на ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», які потребують подальшої уваги або корекції.

Таблиця 4.9

Перевірка віднесення основних засобів на відповідні субрахунки

№	Основний засіб	Опис активу	Первісна вартість	Субрахунок		Висновки аудитора
				Запланований	Фактичний	
1	Гідромолот	Гідромолот на будівельному майданчику №1	105 833,33	104	104	Віднесення вірне
2	Екскаватор - навантажувач JCB	Екскаватор на майданчику №4	2001761,88	104	104	Віднесення вірне
3	Ноутбук Lenovo	Офісний ноутбук	16530,00	104	103	Невідповідність, потребує корекції
4	Автомобіль	Автомобіль в автопарку №1	1000952,12	105	105	Віднесення вірне

Джерело: складено автором

Для гідромолотів і екскаватора-навантажувача аудиторські висновки підтвердили правильність віднесення до субрахунків, свідчаючи про точний і правильний облік. Однак, для офісного ноутбука виявлена невідповідність між плановим і фактичним субрахунком, що вимагає виправлення для відновлення точності фінансових записів.

Далі зазначу приклад робочих документів для аудиту основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТИ», які могли б відображати типову інформацію, яка записується в такі документи під час аудиту, таблиця 4.10.

Кожен основний засіб має супровідні документи, такі як інвентарна картка, акт приймання-передачі, технічний звіт або графік технічного обслуговування. Ці документи містять унікальні номери та дані, що дозволяють легко відстежувати історію кожного об'єкта.

Таблиця 4.10

Приклад заповнених робочих документів для аудиту ТОВ «САН
ЛІБЕРТІ»

№	Назва документа	Документ №	Дата	Опис активу	Первісна вартість	Місцезнаходження	Стан	Зауваження
1.	Інвентарна картка	INV-001	01-02-2024	Гідромолот	105833,33	Майданчик №1	Робочий стан	Немає потреби в ремонті
2.	Акт приймання-передачі	AP-104	03-02-2024	Гідромолот з відкритим кожухом	133333,34	Майданчик №2	Робочий стан	Немає потреби в ремонті
3.	Технічний звіт	TZ-029	05-02-2024	Екскаватор-навантажувач JCB	2001761,88	Майданчик №6	Робочий стан	Плановий огляд у березні 2023
4.	Графік технічного обслуговування	GT-012	10-02-2024	Ноутбук Lenovo	16530,00	Офіс	Робочий стан	Заміна акумулятора в лютому 2023
5.	Бухгалтерська проводка	BP-208	15-02-2024	Автомобіль	1000952,12	Автопарк №1	Робочий стан	Планове ТО у квітні 2023
6.	Внутрішня політика компанії	VP-311	20-02-2024	Політика управління активами	-	-	-	Перегляд політик управління активами
7.	Фінансовий звіт	FZ-914	25-02-2024	Загальний фінансовий звіт	-	-	-	Перевірка фінансових звітів

Джерело: складено автором

Таблиця містить детальний облік основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», включаючи інформацію про підтверджувальні документи, первісну вартість, сайт, стан активів та зауваження щодо їх обслуговування.

Такий підхід до обліку дозволяє ефективно відстежувати статус і стан основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ», планувати їх обслуговування та остаточно вживати заходи для підтримання їхньої працездатності, що позитивно впливає на загальну ефективність і фінансову стабільність підприємства.

Висновок до розділу 4

В цьому розділі ми провели детальний аудит основних засобів ТОВ "САН ЛІБЕРТІ", який відіграє ключову роль у забезпеченні правильності фінансового обліку та відповідності його вимогам законодавства. Важливо, що кожен етап від надходження до вибуття основних засобів суворо контролюється для забезпечення їх раціонального використання та адекватної оцінки вартості.

Під час аудиту основних засобів на підприємстві було проаналізовано різні аспекти обліку, використання та технічного стану обладнання.

Для кожного основного завдання, включеного до перевірки, досліджено відповідність рядку корисного використання. З кожного десяти одиниць обладнання у двох виявлено невідповідність між встановленими та перевіреними рядками (наприклад, один із гідромолотів рядка мав використання на рік менше). Це вимагає перегляду для забезпечення точного обліку амортизації та відповідності політики компанії.

Для аналізу амортизаційних нарахувань було перевірено два активи: гідромолот (з первісною вартістю 105 833,33 грн та амортизацією 882,78 грн/міс) та гідромолот із закритим кожухом (первісна вартість 425 000,00 грн, амортизація 3 541,67 грн/міс). Ці дані свідчать про точне відображення амортизаційних нарахувань у бухгалтерському обліку, що дозволяє підприємству відстежувати реальну залишкову вартість активів.

Активи, включені до інвентарного списку, пройшли планові технічні огляди. Наприклад, гідромолот у задовільному стані не потребує ремонту, а інший гідромолот із закритою шкірою потребує заміни масел і фільтрів, що

заплановано на жовтень 2025 року. Це вказує на дотримання графіка технічного обслуговування, що є місцем для продовження терміну служби активів.

Під час аудиту ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» перевірено всі документи, які проводять операції з основними засобами. Усі активи мають відповідні підтвержувальні документи, такі як інвентарні картки, акти прийняття-передачі та технічні звіти. Це дозволяє легко відстежувати кожен об'єкт та забезпечити належний облік кожної операції.

Аудиторська програма включала створення робочих ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» для кожного етапу перевірки документів, що покращує чітку структуру процесу аудиту та забезпечує доказову базу для звітів.

Загалом, проведена аудиторська перевірка показала високу якість облікових процесів та правильність ведення обліку основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». Виявлені незначні недоліки (невідповідності строки використання для двох активів та помилки в обліковому записі ноутбука) свідчать про потребу в мінімальних коригуваннях. Завдяки цим заходам «САН ЛІБЕРТІ» може підвищити точність і прозорість своїх фінансових звітів, що позитивно впливає на її фінансову стабільність та ефективність.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Підсумовуючи проведені дослідження, ми дослідили сутність основних засобів та методи оцінювання їх вартості. Можна зазначити, що значення основних засобів та їх аналіз є ключовими інструментами для отримання повної та достовірної про діяльність підприємства. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» визначають методологічні основи для відображення в обліку інформації про основні засоби та інші довгострокові матеріальні активи.

Висвітлили класифікацію основних засобів, залежно від сфери діяльності, для ефективного відображати їх у обліку та управлінні на різних рівнях діяльності будь-якого підприємства.

Провели аналіз наукової літератури та нормативно-правового регулювання обліку та аудиту з основними засобами на IV рівнях.

Детальний аналіз ключових показників діяльності ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» показав, що, незважаючи на певні труднощі, фінансовий стан підприємства залишається стабільним. Таким чином, збільшення коефіцієнта експорту основних засобів недостатності про необхідність оновлення та модернізації обладнання для підтримки конкурентоспроможності та підвищення продуктивності.

Позитивне зниження коефіцієнта реальної вартості основних засобів про зниження рівня амортизації, що може показати на покращення стану активів. Стабільний коефіцієнт вибуття показує на незмінність обсягу основних фондів, тоді як приріст фондівідачі сприяє підвищенню ефективності використання основних засобів у створених доходах.

Провели аналіз стану бухгалтерського обліку ТОВ "САН ЛІБЕРТІ". Підприємство застосовує різноманітні програмні рішення для ведення бухгалтерського й управлінського обліку, що має свої особливості та потребує спеціальних підходів для налаштування та інтеграції. Для забезпечення сталого розвитку та адаптації до динамічного бізнес-середовища на ТОВ "САН ЛІБЕРТІ" використовується програмне забезпечення BAS.

Організація обліку основних засобів у ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» ефективно сприяє точності та прозорості облікових операцій, включаючи придбання, переміщення та списання активів. Стандартизовані форми документів та обов'язкові реквізити забезпечують високий рівень облікової дисципліни та ефективність управління. Завдяки структурованій системі документообігу ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» контролює стан своїх основних засобів та аналізує їх ефективність, що є важливою основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Облікова політика ТОВ "САН ЛІБЕРТІ" побудована на жорстких принципах, які регулюють національне законодавство та є обов'язковими для виконання всіх суб'єктів господарювання в Україні.

Охарактеризували особливості організації та методики аудиту основних засобів на підприємстві. Сучасні вимоги до аудиту в Україні вимагають забезпечення відповідності аудиторської діяльності міжнародним стандартам та національним умовам, що значно впливає на ефективність систем внутрішнього контролю в компаніях, таких як ТОВ "САН ЛІБЕРТІ". Це дозволяє не тільки покращувати загальні управлінські процеси, але й забезпечує комплексну перевірку фінансових операцій та внутрішніх контрольних систем.

Практичні аспекти аудиту в ТОВ «САН ЛІБЕРТІ» включають детальний огляд основних засобів, їх облік та аудиторську перевірку, що сприяє виявленню можливих ризиків та помилок у фінансовій звітності. Аудитори використовують документацію, зокрема інвентарні картки, акти приймання-передачі, і технічні звіти, щоб забезпечити точність і правильність обліку активів.

Висвітлили методичні рекомендації для удосконалення обліку, аналізу та аудиту основних засобів ТОВ «САН ЛІБЕРТІ». Рекомендації для подальшого розвитку включають зосередження на поліпшенні внутрішніх аудиторських процедур та адаптації до змінюваних нормативних вимог, щоб підвищити прозорість, ефективність та відповідність законодавству.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз і прийняття рішень для зміцнення економічної безпеки (у сферах обліку, оподаткування, маркетингу, фінансів, менеджменту трудових ресурсів та публічного управління на рівні підприємств, регіонів, держави): монографія / [Сугак Т. О. та ін.] ; за ред. проф. Нусінова В. Я., доц. Міщук Є. В. ; Криворізь. нац. ун-т. - Кривий Ріг : Р. Козлов, 2023. - 135 с.
2. Аналіз рентабельності підприємства та шляхи її підвищення в умовах економічної нестабільності. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/362383426_Analiz_rentabelnosti_pidpriemstva_ta_slahi_ii_pidvisenna_v_umovah_ekonomichnoi_nestabilnosti/link/63359b2976e39959d6854b1d/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19
3. Аналітичні процедури в системі антикорупційного аудиту для забезпечення економічної безпеки підприємства / І. Парасій-Вергуненко, К. В. Безверхий, О. О. Григоревська, М. М. Матюха, О. Юрченко, Н. Грищенко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2024. – Т. 4, № 57. – С. 82-97.
4. Аналіз та аудит фінансової звітності підприємств: колект. монографія / за ред. Г. М. Остапенко, М. О. Ткаченко ; Харків. нац. екон. ун-т ім. С. Кузнеця. - Харків : ХНЕУ, 2022. - 310 с
5. Бунда О. М. Інформаційна безпека системи бухгалтерського обліку у закладах вищої освіти / О. М. Бунда // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації» : тези доповідей, м. Київ, 8 жовтня 2021 року. – Київ : КНУТД, 2021. – С. 69-70. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/18897>
6. Бунда О. М. Цифрові технології у сфері фінансів та обліку / О. М. Бунда, А. С. Кирсенко // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку : матеріали V Міжнародної науково-

практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 23 квітня 2024 року. – Київ : КНУТД, 2024. – С. 503-505.

7. Бунда О. М. Цифровізація системи бухгалтерського обліку підприємства / О. М. Бунда, М. М. Матюха // Журнал стратегічних економічних досліджень. - 2023. - № 6 (17). - С. 133-142.

8. Бурлак А. О. Міжнародна економічна діяльність підприємства : кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 Економіка / А. О. Бурлак ; наук. кер. З. Я. Шацька ; рец. Т. М. Янковець. – Київ : КНУТД, 2023. – 116 с.

9. Бухгалтерський облік (загальна теорія): схеми, таблиці, приклади: навч. посіб. / Г. Ю. Аніщенко, Л. Ю. Мельник ; Уман. нац. ун-т садівництва. - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2024. - 99 с.

10. Бухгалтерський облік: підручник / [О. Ф. Фоміна та ін.] ; за заг. ред. О. В. Фоміної, д-ра екон. наук, проф. ; Держ. торг.-екон. ун-т. - Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2024. - 223 с.

11. Ведення бухгалтерського обліку в MASTER: БУХГАЛТЕРІЯ: навч. посіб. / [авт. кол.: Засадний Б. А. та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук Засадного Богдана Андрійовича ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Екон. ф-т, Каф. обліку та аудиту. - Київ : Кондор, 2023. - 188 с.

12. Гавриш А. В. Проблеми і перспективи ведення управлінського обліку у сучасних умовах / А. В. Гавриш ; наук. кер. М. М. Матюха // Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів, м. Київ, 29 березня 2024 року. – Київ : КНУТД, 2024. – С. 392-394.

13. Гавриш А. В. Проблеми обліку основних засобів та шляхи їх вирішення / А. В. Гавриш, М. І. Скрипник // Домінанти соціально-економічного розвитку України в умовах інноваційного типу прогресу : збірник тез доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Київ, 25 березня 2021 р. / упор. О. В. Ольшанська. – Київ : КНУТД, 2021. – С. 228-229.

14. Гармонізація обліку і аудиту в умовах євроінтеграції : монографія / Гончарук С. М. [та ін.] ; за заг. ред. канд. екон. наук. проф. Є. М. Романіва ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : Растр-7, 2024. - 232 с.
15. Гнучкий підхід до планування внутрішнього аудиту в організації / А. Р. Талмачова, А. С. Власенко // Grail of Science. - 2024. - № 37. - С. 23-25.
16. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-ХІІ. Зі змінами від 16.11.2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1798-12>.
17. Гусейнзаде Е. Міжнародна економічна діяльність в глобальному просторі : кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 Економіка / Е. Гусейнзаде ; наук. кер. О. В. Ольшанська ; рец. А. В. Путінцев. – Київ : КНУТД, 2023. – 139 с.
18. До питання уточнення облікової класифікації нематеріальних активів наукоємних підприємств /О. В. Романова, К. С. Гончар // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2022. - № 1. - С. 17-22.
19. Доступ до сайту «ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "САН ЛІБЕРТІ"». URL <https://sunliberty.com.ua/>
20. Економічні та правові аспекти підприємницької діяльності в Україні: колект. монографія / за ред. В. В. Вовк, А. М. Пилипенко ; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова. - Одеса : ОНУ, 2023. - 198 с.
21. Закон № 2258-VIII «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Режим доступу:<https://ips.ligazakon.net/document/view/>
22. Закон України “Про електронні [документи й електронний документообіг” від 22.05.2003 р. № 851-ІУ7[Електронний ресурс] // Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/linkl/ T030851.html
23. Засадний Б. А., Чубук Д. О. Відмінності концептуальної основи фінансової звітності за МСФЗ та НП(С)БО. Молодий вчений. 2023№ 2 (114).С. 97-101.

24. Зовнішній аудит ІТ: практичні рекомендації: практ. посіб. / Балюк В. В. [та ін.] ; Західноукр. нац. ун-т. - Тернопіль : ЗУНУ, 2023. - 222 с.
25. Іванов Ю. Б. Податкові засоби інвестиційного забезпечення сталого розвитку України в повоєнний період / Ю. Б. Іванов, В. І. Лаптев // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації Глобальних цілей сталого розвитку : матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 23 квітня 2024 року. – Київ : КНУТД, 2024. – С. 506-508.
26. Інноваційний розвиток економіки України: теорія та практика: колект. монографія / за ред. І. О. Гончарова, С. В. Іванова ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. - Харків : ХНУ, 2020. - 280 с.
27. Інструкція з бухгалтерського обліку необоротних активів бюджетних установ, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.07.2000 р. № 64. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-00>
28. Іщенко Я.П., Подолянчук О.А., Коваль Н.І. Фінансовий облік 1: підручник / Я.П. Іщенко, О.А. Подолянчук, Н.І. Коваль. Вінниця: Видавництво ФОП Кушнір Ю. В. 2020. – 496 с. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/25426.pdf>
29. Кириленко С. В. Система економічної безпеки в умовах цифрової економіки / С. В. Кириленко // Журнал стратегічних економічних досліджень. - 2024. - № 1 (18). - С. 40-47.
30. Косяк А. П. Бухгалтерський облік II : навч. посібник / А. П. Косяк, А. В. Зубенко ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. – 326 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/Збас_право/Вух.-oblik-2020.pdf
31. Критична оцінка сучасного стану обліку і аудиту нематеріальних активів на підприємствах / О. М. Єремян // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2022. - № 1. - С. 201-208.
32. Лист щодо бухгалтерського обліку ремонту об'єктів основних засобів: Затв. Міністерством фінансів України від 26.11.2009р. №31-34000-20-9/32227

[Електронний ресурс] – Режим доступу :

<http://consultant.parus.ua/?doc=0AD6OB69DA>

33. Матюха М. М. Облікове забезпечення як елемент підготовки стратегічних рішень / М. М. Матюха // Бізнес-навігатор. – 2023. – Вип. 2 (72). – С. 137-140.
34. Матюха М. М. Організаційні засади обліку основних засобів на підприємстві / М. М. Матюха, Ю. Р. Деркаченко // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". – 2023. – № 16. – с. 1-18.
35. Матюха М. М. Удосконалення методики обліку основних засобів на промислових підприємствах / М. М. Матюха, Т. С. Полежаєва // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". – 2023. – № 10. – с. 1-11.
36. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» (МСБО 16). Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-finansovoi-zvitnosti> (дата звернення: 23.09.2024).
37. Напрями діджиталізації аудиту безперервності діяльності підприємств – передумова підвищення його ефективності [Електронний ресурс] / Л. Гуцаленко, В. Альошин // Вісник економіки. - 2024. - Вип. 2. - С. 92-105
38. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України №73 від 07.02.2013 р. Зі змінами від 23.07.2019р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
39. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 "Облік фінансових інвестицій" на офіційному порталі законодавства України "Закон Рада". Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
40. Національне положення про Державну фінансову інспекцію України, затв. Указом Президента України від 23 квітня 2011 р. № 499/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/499/2011#Text> (дата звернення 24.09.2023)
41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 237 (із

змінами і доповненнями). URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00 (дата звернення 24.09.2023)

42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 628. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>

43. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 № 617. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>

44. Облік та фінанси: навч. посіб. / [уклад. П. О. Куцик та ін.] ; Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : ЛТЕУ, 2023. - 344 с.

45. Огійчук М. Ф., Рагуліна І. І., Новіков І. Т. Аудит: Навч. посібник. Вид. 4-те, перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 852 с.

46. Основи цифрової економіки : навч. посіб. / за ред. Наталії Мазур, д-ра екон. наук, проф. ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2024.

47. Основні засоби підприємства: що це, облік ОЗ, вартісна межа - 2024. Режим доступу: <https://www.buhoblik.org.ua>

48. Основні засоби: головні правила обліку : практ. керівництво. Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, №9. 2022. 111 с.

49. Основні тенденції та перспективи розвитку підприємництва в Україні: колект. монографія / за ред. І. В. Юрка, В. І. Місюкевич, П. Ю. Балабана ; ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі"(ПУЕТ). - Полтава : ПУЕТ, 2022. - 231 с.

50. Особливості обліку основних засобів на підприємстві та шляхи його вдосконалення. Науковий блог. Режим доступу: <http://naub.oa.edu.ua>

51. Особливості формування та використання інформації про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта як результативного показника його обліку та звітності [Електронний ресурс] / В. Г. Лопатовський, Р. І.

Красуцький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2022. - № 1. - С. 142-147. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_26

52. Особливості формування та використання інформації про фінансові результати діяльності господарюючого суб'єкта як результативного показника його обліку та звітності [Електронний ресурс] / В. Г. Лопатовський, Р. І. Красуцький // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2022. - № 1. - С. 142-147.

53. Панасюк В.М., Мельничук І.В., Мужевич Н.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник. / Тернопіль : ТНЕУ. 2022. 330 с.

54. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 24.09.2020) 46.

55. Пирог О.В. Детермінація основних засобів підприємств в умовах інвестиційного розвитку / Вісник Національного університету «Львівська політехніка». 2022. №835. С. 240-250.

56. План рахунків бухгалтерського обліку, активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11#Text> (дата звернення 15.11.2023)

57. Поліщук В.Л. Оцінка основних засобів згідно з національними та міжнародними стандартами : переваги та недоліки. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Vnuvgrp/ekon/2009_3_2/v47ek077f (дата звернення 24.09.2023)

58. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : наказ Міністерства фінансів України 30 вересня 2003 року № 561. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.help/article/metodichni-rekomendacii-z-buhgalterskogo-obliku/>

59. Про затвердження типових форм первинного обліку : Наказ Міністерства статистики України від 29.12.95 р. №352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95#Text>
60. Проблеми розвитку фінансового ринку України під час війни / І. В. Грановська, Д. І. Мацкевич, І. М. Макарчук, І. І. Макарчук // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації Глобальних цілей сталого розвитку : матеріали V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, м. Київ, 23 квітня 2024 року. – Київ : КНУТД, 2024. – С. 465-468.
61. Професійна етика в обліку, аудиті та оподаткуванні : навч. посіб. / Т. М. Ковальчук, В. І. Кузь ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2024. - 199 с.
62. Професійна етика в обліку, аудиті та оподаткуванні: навч. посіб. / Т. М. Ковальчук, В. І. Кузь ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича : Рута, 2024. - 199 с.
63. Ратинська О. С. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств в епоху смарт-економіки під час воєнного стану / О. С. Ратинська, С. О. Перков // Домінанти соціально-економічного розвитку України у нових реаліях : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених та студентів, м. Київ, 29 березня 2024 року. – Київ : КНУТД, 2024. – С. 247-250.
64. Річна фінансова звітність: інструкція щодо заповнення : практ. керівництво. - Дніпро : Баланс-Клуб, 2022. - 94 с.
65. Світова економіка та міжнародні економічні відносини : підручник / О. А. Сидоров, Н. О. Фісуненко, Т. В. Альошина ; [за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. П. А. Фісуненка] ; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. - Дніпро : Арт-Прес, 2023. - 398
66. Синиця С. В. Бізнес-структури та бізнес-процеси: ефективність та особливості / С. В. Синиця, П. В. Пузирьова // Науковий вимір осмислення та пошуку оптимальних моделей розвитку України: маркетинговий, економічний, фінансовий та управлінський аспекти = The scientific dimension

of understanding and research optimal models of the development of ukraine: marketing, economic, financial and management aspects : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 04-05 березня 2024 року. – Київ : АПСВТ, 2024. – С. 247-248.

67. Сорока А. А. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : кваліфікаційна робота за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування / А. А. Сорока ; наук. кер. Ю. О. Русіна ; рец. В. П. Левченко. – Київ : КНУТД, 2023. – 122 с.

68. Сук Л.К., Сук П.Л.С. Фінансовий облік: Навч. посіб.-К.: “Знання”, 2015.- 647 с. URL: http://www.mktek.com.ua/wp-content/uploads/Syk_Fin_obl_2015.pdf

69. Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності, оподаткування і консалтингу в Україні: монографія / [М. Р. Павлич та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук , проф. Г. М. Колісник ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". - Ужгород : Говерла, 2023. - 283 с.

70. Сучасні виклики фінансової звітності та їх вирішення: колект. монографія / за ред. О. В. Кузьменко, В. І. Дячук ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів : ЛНУ, 2024. - 255 с.

71. Сучасні тенденції розвитку екологічного аудиту в ринкових умовах господарювання: економічні аспекти [Електронний ресурс] / І. О. Пригара, І. В. Новикова, О. М. Тур // Успіхи і досягнення у науці. - 2024. - № 2. - С. 314-323. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sucachs_2024_2_30

72. Ткаченко Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : підручн. Друге видання, доповн. і переробл. Київ: Алерта, 2022. 192 с.

73. Удосконалення обліку і звітності об'єктів інтелектуальної власності на основі їх гармонізації та стандартизації [Електронний ресурс] / Т. П. Боднар // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2022.-166.с. Режимдоступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2022_1_29

74. Управлінсько-правові засади підвищення ефективності фінансового контролю та аудиту у сфері національної безпеки в контексті реформування

правоохоронних органів України [Електронний ресурс] / Д. М. Павлов // Економіка. Фінанси. Право. - 2024. - № 2. - С. 79-83.

75. Фінанси : метод. рек. до самот. роботи / Н. А. Бак ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2023.

76. Фінанси : підручник / [І. О. Лютий та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук., проф., заслуж. економіста України І. О. Лютого ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - 2-ге вид., допов. та перероб. - Київ : Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2023. - 715 с.

77. Фінансова стабільність: глобальний, європейський та національний контексти: навч. посіб. для студентів спец. 072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок" / Вергун А. М. ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. - Київ : КНУТД, 2023. - 177 с.

78. Фінансовий облік і звітність : навч. посіб. / Степан Мельник, Ірина Горбан, Надія Марушко ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2022. - 387 с

79. Фінансовий облік II за НП(С)БО : навч. посіб. / О. М. Вакульчик [та ін.] ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Дніпро : УМСФ, 2024. - 244 с.

80. Фінансовий облік: підручник 3-тє вид., доп. та перероб./ Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, П.Н. Денчук[та інші].Тернопіль: ЗУНУ, 2023.488 с.

81. Цалко Т. Р. Оцінювання ризику в інноваційній діяльності / Т. Р. Цалко, С. М. Невмержицька // Актуальні проблеми в економіці, фінансах та управлінні = Current issues in economics, finance and management : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 жовтня 2023 року. – Research Europe, 2023. – С. 92-94. – Режим доступу: <https://researcheurope.org/product/book-31/>